

G 68 G
S. 559

REPUBLIEK
VAN
SUID-AFRIKA

REPUBLIC
OF
SOUTH AFRICA

Staatskoerant Government Gazette

Verkoopprijs • Selling price
(AVB uitgesluit/GST excluded)

Plaaslik **70c** Local
Buitelands **R1,00** Other countries
Posvry • Post free

**Regulasiekoerant
Regulation Gazette**

No. 4554

As 'n Nuusblad by die
Poskantoor geregistreer
Registered at the Post Office
as a Newspaper

Vol. 303

PRETORIA, 14 SEPTEMBER 1990

No. 12747

GOEWERMENSKENNISGEWINGS

DEPARTEMENT VAN MANNEKRAG

No. R. 2183

14 September 1990

WET OP ARBEIDSVERHOUDINGE, 1956

INTREKKING VAN GOEWERMENSKENNISGEWING.—BIOSKOOP- EN SKOUBURGBEDRYF

Ek, Eli van der Merwe Louw, Minister van Mannekrag, trek hierby, kragtens artikel 48 (5) van die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956, Goewermenskennisgewing No. R. 726 van 30 Maart 1990, in met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing.

E. VANDER M. LOUW,
Minister van Mannekrag.

No. R 2184

14 September 1990

WET OP ARBEIDSVERHOUDINGE, 1956

BIOSKOOP- EN SKOUBURGBEDRYF.—
OOREENKOMS

Ek, Eli van der Merwe Louw, Minister van Mannekrag, verklaar hierby—

(a) kragtens artikel 48 (1) (a) van die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956, dat die bepalings van die Ooreenkoms wat in die Bylae hiervan verskyn en betrekking het op die Onderneming, Nywerheid, Bedryf of Beroep in die opskrif by hierdie kennisgewing vermeld, met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat op 31 Maart 1991 eindig, bindend is vir die werkgewersorganisasie en die vakvereniging wat die Wysigingsooreenkoms aangegaan het en vir die werkgewers en werknemers wat lede van genoemde organisasie of vereniging is; en

GOVERNMENT NOTICES

DEPARTMENT OF MANPOWER

No. R. 2183

14 September 1990

LABOUR RELATIONS ACT, 1956

CANCELLATION OF GOVERNMENT NOTICE.—
CINEMATOGRAPH AND THEATRE INDUSTRY

I, Eli van der Merwe Louw, Minister of Manpower, hereby, in terms of section 48 (5) of the Labour Relations Act, 1956, cancel Government Notice No. R. 726 of 30 March 1990 with effect from the second Monday after the date of publication of this notice.

E. VANDER M. LOUW,
Minister of Manpower.

No. R 2184

14 September 1990

LABOUR RELATIONS ACT, 1956

CINEMATOGRAPH AND THEATRE
INDUSTRY.—AGREEMENT

I, Eli van der Merwe Louw, Minister of Manpower, hereby—

(a) in terms of section 48 (1) (a) of the Labour Relations Act, 1956, declare that the provisions of the Agreement which appears in the Schedule hereto and which relates to the Undertaking, Industry, Trade or Occupation referred to in the heading to this notice, shall be binding, with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending 31 March 1991, upon the employers' organisation and the trade union which entered into the said Agreement and upon the employers and employees who are members of the said organisation or union; and

(b) kragtens artikel 48 (1) (b) van genoemde Wet, dat die bepalinge van die Wysigingsooreenkoms, uitgesonderd dié vervat in klousules 1 (1) (a), 2, 16 (1), 18 (1) en 18 (2) (b) van Hoofstuk 1, en 2 van Hoofstuk II, III, IV en V, met ingang van die tweede Maandag na die datum van publikasie van hierdie kennisgewing en vir die tydperk wat op 31 Maart 1991 eindig, bindend is vir alle ander werkgewers en werknemers as dié genoem in paragraaf (a) van hierdie kennisgewing wat betrokke is by of in diens is in genoemde Onderneming, Nywerheid, Bedryf of Beroep in die gebiede in klousule 1 van die genoemde Ooreenkoms gespesifiseer.

E. VAN DER M. LOUW,
Minister van Mannekrag.

BYLAE

NYWERHEIDSRAAD VIR DIE BIOSKOOP- EN SKOUBURGBEDRYF VAN SUID-AFRIKA

OOREENKOMS

ooreenkomstig die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956, gesluit deur en aangegaan tussen die

Employers' Association of the Cinematograph and Theatre Industry of South Africa

(hierna die "werkgewers" of die "werkgewersorganisasie" genoem), aan die een kant, en die

Entertainment Workers' Union

(hierna die "werknemers" of die "vakvereniging" genoem), aan die ander kant,

wat die partye is by die Nywerheidsraad vir die Bioskoop- en Skouburgbedryf van Suid-Afrika.

INHOUDSOPGAWE VAN OOREENKOMS

Klousule	Inhoud
1.	Gebied en toepassingbestek van die Ooreenkoms.
2.	Geldigheidsduur.
3.	Woordomskeywing.
4.	Besoldiging.
5.	Betaling van besoldiging.
6.	Werkure, gewone en oortyd, besoldiging vir oortyd en pouses.
7.	Sondae, openbare vakansiedae en middernagvertonings.
8.	Jaarlikse verlof.
9A.	Siekteverlof.
9B.	Kraamverlof.
10.	Oorklere en eenvormige klere.
11.	Diensbeëindiging.
12.	Registers.
13.	Verbod op indiensneming.
14.	Dienssertifikaat.
15.	Administrasie van Ooreenkoms.
16.	Agente van die Raad.
17.	Registrasie van werkgewers.
18.	Lidmaatskap van werkgewersorganisasie en van die vakvereniging, en verwante sake.
19.	Uitgawes van die Raad.
20.	Vertoning van Ooreenkoms.
21.	Vrystelling.
22.	Aanstellingsbrief.
23.	<i>Ultra vires</i>
24.	Grieweprocedure.

(b) in terms of section 48 (1) (b) of the said Act, declare that the provisions of the said Agreement, excluding those contained in clauses 1 (1) (a), 2, 16 (1), 18 (1) and 18 (2) (b), of Chapter 1, and 2 of Chapters II, III, IV and V, shall be binding, with effect from the second Monday after the date of publication of this notice and for the period ending 31 March 1991, upon all employers and employees, other than those referred to in paragraph (a) of this notice, who are engaged or employed in the said Undertaking, Industry, Trade or Occupation in the areas specified in clause 1 of the said Agreement.

E. VAN DER M. LOUW,
Minister of Manpower.

SCHEDULE

THE INDUSTRIAL COUNCIL OF THE CINEMATOGRAPH AND THEATRE INDUSTRY OF SOUTH AFRICA

AGREEMENT

in accordance with the provisions of the Labour Relations Act, 1956, made and entered into by and between the

Employers' Association of the Cinematograph and Theatre Industry of South Africa

(hereinafter referred to as the "employers" or the "employers' organisation"), of the one part, and the

Entertainment Workers' Union

(hereinafter referred to as the "employees" or the "trade union"), of the other part,

being the parties to the Industrial Council of the Cinematograph and Theatre Industry of South Africa.

INDEX TO THE AGREEMENT

Clause	Contents
1.	Area and scope of application of the Agreement.
2.	Period of operation.
3.	Definitions.
4.	Remuneration.
5.	Payment of remuneration.
6.	Hours of work, ordinary and overtime, payment for overtime and intervals.
7.	Sundays, public holidays and midnight shows.
8.	Annual leave.
9A.	Sick leave.
9B.	Maternity leave.
10.	Overalls and uniform clothing.
11.	Termination of employment.
12.	Records.
13.	Prohibition of employment.
14.	Certificate of service.
15.	Administration of Agreement.
16.	Agents of the Council.
17.	Registration of employers.
18.	Membership of employers' organisation and trade union, and incidental matters.
19.	Expenses of the Council.
20.	Exhibition of Agreement.
21.	Exemptions.
22.	Letter of appointment.
23.	<i>Ultra vires</i>
24.	Grievance procedure.

<i>Aanhangsels</i>	<i>Inhoud</i>
A.	Dienssertifikaat.
B.	Daaglikse bywoningsregister.
C.	Veranderings van besonderhede.
D.	Maandelikse opgawe.
E.	Registrasie van werkgewers.
Hoofstukke	
	Van toepassing op:
1.	Alle hoofstukke.
2.	Bioskope en bioskoopvertonings.
3.	Lewende teater.
4.	Videoteke.
5.	Verhuring van films en uitrusting, masjiene, ens., maar uitgesonderd vidoeteke.

RIGLYNE

Hoofstuk 1 moet eers gelees word om vas te stel wat van toepassing is op alle seksies, d.w.s. hoofstukke, en dan moet daar gekyk word na die onderhawige hoofstuk.

HOOFSTUK 1**ALGEMEEN****1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN DIE OOREEKOMS**

(1) Hierdie Ooreenkoms moet in die Bioskoop- en Skoubedryf nagekom word—

(a) deur alle werkgewers wat lede is van die werkgeversorganisasie en deur alle werknemers wat lede is van die vakvereniging;

(b) in die volgende gebiede:

In die landdrostdistrikte Alberton, Benoni, Boksburg, Brakpan, Germiston, Hoëveldrif, Johannesburg, Kempton Park, Klerksdorp, Krugersdorp, Nigel, Potchefstroom, Pretoria, Randburg, Randfontein, Roodepoort, Rustenburg, Springs, Vanderbijlpark, Vereeniging, Westonaria, Witbank, Wonderboom, Albany, Bellville, Die Kaap, Oos-Londen, Goodwood, Hartswater, Kimberley, King William's Town, Kuilsrivier, Oudtshoorn, Paarl, Port Elizabeth, Queenstown, Somerset-Wes, Stellenbosch, Strand, Uitenhage, Wellington, Worcester, Wynberg, Warrenton, Chatsworth, Durban, Inanda, Lionsrivier, Mooirivier, Newcastle, Pietermaritzburg, Pinetown, Bethlehem, Bloemfontein, Kroonstad, Sasolburg en Welkom soos hulle op 17 Augustus 1988 bestaan het.

(2) Ondanks subklousule (1), is hierdie Ooreenkoms slegs van toepassing op werknemers vir wie minimum lone in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word en op die werkgewers van sodanige werknemers.

(3) Hierdie Hoofstuk is van toepassing op alle seksies van die Bedryf tensy 'n klousule of gedeelte van 'n klousule in 'n bepaalde hoofstuk 'n bepaalde aangeleentheid spesifiek van daardie hoofstuk uitsluit.

(4) (a) Ondanks andersluidende bepalings in hierdie Ooreenkoms moet niks hierin vervat so uitgelê word dat dit op 'n video-kleinhandelaar of sy werknemers van toepassing is nie indien die video-kleinhandelaar nie 'n lid van die werkgewersorganisasie is nie: Met dien verstande dat hierdie nie van toepassing is ten opsigte van die bepalings van klousules 20 en 24 van die Vorige Ooreenkoms.

(b) Vir die toepassing hiervan word 'n "video-kleinhandelaar" geag in daardie deel van die Nywerheid te wees wat video-kassette en video-terugspeelmasjiene aan die publiek vir privaat besigtiging verhuur.

<i>Annexures</i>	<i>Contents</i>
A.	Certificate of service.
B.	Daily attendance register.
C.	Changes of particulars.
D.	Monthly return.
E.	Registration of employers.
Chapters	
	Applicable to:
1.	All the chapters.
2.	Cinematograph establishments and cinema shows.
3.	Live theatre.
4.	Video libraries.
5.	Hiring out of films, equipage, machines, etc., but excluding video libraries.

GUIDELINES

First read Chapter 1 to ascertain what is common to all sections (i.e. chapters), then refer to your chapter.

CHAPTER 1**GENERAL****1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF THE AGREEMENT**

(1) This Agreement shall be observed in the Cinematograph and Theatre Industry—

(a) by all employers who are members of the employers' organisation and by all employees who are members of the trade union;

(b) in the following areas:

In the Magisterial Districts of Alberton, Benoni, Boksburg, Brakpan, Germiston, Highveld Ridge, Johannesburg, Kempton Park, Klerksdorp, Krugersdorp, Nigel, Potchefstroom, Pretoria, Randburg, Randfontein, Roodepoort, Rustenburg, Springs, Vanderbijlpark, Vereeniging, Westonaria, Witbank, Wonderboom, Albany, Bellville, The Cape, East London, Goodwood, Hartswater, Kimberley, King William's Town, Kuils River, Oudtshoorn, Paarl, Port Elizabeth, Queenstown, Somerset West, Stellenbosch, Strand, Uitenhage, Wellington, Worcester, Wynberg, Warrenton, Chatsworth, Durban, Inanda, Lion's River, Mooi River, Newcastle, Pietermaritzburg, Pinetown, Bethlehem, Bloemfontein, Kroonstad, Sasolburg and Welkom, as they existed on 17 August 1988.

(2) Notwithstanding the provisions of subclause (1), the terms of this Agreement shall apply only to the employees for whom minimum wages are prescribed in this Agreement, and to the employers of such employees.

(3) The provisions of this Chapter shall apply to all sections of the Industry unless a clause or part of a clause in a particular chapter specifically excludes a particular matter from that chapter.

(4) (a) Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement nothing herein shall be construed as having application to a video retailer or his employees if the video retailer is not a member of the employers' organisation: Provided that this shall not apply in respect of the provisions of clauses 20 and 24 of the Former Agreement.

(b) For the purpose hereof a "video retailer" shall be deemed to be in that section of the Industry that hires out video cassettes or video cassette playback machines to the public for private viewing.

2. GELDIGHEIDSDUUR

Hierdie Ooreenkoms tree in werking op 'n datum wat die Minister van Mannekrag kragtens artikel 48 van die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956, vasstel en bly van krag tot 31 Maart 1991 of vir dié tydperk wat hy bepaal.

3. WOORDOMSKRYWING

Tensy anders uit die samehang blyk, het alle uitdrukkings wat in hierdie Ooreenkoms gebesig en in die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956, omskryf word, dieselfde betekenis as in daardie Wet en vir die doel van hierdie Ooreenkoms word 'n werknemer geag in daardie klas te wees waarin hy geheel en al of hoofsaaklik in diens is; voorts dit onbestaanbaar is met die sinsverband, beteken —

(1) "Wet" die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956 (Wet No. 28 van 1956), soos van tyd tot tyd gewysig;

(2) "kalendermaand" die tydperk vanaf die eerste dag van 'n bepaalde maand tot die laaste dag van daardie maand;

(3) "los werknemer" 'n werknemer wat hoogstens drie dae per week by dieselfde werkgever in diens is, behalwe wanneer 'n openbare vakansiedag in dieselfde week val, in welke geval so 'n los werknemer toegelaat moet word om op hoogstens vier dae in daardie week te werk;

(4) "Bioskoop- en Skouburgbedryf" of "Bedryf", sonder om die gewone betekenis van die uitdrukking enigerwys te beperk, die Bedryf waarin werkgevers en werknemers met mekaar geassosieer is vir die doel van —

(a) die verskaffing van vermaaklikheid aan die publiek deur middel van die transmissie en projeksie van films en/of skouburgproduksies;

(b) die produksie en/of reproduksie van films en/of die prosessering van films en/of videobande en/of videoplante en/of skyfies en/of uitrusing en/of opneem-materiale en/of reklame en/of ongepubliseerde opvoedkundige materiaal;

(c) die koop en/of huur en/of verhuur en/of instandhouding en/of herstel en/of verspreiding van enigeen of meer van die volgende artikels, naamlik uitrusting wat op die Bedryf betrekking het en/of films en/of skyfies en/of projektors en/of videomasjiene en/of videobande en/of videoplate en/of bybehorens en/of onderdele en/of opneemmateriale;

(d) die verkoop en/of verskaffing aan persone wat bioskoopvertonings of skouburgproduksies bywoon, op die perseel van en deur die bedryfsinrigting wat sodanige vertonings of produksies aanbied, van eetware en/of drankie en/of toebehoortjies en/of belugte water en/of mineraalwater en/of rookartikels, met inbegrip van leesstof wat op die Bedryf betrekking het; en/of

(e) alle werksaamhede in verband met of voortspruitend uit enige van voormelde bedrywighede, maar dit omvat nie die volgende nie:

(i) Die verskaffing van vermaaklikheid deur akteurs en musikante in verhoogaanbiedings;

(ii) die vertoning van films deur godsdienstige of liefdadigheidsinstansies of sonder winsoogmerk;

(iii) die vervaardiging van grammofoonplate;

(iv) die vervaardiging van ongeprosesseerde film;

(v) die verkoop, uit 'n winkel, van onbeligte film;

(vi) die ontwikkeling en/of afdruk van beligte fotografiese film op bestelling van die publiek;

2. PERIOD OF OPERATING

This Agreement shall come into operation on such date as may be specified by the Minister in terms of section 48 of the Act, and shall remain in force to 31 March 1991 or for such period as may be determined by him.

3. DEFINITIONS

Unless the context otherwise indicates, any expression which is used in this Agreement and which is defined in the Labour Relations Act, 1956, has the same meaning as in that Act and for the purposes of this Agreement an employee shall be deemed to be in that class in which he is wholly or mainly employed; further, unless inconsistent with the context —

(1) "Act" means the Labour Relations Act, 1956 (Act No. 28 of 1956), as amended from time to time;

(2) "calendar month" means the period from the first day of a particular month to the last day of that month;

(3) "casual employee" means an employee who is employed by the same employer on not more than three days in any week, except when a public holiday occurs in the same week, in which event such casual employee shall be permitted to work on not more than four days in that week;

(4) "Cinematograph and Theatre Industry" or "Industry" means, without in any way limiting the ordinary meaning of the expression, the Industry in which employers and employees are associated for the purpose of —

(a) providing entertainment to the public through the transmission and projection of films and/or theatrical productions;

(b) the production and/or reproduction of films and/or the processing of films and/or video tapes and/or video discs and/or slides and/or equipage and/or recording materials and/or advertising and/or non-printed educational material;

(c) the buying and/or hiring and/or hiring out and/or maintaining and/or repairing and/or distributing of any one or more of the following articles, namely equipage pertaining to the Industry and/or films and/or slides and/or projectors and/or video machines and/or video tapes and/or video discs and/or accessories and/or spares and/or recording material;

(d) the sale and/or provision to persons attending cinema performances or theatrical productions, on the premises of and by the establishment providing such performances or productions of edibles and/or beverages and/or sandwiches and/or aerated and/or mineral waters and/or smokers' requisites, and further includes literature pertaining to the Industry; and/or

(e) all operations incidental to or consequent on any of the aforesaid activities, but excludes —

(i) the provision of entertainment by actors and musicians in live shows;

(ii) the exhibition of films by religious or charitable institutions or when not for gain;

(iii) the manufacture of gramophone records;

(iv) the manufacture of unprocessed film;

(v) the sale from a shop of unexposed film;

(vi) the development and/or printing of exposed photographic film on order from the public;

(vii) die produksie van drukwerk, uitgesonderd die voorbereiding van die ruwe uitleg van tydskrifte, gedenkprogramme en ander leesstof wat op films en verhoogproduksies betrekking het;

(viii) die verkoop en/of verskaffing van die artikels in paragraaf (d) hierbo bedoel op of vanuit 'n perseel wat vir die publiek oop is vir handeldryf gedurende tye wanneer die bioskoop of skouburg op of vanuit die perseel waarvan sodanige verkoop en/of verskaffing uitgevoer word, vir die publiek gesluit is;

(ix) die bedrywighede van organisasies wat optree ingevolge die Uitsaaiwet, 1976 (Wet No. 37 van 1976), soos gewysig, en/of die Radiowet, 1952 (Wet No. 3 van 1952);

(x) die Yster-, Staal-, Ingenieurs- en Metallurgiese Nywerhede soos omskryf in die Hoofooreenkoms gepubliseer by Goewermentskennisgewing No. R. 1329 van 27 Junie 1980;

(xi) bedryfsinrigtings wat uitsluitlik of hoofsaaklik betrokke is by die Kommersiële Distribusiebedryf soos omskryf in Loonvaststelling 406 gepubliseer by Goewermentskennisgewing No. R. 731 van 16 April 1981;

(xii) bedryfsinrigtings wat uitsluitlik of hoofsaaklik betrokke is by die Verversingsbedryf.

By die toepassing van die omskrywing van Bioskoop en Skouburgbedryf omvat "film" enige magnetiese band en/of rolprentfilm en/of videofilm en/of videoplaa en/of ander voorwerp wat uit materiaal van watter aard ook al bestaan en waarop 'n beeld of beelde op so 'n wyse vasgelê is dat sodanige beeld of beelde vertoon sal kan word as 'n bewegende prent, of andersins, deur enige meganiese elektriese, elektroniese of ander toestel:

Met dien verstande dat, vir die toepassing van hierdie omskrywing, "eetware" in paragraaf (d) in die landdrosdistrikte Benoni, Boksburg, Brakpan, Germiston, Johannesburg, Krugersdorp, Roodepoort en Springs, soos daardie gebiede op 13 Februarie 1941 gekonstitueer was beteken ligte verversings soos lekkers, koeldranke, roomys, springmielies, biltong, pasteitjies, melkskommels, worsbroodjies, vleispasteitjies en soortgelyke versnapperinge, belugte en mineraalwaters en vars vrugtesappe.

Vir die toepassing hiervan beteken —

"Spysenieringsbedryf" die Bedryf waarin werkgewers en werknemers met mekaar geassosieer is uitsluitlik of hoofsaaklik vir die doel om etes of verversings (hetsy vloeibaar of andersins) of biede etes en verversings voor te berei, te bedien of te verskaf in of vanaf enige bedryfsinrigting of gedeelte daarvan, hetsy permanent, tydelik, binnenshuis of in die ope lug, en omvat dit sodanige aktiwiteite wanneer dit voortgesit word in of vanuit een of meer klasse persele of gedeeltes daarvan wat as openbare restaurante, kafees of teekamers gebruik word;

(5) "kompleks" 'n bedryfsinrigting waarin twee of meer bioskope en/of skouburge geleë is wat deur dieselfde werkgewer bedryf word;

(6) "Raad" die Nywerheidsraad vir die Bioskoop- en Skouburgbedryf van Suid-Afrika, geregistreer kragtens die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956 (Wet No. 28 van 1956);

(7) "dag" 'n tydperk van 24 agtereenvolgende ure, bereken vanaf die tydstop waarop 'n werknemer begin werk;

(vii) the production of printed matter, other than the preparation of rough layout of magazines, souvenir programmes and other literature appertaining to films and stage productions;

(viii) the sale and/or provision of the articles referred to in paragraph (d) above on or from premises which are open to the public for trading during periods when the cinema or theatre on or from whose premises such sale and/or provision is/are carried out, is closed to the public;

(ix) the activities of organisations operating in terms of the Broadcasting Act, 1976 (Act No. 87 of 1976), as amended, and/or the Radio Act, 1952 (Act No. 3 of 1952);

(x) the Iron, Steel, Engineering and Metallurgical Industries as defined in the Main Agreement published under Government Notice No. R. 1329 of 27 June 1980;

(xi) establishments that are wholly or mainly engaged in the Commercial Distributive Trade as defined in Wage Determination 406 published in Government Notice No. R. 731 of 16 April 1981;

(xii) establishments that are wholly or mainly engaged in the Catering Trade.

For the purposes of the definition of Cinematograph and Theatre Industry, "film" includes any magnetic tape and/or cinematographic film and/or video film and/or video disc and/or other object consisting of material of whatever nature on which any image or images have been recorded in such a manner that such image or images will be capable of being exhibited as a moving picture or otherwise through any mechanical, electrical, electronic or other device:

Provided that, for the purposes of this definition, "edibles" in paragraph (d) shall, in the Magisterial Districts of Benoni, Boksburg, Brakpan, Germiston, Johannesburg, Krugersdorp, Roodepoort and Springs, as those areas were constituted as at 13 February 1941, mean light refreshments such as sweets, beverages, ice creams, popcorn, biltong, pastries, milk shakes, hot dogs, meat pies and similar type snacks, aerated and mineral waters and fresh fruit juices.

For the purposes hereof —

"Catering Trade" means the Trade in which employers and employees are associated wholly or mainly for the purpose of preparing, serving or providing meals or refreshments (whether liquid or otherwise) or both such meals and refreshments in or from any establishment or portion thereof, whether permanent, temporary, indoors or in the open air, and includes such activities when carried on in or from one or more classes of premises or portions thereof which are used as public restaurants, cafes or tearooms;

(5) "complex" means an establishment in which two or more cinemas and/or theatres are situated and operated by the same employer;

(6) "Council" means the Industrial Council of the Cinematograph and Theatre Industry of South Africa, registered in terms of the Labour Relations Act, 1956 (Act No. 28 of 1956);

(7) "day" means a period of 24 consecutive hours calculated from the time an employee commences work;

(8) "motorvoertuigdrywer" 'n werknemer, uitgesonderd 'n besteller, wat 'n motorvoertuig dryf, en vir die toepassing van hierdie omskrywing omvat die uitdrukking " 'n motorvoertuig dryf" alle tye wanneer hy dryf en alle tyd wat die drywer bestee aan werk in verband met die voertuig of die vrag daarvan, en alle tye waartydens hy op sy pos moet bly gereed om te dryf;

(9) "nooddienste" alle pligte wat weens onvoorsiene omstandighede sonder versuim buite gewone werkure verrig moet word;

(10) "noodwerk"—

(a) alle werk wat weens onvoorsiene omstandighede soos 'n brand, storm, ongeluk, epidemie, gewelddaad, natuurgeweld, diefstal of onklaarraking van uitrusting, motorvoertuig of masjinerie, sonder versuim gedoen moet word;

(b) alle werk in verband met die laai of aflaai van—

(i) spoorwaens of voertuie van Transnet;

(ii) voertuie wat deur 'n karweier gebruik word by die uitvoering van sy kontrak;

(c) alle werk in verband met die bewaking van perseel van eiendom, om veiligheidsredes, gedurende bouwerkzaamhede of strukturele veranderings;

(11) "werknemer" enige persoon wat in diens is by of werk verrig vir 'n werkgewer en besoldiging ontvang of geregtig is om dit te ontvang en enige ander persoon hoegenaamd wat op watter wyse ook al help om die besigheid van 'n werkgewer voort te sit of te drywe, en het "in diens" en "diens" ooreenstemmende betekenis;

(12) "werkgewer" enige persoon hoegenaamd wat iemand in diens neem of aan hom werk verskaf en wat daardie persoon besoldig of uitdruklik of stilswyend onderneem om hom te besoldig of wat enige persoon hoegenaamd toelaat om hom op enige manier te help om sy besigheid voort te sit of te drywe, en "in diens neem" en "diens" het ooreenstemmende betekenis;

(13) "bedryfsinrigting" die perseel waarin of waarop die Bedryf soos hierin omskryf, uitgeoefen word;

(14) "voltydse werknemer" 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, per-vertoning-werknemer of 'n deeltydse werknemer, wat vir 'n vaste week- of maandloon werk;

(15) "graad" die loongroep van die beroep van 'n werknemer soos in die betrokke hoofstukke omskryf;

(16) "maand" die tydperk wat strek vanaf 'n dag in 'n bepaalde maand tot en met die dag voor dié een wat in die volgende maand numeriek ooreenstem met eersgenoemde dag, bv. 7 April tot 6 Mei;

(17) "motorvoertuig" 'n kragaangedrewe voertuig met 'n enjinkapasiteit wat 500 cm³ oorskry;

(18) "oortyd" daardie gedeelte van 'n tydperk waarin 'n werknemer vir sy werkgewer werk gedurende 'n bepaalde week of 'n bepaalde dag, na gelang van die geval, en wat langer is as die gewone werkure wat vir sodanige werknemer in klousule 6 (1) van die betrokke hoofstuk voorgeskryf word, maar dit omvat nie enige tydperk wat 'n werknemer op 'n Sondag vir sy werkgewer werk nie;

(19) "deeltydse werknemer" 'n werknemer wat as sodanige op 'n weeklike of maandelikse grondslag vir hoogstens 30 uur in 'n week in diens is;

(20) "openbare vakansiedag" 'n openbare vakansiedag soos omskryf in die Wet op Openbare Feesdae, 1952, soos van tyd tot tyd gewysig;

(8) "driver of a motor vehicle" means an employee, other than a delivery employee, who is engaged in driving a motor vehicle, and for the purposes of this definition the expression "driving a motor vehicle" includes all periods of driving and any time spent by the driver on work connected with the motor vehicle or the load and all periods during which he is obliged to remain at his post in readiness to drive;

(9) "emergency servicing" means any duties owing to unforeseen circumstances outside normal hours of work which must be performed without delay;

(10) "emergency work" means—

(a) any work which, owing to unforeseen circumstances such as fire, storm, accident, epidemic, act of violence, act of God, theft or breakdown of plant, motor vehicle or machinery, must be done without delay;

(b) any work in connection with the loading or unloading of—

(i) trucks or vehicles of Transnet;

(ii) vehicles used by a cartage contractor in the fulfilment of his contract;

(c) any work in connection with the guarding of premises or property for security reasons during building operations or structural alterations;

(11) "employee" means any person who is employed by or working for any employer and receiving or entitled to receive any remuneration, and any other person whomsoever who in any manner assists in the carrying on or conducting of the business of an employer and "employed" and "employment" have corresponding meanings;

(12) "employer" means any person whosoever who employs or provides work for any person and remunerates or expressly or tacitly undertakes to remunerate him or permits any person whosoever in any manner to assist him in the carrying on or conducting of his business; and "employ" and "employment" have corresponding meanings;

(13) "establishment" means the premises wherein or whereon the Industry, as herein defined, is carried on;

(14) "full-time employee" means an employee, other than a casual employee, per-performance employee or a part-time employee who is engaged on a fixed weekly or monthly wage;

(15) "grade" means the wage group of the occupation of an employee as defined in the relevant chapters;

(16) "month" means the period extending from a day in any month up to and including the day preceding the day corresponding numerically to the first-mentioned day in the following month, e.g. 7 April to 6 May;

(17) "motor vehicle" means a power-driven vehicle with an engine capacity exceeding 500 cm³;

(18) "overtime" means that portion of any period when an employee works for an employer during any week or any day, as the case may be, and which is in excess of the ordinary hours of work prescribed for such an employee in clause 6 (1) of the relevant chapter, but does not include any period which an employee works for his employer on a Sunday;

(19) "part-time employee" means an employee who is employed as such on a weekly or monthly basis for not more than 30 hours in any week;

(20) "public holiday" means a public holiday as defined in the Public Holidays Act, 1952, as amended from time to time;

(21) "dieselfde werkgever", en omvat dit, enige vennootskap, verenigde of filiaalmaatskappy of firma of beslote korporasie;

(22) "werkdagindeling" wat betrekking tot 'n werknemer, die tydperk in 'n dag bereken vanaf die tyd wanneer die werknemer eerste begin werk totdat hy vir daardie dag finaal ophou werk, en vir die toepassing van hierdie omskrywing beteken "dag" 'n tydperk van 24 agtereenvolgende ure bereken vanaf die tydstip waarop genoemde werk 'n aanvang geneem het;

(23) "loon" die bedrag aan geld wat aan 'n werknemer betaalbaar is ingevolge klousule 4 van die betrokke hoofstuk van die Ooreenkoms ten opsigte van sy gewone werkure soos in klousule 6 van die betrokke hoofstuk van die Ooreenkoms voorgeskryf: Met dien verstande dat as 'n werkgever 'n werknemer ten opsigte van sodanige gewone werkure gereeld 'n bedrag betaal wat hoër is as dié voorgeskryf, dit sodanige hoër bedrag beteken;

(24) "wag" 'n werknemer, uitgesonderd 'n veiligheidswag, wat persele en/of eiendom bewaak;

(25) "week", met betrekking tot 'n werknemer, die tydperk van sewe agtereenvolgende dae waarin die werkweek van daardie werknemer gewoonlik val.

4. BESOLDIGING

(1) *Lone*. — Klousule 4 (1) van die betrokke hoofstuk is van toepassing op die minimum besoldiging wat 'n werkgever aan 'n werknemer moet betaal.

(2) *Vermindering van lone*. — Geen werkgever mag die loon verminder van 'n werknemer wat voor die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms of daarna, 'n hoër loon betaal word as die minimum wat in hierdie Ooreenkoms voorgeskryf word, solank as wat hy vir dieselfde werkgever bly werk in dieselfde graad soos hierin omskryf: Met dien verstande dat dit nie van toepassing is nie —

(i) in die geval van 'n werknemer met 'n tydelike aanstelling;

(ii) op 'n werknemer wat skriftelik instem om na 'n graad van werk wat vir 'n laer loon voorsiening maak, oorgeplaas te word.

(3) *Kontrakgrondslag*. — (a) Vir die toepassing van hierdie klousule, is die dienskontrak van 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer of per-vertoning-werknemer, op 'n weeklikse grondslag, en behoudens klousules 6 (1) en 5 (6) van die betrokke hoofstuk moet 'n werknemer vir 'n week minstens die volle weekloon betaal word wat in subklousule (1), gelees met die omskrywing van "loon" in klousule 3 van hierdie Hoofstuk en subklousule (4) van hierdie klousule, voorgeskryf word vir 'n werknemer in die klas waarin hy werk, ongeag of hy in daardie week die maksimum getal gewone werkure wat ingevolge klousule 6 van die betrokke hoofstuk van toepassing is, gewerk het.

(b) Niks in hierdie Ooreenkoms moet so uitgelê word dat dit 'n werknemer verhoed om werk te doen in 'n graad waarvoor 'n loon gelyk aan of minder voorgeskryf word as dit wat vir die werknemer voorgeskryf word.

(4) *Differensiële loon*. — 'n Werkgever wat van 'n lid van een graad van sy werknemers vereis of hom toelaat om vir langer as altesaam een uur op 'n dag, hetsy benewens sy eie werk of in plaas daarvan werk van 'n ander graad te verrig waarvoor 'n hoër loon as dié vir sy eie graad in subklousule (1) voorgeskryf word, moet dié werknemer ten opsigte van sodanige dag minstens die dagloon, bereken teen die hoër loon, betaal.

(21) "same employer" means and includes any partnership, associated or subsidiary company or firm or close corporation;

(22) "spreadover", in relation to any employee, means the period in any day reckoned from the time when such employee first commences work until he finally ceases work for that day, and for the purposes of this definition "day" means a period of 24 consecutive hours reckoned from the time of the said commencement of work;

(23) "wage" means the amount of money payable to an employee in terms of clause 4 of the relevant chapter of the Agreement in respect of his ordinary hours of work as prescribed in clause 6 of the relevant chapter of the Agreement: Provided that, if an employer regularly pays an employee in respect of such ordinary hours of work an amount higher than that prescribed it means such higher amount;

(24) "watchman" means an employee, other than a security guard, who guards premises and/or property;

(25) "week", in relation to any employee, means the period of seven consecutive days within which the working week of that employee ordinarily falls.

4. REMUNERATION

(1) *Wages*. — Clause 4 (1) of the relevant chapter shall be applicable to the minimum remuneration that an employer shall pay an employee.

(2) *Reduction of wages*. — No employer shall reduce the wages of an employee who, prior to the date on which this Agreement comes into force or thereafter, is paid a wage higher than the minimum prescribed in this Agreement, as long as he continues to be employed by the same employer in the same grade as defined herein: Provided that this shall not apply —

(i) in the case of an employee holding a temporary employment;

(ii) to an employee who agrees in writing to transfer to an employee grade of work which provides for a lower wage.

(3) *Basis of contract*. — (a) For the purposes of this clause, the contract of employment of an employee, other than a casual employee or per-performance employee, shall be on a weekly basis, and save as provided in clauses 6 (1) and 5 (6) of the relevant chapter, an employee shall be paid in respect of a week not less than the full weekly wage prescribed in subclause (1), read with the definition of "wage" in clause 3 of this Chapter and with subclause (4) of this clause, for an employee in the class in which he works, irrespective of whether he has in that week worked the maximum number of ordinary hours of work applicable in terms of clause 6 of the relevant chapter applicable.

(b) Nothing in this Agreement shall be so construed as to prevent any employee from performing work in a grade for which a wage equal to or less is prescribed than that prescribed for the employee.

(4) *Differential wage*. — An employer who requires or permits a member of one grade of his employees to perform for longer than one hour in the aggregate on any day, either in addition to his own work or in substitution therefore, work of another grade for which a wage higher than that of his own grade is prescribed in subclause (1), shall pay to such employee in respect of that day not less than the daily wage calculated at the higher rate.

(5) *Berekening van loon.*—(a) Die uurloon van 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, is sy weekloon, gedeel deur die aantal gewone werke wat vir sodanige werknemer in 'n week voorgeskryf word.

(b) Die dagloon van 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, is sy weekloon, gedeel deur die aantal dae wat sodanige werknemer gewoonlik werk.

(c) Die weekloon van 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, is sy maandloon, gedeel deur vier en 'n derde.

(d) Die maandloon van 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, is sy weekloon, vermenigvuldig met vier en 'n derde.

5. BETALING VAN BESOLDIGING

(1) *Voltydse en deeltydse werknemers.*—Behoudens klousules 4 en 8 van die betrokke hoofstuk wat van toepassing is, moet enige bedrag wat verskuldig is aan 'n werknemer weekliks of maandeliks in kontant betaal word, of met die skriftelike toestemming van die werknemer, per ongekreusde tjek, gedurende die gewone werke op die gewone betaaldag van die bedryfsinrigting vir sodanige werknemers (of, in die geval van 'n skofwerker, op 'n tyd wat tussen sodanige werknemer en sy werkgever ooreengekom is, welke tyd gedurende die gewone kantoore van die bedryfsinrigting moet wees maar hoogstens 24 uur na die gewone betaaldag) of by diensbeëindiging as dit vóór die gewone betaaldag plaasvind, en sodanige bedrag moet in 'n verseëelde koevert of houer vervat wees waarop aangeteken moet word of wat vergesel moet gaan van 'n staat waarin onderstaande besonderhede vermeld word:

(a) Die werkgever se naam;

(b) die werknemer se naam of sy nommer op die betaalstaat en sy gradering;

(c) die tydperk waarvoor betaling gedoen word;

(d) die getal gewone ure wat die werknemer gedurende daardie tyd gewerk het;

(e) die getal oortydure wat die werknemer gedurende die tyd gewerk het en die tarief waarteen dit bereken is;

(f) die getal ure wat die werknemer op 'n Sondag, openbare vakansiedag of 'n rusdag gewerk het;

(g) die werknemer se loon;

(h) besonderhede van alle ander besoldiging wat uit die werknemer se werk voortspruit;

(i) besonderhede van alle aftrekkings gedoen; en

(j) die netto bedrag wat aan die werknemer betaal is;

en sodanige koevert of houer waarop hierdie inligting aangeteken is of sodanige staat, word die eiendom van die werknemer: Met dien verstande dat—

(i) die besonderhede hierbo beskryf in kode op sodanige koevert of houer aangeteken kan word, welke kode volledig uiteengesit en verduidelik moet word in 'n begeleidende kennisgewing of in 'n kennisgewing wat opgeplak moet word op 'n opsigtelike plek wat toeganklik moet wees vir alle werknemers wat daardeur geraak word;

(ii) op die skriftelike versoek van die werknemer die bedrag aan hom verskuldig in sy bouvereniging- of bankrekening in betaal kan word deur die werkgever wat die betrokke kwitansie, tesame met genoemde staat, aan hom moet oorhandig;

(iii) die inligting vervat in paragrawe (d), (e) en (f) nie verskaf hoef te word ten opsigte van 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrae gespesifiseer in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig.

(5) *Calculation of wages.*—(a) The hourly wage of an employee, other than a casual employee, shall be his weekly wage divided by the number of ordinary hours of work prescribed for such employee in any week.

(b) The daily wage of an employee, other than a casual employee, shall be his weekly wage, divided by the number of days ordinarily worked by such employee.

(c) The weekly wage of an employee, other than a casual employee, shall be his monthly wage, divided by four and a third.

(d) The monthly wage of an employee, other than a casual employee, shall be his weekly wage, multiplied by four and one third.

5. PAYMENT OF REMUNERATION

(1) *Full-time and part-time employees.*—Except as provided in clauses 4 and 8 of the relevant chapter applicable, any amount due to an employee shall be paid either weekly or monthly in cash or, with the written permission of the employee, by uncrossed cheque during the ordinary hours of work on the usual pay-day of the establishment for such employees (or, in case of a shift worker, at a time agreed upon between such employee and his employer, which time shall be during the usual office hours of the establishment but not later than 24 hours after the usual pay-day) or on termination of employment if this takes place before the usual pay-day, and such amount shall be contained in a sealed envelope or container on which shall be recorded or which shall be accompanied by a statement showing—

(a) the employer's name;

(b) the employee's name or his number on the pay-roll and his grade;

(c) the period in respect of which it is made;

(d) the number of ordinary hours of work worked by the employee in that period;

(e) the number of overtime hours worked by the employee in that period and the rate at which it was calculated;

(f) the number of hours worked by the employee on a Sunday, public holiday or a day of rest;

(g) the employee's wages;

(h) details of any other remuneration arising out of the employee's employment;

(i) details of any deductions made; and

(j) the net amount paid to the employee;

and such envelope or container on which these particulars are recorded or such statement shall become the property of the employee: Provided that—

(i) the particulars prescribed above may be recorded on such envelope or container or in such statement in code, which code shall be fully set out and explained in an accompanying notice or in a notice posted up in a conspicuous place in the establishment, accessible to all employees affected thereby;

(ii) at the employee's written request the amount due to him may be paid into his building society or bank account by his employer, who shall hand to him the relevant receipt, together with the aforementioned statement;

(iii) the information relating to paragraphs (d), (e) and (f) need not be furnished in respect of an employee who is in receipt of a regular wage at a rate not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

(2) *Los/Per-vertoning-werknemers*. — (a) Met die toestemming van die werknemer, moet 'n werkgever 'n los en/of per-vertoning-werknemer daaglik, weeklik, of maandeliks betaal.

(b) By diensbeëindiging moet alle besoldiging verskuldig aan 'n los en/of per-vertoning-werknemer onmiddellik betaal word.

(3) *Premies*. — Geen bedrag mag regstreeks of onregstreeks vir die indiensneming of opleiding van 'n werknemer aan die werkgever betaal of deur hom aanvaar word nie: Met dien verstande dat hierdie subklousule nie van toepassing is op opleidingskemas waartoe die werkgever regtens verplig is om by te dra nie.

(4) *Koop van goedere*. — Die werkgever mag nie van sy werknemer vereis om goedere van hom of van 'n winkel, plek of persoon deur hom aangewys, te koop nie.

(5) *Kos en inwoning*. — Behoudens die Swartes (Stadsgebiede) Konsolidasiewet, Wet No. 25 van 1945, mag die werkgever nie van sy werknemer vereis om kos of inwoning of kos en inwoning by hom of by 'n persoon of plek deur hom aangewys, aan te neem nie.

(6) *Aftrekkings van besoldiging*. — 'n Werkgever mag sy werknemer geen boetes oplê of enige bedrae, hetsy regstreeks of onregstreeks, van sy werknemer se besoldiging aftrek nie: Met dien verstande dat hy die volgende kan aftrek:

(a) *Ongemagtigde afwesigheid*. — Behoudens andersluidende bepalings in hierdie Ooreenkoms, wanneer 'n werknemer om 'n ander rede as op las of op versoek van sy werkgever van die werk afwesig is, kan 'n bedrag van sy inkomste afgetrek word in verhouding tot die tydperk van sy afwesigheid en bereken op die grondslag van die loon wat so 'n werknemer ten tyde van sodanige afwesigheid vir sy gewone werkure ontvang het.

(b) *Hofbevele*. — 'n Bedrag wat die werkgever regtens of ingevolge of kragtens 'n bevel van 'n bevoegde hof moet of mag aftrek, moet van 'n werknemer se besoldiging afgetrek word.

(c) *Kos en inwoning by die werkgever*. — Wanneer 'n werknemer daartoe instem of daarvan hom vereis word om kos of inwoning of kos en inwoning van die werkgever aan te neem, kan hoogstens die volgende bedrae van 'n werknemer se besoldiging afgetrek word:

	Per week	Per maand
	R	R
(i) Kos	2,50	10,83
(ii) Inwoning	1,50	6,50
(iii) Kos en inwoning	4,00	17,32

(d) *Huurgeld*. — Met die skriftelike toestemming van 'n werknemer kan 'n bedrag van die werknemer se besoldiging afgetrek word wat die werkgever betaal het vir die huur van 'n huis of akkommodasie in 'n hostel wat deur so 'n werknemer bewoon word in 'n dorpsgebied onder die beheer van die betrokke owerheid.

(e) *Vakvereniging- en Nywerheidsraadgelde*. — Aftrekkings vir —

(i) die maandelikse bydraes tot die vakvereniging, begrafnisversekeringspremies en heffings deur die vakvereniging, met die werknemer se toestemming;

(ii) die werknemer se bydraes tot die Nywerheidsraad.

(f) *Ander gespesifiseerde aftrekkings*. — Met skriftelike toestemming van die werknemer kan 'n werkgever een of meer van die volgende bedrae aftrek:

(i) Bedrae vir vakansie-, siektebystands-, versekerings-, spaar-, voorsorg- en pensioenfondse;

(2) *Casual/Per-performance employees*. — (a) With the consent of the employee, an employer shall pay a casual and/or per-performance employee either daily, weekly or monthly.

(b) On termination of employment, all remuneration due to a casual and/or per-performance employee shall be payable immediately.

(3) *Premiums*. — No payment shall be made to or accepted by the employer, either directly or indirectly, in respect of the employment or training of an employee: Provided that this subclause shall not apply in respect of training schemes to which the employer is legally required to contribute.

(4) *Purchase of goods*. — The employer shall not require his employee to purchase any goods from him or from any shop, place or person nominated by him.

(5) *Board and lodging*. — Except as provided in the Blacks (Urban Areas) Consolidation Act, Act No. 25 of 1945, the employer shall not require his employee to board or lodge or board and lodge with him or with any person or at any place nominated by him.

(6) *Deductions from remuneration*. — An employer shall not levy any fines against his employee, nor shall he make any deductions, whether directly or indirectly, from his employee's remuneration: Provided that he may make the following deductions:

(a) *Unauthorised absence*. — Except where otherwise provided in this Agreement, whenever an employee is absent from work, other than on the instructions or at the request of his employer, a deduction may be made from his earnings which is proportionate to the period of his absence calculated on the basis of the wage which such employee is receiving in respect of his ordinary hours of work at the time of such absence.

(b) *Court orders*. — A deduction of any amount which the employer is legally or by order of an competent court required or permitted to make, shall be made from an employee's remuneration.

(c) *Board and lodging with the employer*. — Whenever an employee agrees or is required to accept board or lodging or board and lodging with the employer, a deduction may be made from an employee's remuneration not exceeding the amount specified hereunder:

	Per week	Per month
	R	R
(i) Board	2,50	10,83
(ii) Lodging	1,50	6,50
(iii) Board and lodging	4,00	17,32

(d) *Rent*. — With the written consent of an employee, a deduction may be made from the employee's remuneration of any amount which the employer has paid in respect of the rent of any house or accommodation in any hostel occupied by such employee in any township under the control of the authority concerned.

(e) *Trade union and Industrial Council fees*. — Deductions for —

(i) trade union monthly subscriptions, funeral insurance premiums and levies, with the employee's consent;

(ii) employee's contributions to the Industrial Council.

(f) *Other specified deductions*. — With the written consent of the employee, an employer may make any one or more of the following deductions:

(i) Deductions for holiday, sick benefit, insurance, savings, provident and pension funds;

(ii) welsynsdonasies aan organisasies wat ingevolge die Wet op Welsynorganisasies, Wet No. 40 van 1947, geregistreer is;

(iii) bydraes tot personeel se sosiale klubs, wat bydraes tot personeelgeskenkfondse, Kersboomfondse en Kersparty- of dansfondse insluit; en

(iv) lenings—alle bedrae ten opsigte van huislenings aan 'n werknemer voorgeskië en/of geld voorgeskië vir mediese onkoste en/of die aankoop van duur persoonlike artikels: Met dien verstande dat sodanige bedrag hoogstens een derde van die werknemer se besoldiging is.

(7) (a) *Aanspreeklikheid.*—Toonbankbedieners, kassiere en/of verkopers is persoonlik verantwoordelik vir hul kaskontant, goedere en kaartjies wat aan hulle uitgereik is en vir die geld wat hulle uit die verkoop van kaartjies en/of goedere ontvang, en moet alle tekorte ten opsigte van kontant, kaartjies of goedere aansuiwer: Met dien verstande dat die verantwoordelikheid van die toonbankbediener en/of kassier en/of verkope ophou wanneer die kontant, goedere of kaartjies aan die werkgewer of sy gemagtigde verteenwoordiger oorhandig is en as korrek aanvaar en daarvoor geteken is.

(b) As 'n ander persoon, wie ook al, die kontant, goedere of kaartjies hanteer voordat die kassier, toonbankbediener of verkoper die geleentheid gehad het om die kontant goedere en kaartjies te rekonsilieer en dit aan die werkgewer te oorhandig, mag die kassier, toonbankbediener of verkoper nie verantwoordelik gehou word vir 'n tekort in die kontantontvangste, goedere en/of kaartjies nie en mag geen bedrag, hetsy regstreeks of onregstreeks, vir sodanige tekorte van die kassier, toonbankbediener of verkoper se besoldiging afgetrek word nie.

6. WERKURE, GEWONE EN OORTYD, BESOLDIGING VIR OORTYD EN POUSES

Klousule 6 van die betrokke hoofstuk is van toepassing.

7. SONDAE, OPENBARE VAKANSIEDAE EN MIDDERNAGVERTONINGS

Klousule 7 van die betrokke hoofstuk is van toepassing.

8. JAARLIKSE VERLOF

(1) Behoudens subklousule (2) moet 'n werkgewer aan sy werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, vir elke voltooid tydperk van 12 maande diens by hom drie weke verlof toestaan, wat die werknemer moet aanvaar, en hom daarvoor voor of op die laaste werkdag voor die aanvangsdatum van die verlof drie maal sy gewone weekloon betaal: Met dien verstande dat as 'n statutêre openbare vakansiedag binne die verloftydperk val, 'n ander werkdag vir elke sodanige vakansiedag by genoemde tydperk gevoeg moet word as 'n bykomende verloftydperk, en die werknemer moet minstens sy dagloon betaal word vir elke sodanige bygevoegde dag.

(2) Die verlof in subklousule (1) voorgeskryf, moet toegestaan word op 'n tyd wat die werkgewer bepaal: Met dien verstande dat—

(i) as sodanige verlof nie vroeër toegestaan is nie, dit so toegestaan moet word dat dit begin binne vier maande na voltooiing van die 12 maande diens waarop dit betrekking het of, as die werkgewer en die werknemer voor die verstryking van genoemde tydperk van vier maande skriftelik daartoe ooreengekom het, die werkgewer sodanige verlof aan die werknemer moet toestaan met ingang van 'n datum hoogstens twee maande na die verstryking van die tydperk van vier maande.

(ii) welfare donations to organisations registered in terms of the Welfare Organizations Act, Act No. 40 of 1947;

(iii) staff social club contributions which include contributions to staff presentation funds, Christmas Tree funds, and Christmas party or dance funds; and

(iv) loans—any amount advanced to an employee in respect of housing loans and/or advances in respect of medical expenses and/or the purchase of expensive personal items: Provided that such deduction does not exceed one-third of the employee's remuneration.

(7) (a) *Liability.*—Counterhands, cashiers and/or vendors shall be personally responsible for their cash floats, goods and tickets issued to them and for the moneys received from the sale of tickets and/or goods and shall make good any deficiency in respect of cash and/or tickets and/or goods: Provided that when the cash, goods or tickets have been handed over to and signed for and accepted as correct by the employer or his authorised representative, the responsibility of the counterhand and/or cashier and/or vendor shall cease.

(b) Should any other person whosoever handle either the cash, goods or the tickets before the cashier, counterhand or vendor has an opportunity to reconcile the cash, goods and the tickets and hand these over to the employer, the cashier, counterhand or vendor shall not be held responsible for any deficiency in cash takings, goods and/or tickets, and no deduction may be made, either directly or indirectly, from the cashier's, counterhand, or vendor's remuneration in respect of any such shortages.

6. HOURS OF WORK, ORDINARY AND OVERTIME, PAYMENT FOR OVERTIME AND INTERVALS

Clause 6 of the relevant chapter shall be applicable.

7. SUNDAYS, PUBLIC HOLIDAYS AND MIDNIGHT SHOWS

Clause 7 of the relevant chapter shall be applicable.

8. ANNUAL LEAVE

(1) Subject to the provisions of subclause (2) the employer shall grant his employee, other than a casual employee, and the employee shall take, in respect of each completed period of 12 months of employment with him three weeks' leave and pay him in respect thereof not later than the last work-day before the date of commencement of the leave, three times his ordinary weekly wage: Provided that should a statutory public holiday fall within the period of leave, another work-day shall, for each such holiday, be added to the said period as a further period of leave and the employee shall be paid an amount of not less than his daily wage in respect of each such day added.

(2) The leave prescribed in subclause (1) shall be granted at a time to be fixed by the employer. Provided that—

(i) if such leave has not been granted earlier, it shall be granted so as to commence within four months after the completion of the 12 months of employment to which it relates, or, if the employer and the employee have agreed thereto in writing before the expiration of the said period of four months, the employer shall grant such leave to the employee as from a date not later than two months after the expiration of the said period of four months;

(ii) die tydperk van verlof nie met siekteverlof wat ingevolge klousule 9A (1) toegestaan is of, tensy die werknemer dit versoek en die werkgever skriftelik daartoe instem, met 'n tydperk van militêre diens ingevolge die Verdedigingswet, 1957, mag saamval nie;

(iii) 'n werkgever al die dae geleentheidsverlof wat op sodanige werknemer se skriftelike versoek met volle besoldiging aan hom toegestaan is gedurende die tydperk van 12 maande diens waarop die verloftydperk betrekking het, van sodanige verloftydperk kan aftrek, en sodanige skriftelike versoek moet minstens drie jaar lank deur die werkgever bewaar word;

(iv) indien 'n werkgever van sy werknemer vereis om verlof te neem voor die verstryking van die 12 maande diens waarop dit betrekking het, die werkgever aan so 'n werknemer die volle verloftydperk moet toestaan wat vir 12 maande diens mag oploop en so 'n werknemer vir sodanige verlof minstens die bedrag moet betaal waarop die werknemer geregtig sou gewees het op die datum waarop die verlof normaalweg sou opgegaan het: Voorts met dien verstande dat, indien 'n werknemer se diens eindig voor die verstryking van die 12 maande waarvoor verlof kragtens hierdie voorbehoudsbepaling toegestaan is, die werkgever die verskil tussen die bedrag wat daarkragtens aan die werknemer betaal is en die bedrag waarop hy by diensbeëindiging kragtens subklousule (5) geregtig sou gewees het as die verlof nie aan hom toegestaan was nie, kan aftrek van enige besoldiging wat by diensbeëindiging aan die werknemer verskuldig is.

(3) Die werkgever kan op die skriftelike versoek van 'n werknemer toelaat dat een week verlof per jaar oploop tot 'n totaal van sewe weke.

(4) Aan 'n werknemer wie se diens gedurende 'n dienstertmyn van 12 maande eindig voordat die verloftydperk opgegaan het wat in subklousule (1), gelees met subklousule (3), vir daardie termyn voorgeskryf word, moet daar by sodanige diensbeëindiging, benewens ander besoldiging wat aan hom verskuldig mag wees, vir elke voltooide maand van sodanige dienstertmyn 'n bedrag betaal word van minstens een kwart van die gewone weekloon wat hy onmiddellik voor die datum van sodanige diensbeëindiging ontvang het: Met dien verstande dat—

(i) 'n werkgever 'n pro rata-bedrag kan aftrek vir alle verloftydperke wat ingevolge die vierde voorbehoudsbepaling van subklousule (2) aan 'n werknemer toegestaan is;

(ii) 'n werknemer wat sy diens verlaat sonder om kennis te gee en sonder om die kennisgewingstertmyn in klousule 11 voorgeskryf, uit te dien, behoudens klousule 11 (7) nie op betaling ingevolge hierdie subklousule geregtig is nie, tensy hy binne sy wetlike regte gehandel het toe hy versuim het om sodanige kennis te gee of gedurende sodanige kennisgewingstertmyn te werk;

(iii) alle opgelope verlof betaal moet word teen die tarief wat die werknemer ontvang het op die datum toe hy met verlof gegaan het of by diensbeëindiging.

(5) 'n Werknemer wat geregtig geword het op 'n tydperk van verlof, voorgeskryf in subklousule (1), gelees met subklousule (3), en wie se diens eindig voordat sodanige verlof toegestaan is, moet by sodanige diensbeëindiging die bedrag betaal word wat hy vir die verlof sou ontvang het as die verlof op die datum van diensbeëindiging aan hom toegestaan was.

(6) 'n Werkgever mag nie verlofbesoldiging betaal in plaas van jaarlikse verlof toe te staan nie.

(ii) the period of leave shall not be concurrent with sick leave granted in terms of clause 9A (1) nor, unless the employee so requests and the employer agrees in writing, with any period of military service under the Defence Act, 1957;

(iii) an employer may set off against such period of leave any days of occasional leave granted on full pay to his employee at such employee's written request during the period of 12 months of employment to which the period of leave relates, and such written request shall be retained by the employer for at least three years;

(iv) when an employer requires his employee to take leave before the expiration of the 12 months of employment to which it relates, the employer shall grant such employee the full period of leave accruable for 12 months of employment and shall pay such employee in respect of such leave an amount of not less than that which the employee would be entitled to at the date on which the leave would normally accrue: Provided further that where an employee's employment terminates before the expiration of the 12 months in respect of which the leave was granted in terms of this proviso, the employer may set off against any remuneration due to the employee at the termination of employment, the difference between the amount paid to the employee in terms thereof and the amount to which he would have been entitled at termination in terms of subclause (5), if the leave had not been granted to him.

(3) At the written request of an employee the employer may permit one week's leave per annum to be accumulated up to a total of seven weeks.

(4) An employee whose employment terminates during any period of 12 months of employment before the period of leave prescribed in subclause (1), read with subclause (3), in respect of that period has accrued, upon such termination and in addition to any other remuneration which may be due to him, be paid in respect of each completed month of such period of employment an amount of not less than one-fourth of the ordinary weekly wage he was receiving immediately before the date of such termination: Provided that—

(i) an employer may make a proportionate deduction in respect of any period of leave granted to an employee in terms of the fourth provision to subclause (2);

(ii) an employee who leaves his employment without having given and served the period of notice prescribed in clause 11 unless in failing to give such notice or to work during such period he was acting within his legal rights, shall, subject to the provisions of clause 11 (7) not be entitled to any payment by virtue of this subclause;

(iii) all accumulated leave shall be paid at the rate the employee was receiving at the date of going on leave or on termination of employment.

(5) An employee who has become entitled to a period of leave prescribed in subclause (1), read with subclause (3), and whose employment terminates before such leave has been granted, shall upon termination be paid the amount he would have received in respect of the leave, had the leave been granted to him as at the date of the termination.

(6) An employer shall not pay leave pay in lieu of granting annual leave.

(7) Vir die toepassing van hierdie klousule moet die uitdrukking "diens" geag word die volgende te omvat:

(a) Alle tydperke waarvoor die werkgewer 'n werknemer ingevolge klousule 11 betaal in plaas van kennis te gee;

(b) alle tydperke waarin 'n werknemer afwesig is—

(i) met verlof kragtens hierdie klousule;

(ii) met siekteverlof kragtens klousule 9A;

(iii) op las of op versoek van sy werkgewer;

(iv) met die goedkeuring of kondonasië van die werkgewer;

(v) om 'n ander rede wat nie in stryd met die dienskontrak is nie;

wat in 'n jaar altesaam hoogstens 10 weke beloop; en

(c) alle tydperke waarin 'n werknemer afwesig is terwyl hy militêre diens ingevolge die Verdedigingswet, 1957, verrig: Met dien verstande dat 'n werknemer nie geregtig is om meer as vier maande van 'n bepaalde tydperk van sodanige militêre diens as diens te eis nie;

en diens word geag te begin—

(i) in die geval van 'n werknemer wat voor die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms kragtens 'n wet op 'n tydperk van jaarlikse verlof geregtig geword het, op die datum waarop sodanige werknemer laas kragtens sodanige wet op sodanige verlof geregtig geword het;

(ii) in die geval van 'n werknemer wat reeds in diens was voor die inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms en op wie 'n wet wat vir jaarlikse verlof voorsiening maak van toepassing was, maar wat nie daarkragtens op 'n tydperk van verlof geregtig geword het nie, op die datum waarop sodanige diens begin het;

(iii) in die geval van 'n ander werknemer, op die datum waarop sodanige werknemer by sy werkgewer begin werk het of op die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms, naamlik die jongste datum.

(8) As 'n werkgewer verlof aan sy werknemer toestaan en dié verlof dan kanselleer, moet hy die werknemer vergoed vir alle verliese gely, behoudens bewys van sodanige verliese.

(9) In hierdie klousule omvat "werkgewer"—

(a) in die geval van die afsterwe van die werkgewer, die eksekuteur van sy boedel; of

(b) in die geval van die insolvensie van die werkgewer of die likwidasië van sy boedel of die oorplasing of verkoop van sy besigheid, die trustee of die likwidateur of die nuwe eienaar van die besigheid, indien sodanige eksekuteur, trustee, likwidateur of nuwe eienaar daardie werknemer in sy diens behou.

9A. SIEKTEVERLOF

(1) (a) Behoudens subklousule (2) moet die werkgewer aan sy werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, wat weens ongeskiktheid van die werk afwesig is, siekteverlof toestaan van altesaam ses weke gedurende elke siklus van 36 agtereenvolgende maande diens by hom, en aan so 'n werknemer vir 'n tydperk van afwesigheid kragtens hierdie subklousule minstens die loon betaal wat hy sou ontvang het as hy gedurende sodanige tydperk gewerk het.

(b) 'n Werknemer is in elke siklus van drie jaar geregtig op 'n bykomende drie weke siekteverlof teen die helfte van sy gewone weekloon indien al sy jaarlikse en opgelope vakansieverlof reeds opgebruik is wanneer sodanige bykomende siekteverlof aan hom toegestaan word: Met dien verstande dat—

(i) 'n werknemer gedurende die eerste 12 agtereenvolgende maande diens nie op meer siekteverlof met volle besoldiging geregtig is nie as een werkdag vir elke voltooidde maand diens;

(7) For the purposes of this clause, the expression "employment" shall be deemed to include—

(a) any period in respect of which the employer in terms of clause 11 pays an employee in lieu of notice;

(b) any period during which an employee is absent—

(i) on leave in terms of this clause;

(ii) on sick leave in terms of clause 9A;

(iii) on the instructions or at the request of his employer;

(iv) with the consent or condonation of the employer;

(v) for any other reason not being in breach of the contract of employment;

amounting in the aggregate in any year to not more than 10 weeks; and

(c) any period during which an employee is absent doing military service in pursuance of the Defence Act, 1957: Provided that an employee shall not be entitled to claim as employment more than four months of any one period of such military service;

and employment shall be deemed to commence—

(i) in the case of an employee who had before the coming into force of this Agreement, become entitled to a period of annual leave in terms of any law, on the date on which such employee last became entitled to such leave under such law;

(ii) in the case of an employee who was in employment before the coming into force of this Agreement and to whom any law providing for annual leave applied but who has not become entitled to a period of leave in terms thereof, on the date on which such employment commenced;

(iii) in the case of any other employee, on the date on which such employee entered his employer's service or on the date of the coming into force of this Agreement, whichever is the later.

(8) When an employer grants leave to an employee and cancels such leave, the employee shall be compensated for any losses incurred subject to production of proof of such losses.

(9) In this clause "employer" includes—

(a) in the case of the death of an employer, the executor of his estate; or

(b) in the case of the insolvency of an employer or the liquidation of his estate or the transfer or sale of his business, the trustee or liquidator or the new owner of the business, if such executor, trustee, liquidator or new owner continues to employ that employee.

9A. SICK LEAVE

(1) (a) Subject to the provisions of subclause (2), the employer shall grant to his employee, other than a casual employee, who is absent from work through incapacity six weeks' sick leave in the aggregate during each cycle of 36 consecutive months of employment with him, and shall pay such employee in respect of any period of absence in terms of this subclause not less than the wage he would have received had he worked during such period.

(b) An employee shall be entitled to an additional three weeks' sick leave at half his ordinary weekly wage in each cycle of three years: Provided that at the time of receiving such additional sick leave all his annual and accumulative vacation leave have been utilised: Provided that—

(i) in the first 12 consecutive months of employment an employee shall not be entitled to sick leave on full pay at a rate of more than one work-day in respect of each completed month of employment;

(ii) hierdie klousule nie van toepassing is nie op 'n werknemer op wie se skriftelike versoek die werkgever bydraes wat minstens gelyk is aan dié wat die werknemer self bydra, aan 'n fonds of organisasie betaal wat die werknemer aanwys en wat aan die werknemer waarborg dat, in geval van sy ongeskiktheid in die omstandighede uiteengesit, altesaam die ekwivalent van sy loon vir 36 werkdade, na gelang van die geval, in elke siklus van 36 maande diens aan hom betaal sal word.

(2) Die werkgever kan, as opskortende voorwaarde vir die betaling deur hom van die bedrag wat 'n werknemer ingevolge hierdie klousule eis vir afwesigheid van sy werk vir langer as twee agtereenvolgende werkdade, van die werknemer vereis om 'n sertifikaat in te dien wat deur 'n geregistreerde mediese praktisyn onderteken is en waarin die aard en duur van die werknemer se ongeskiktheid vermeld word: Met dien verstande dat wanneer 'n werknemer sonder toestemming op 'n Saterdag of statutêre openbare vakansiedag of op 'n werkdag onmiddellik vóór of ná 'n statutêre openbare vakansiedag afwesig is of gedurende 'n tydperk van tot agt weke by twee of meer geleenthede betaling kragtens hierdie klousule ontvang het sonder om so 'n sertifikaat in te dien, die werkgever gedurende die tydperk van agt weke onmiddellik ná die laaste sodanige geleentheid van hom kan vereis om so 'n sertifikaat vir afwesigheid van sy werk in te dien.

(3) Vir die toepassing van hierdie klousule—

(a) moet "diens" geag word die volgende te omvat:

(i) Enige tydperk waarin 'n werknemer afwesig is—

(aa) met verlof kragtens klousule 8;

(ab) op las of op versoek van sy werkgever;

(ac) met siekteverlof kragtens subklousule (1);

(ad) met die toestemming of kondonasië van sy werkgever;

(ae) om 'n rede wat nie in stryd is met die dienskontrak nie;

wat in 'n jaar altesaam hoogstens 10 weke beloop; en

(ii) 'n tydperk waarin 'n werknemer afwesig is terwyl hy militêre diens ingevolge die Verdedigingswet, 1957, verrig: Met dien verstande dat 'n werknemer nie geregtig is om meer as vier maande van 'n bepaalde tydperk van sodanige militêre diens as diens te eis nie;

en 'n dienstydsperk van 'n werknemer by die werkgever onmiddellik voor die datum van inwerkingtreding van hierdie Ooreenkoms moet vir die toepassing van hierdie klousule geag word diens ingevolge hierdie Ooreenkoms te wees, en alle siekteverlof met volle besoldiging wat gedurende sodanige tydperk aan so 'n werknemer toegestaan is, moet geag word kragtens hierdie Ooreenkoms toegestaan te gewees het;

(b) beteken "ongeskiktheid" onvermoë om te werk weens siekte of besering, uitgesonderd siekte of besering wat veroorsaak is deur 'n ongeluk waarvoor skadeloosstelling kragtens die Ongevallewet, 1941, betaalbaar is, en moet dit slegs as ongeskiktheid beskou word gedurende 'n tydperk waarvoor geen betaling vir arbeidsongeskiktheid ingevolge daardie Wet betaalbaar is nie.

9B. KRAAMVERLOF

(1) *Doel.*—Om permanente vroulike werknemers in staat te stel om hul diens by dieselfde werkgever, voor en na bevaling, sonder onderbreking voort te sit.

(2) *Tydsduur van verlof.*—(a) Kraamverlof van hoogstens vier weke voor die verwagte datum van die bevalling en agt weke na die bevalling moet toegestaan word.

(ii) this clause shall not apply to an employee at whose written request the employer makes contributions at least equal to those made by the employee to any fund or organisation nominated by the employee, which fund or organisation guarantees to the employee in the event of his incapacity in the circumstances set out in the aggregate the equivalent of his wage for 36 work-days, as the case may be, in each cycle of 36 months of employment.

(2) The employer may, as a condition precedent to the payment by him of any amount claimed in terms of this clause by an employee in respect of any absence from work for a period covering more than two consecutive work-days, require the employee to produce a certificate signed by a registered medical practitioner stating the nature and duration of the employee's incapacity: Provided that when an employee is absent without permission on any Saturday or statutory public holiday or on a work-day immediately before or after a statutory public holiday or who has during any period of up to eight weeks received payment in terms of this clause on two or more occasions without producing such a certificate, the employer may during the period of eight weeks immediately succeeding the last such occasion require him to produce a certificate in respect of any absence from work.

(3) For the purposes of this clause, the expression—

(a) "employment" shall be deemed to include—

(i) any period during which an employee is absent—

(aa) on leave in terms of clause 8;

(ab) on the instructions or at the request of his employer;

(ac) on sick leave in terms of subclause (1);

(ad) with the consent or condonation of his employer;

(ae) for any reason not being in breach of the contract of employment;

amounting in the aggregate, in any year, to not more than 10 weeks; and

(ii) any period during which an employee is absent doing military service in pursuance of the Defence Act, 1957: Provided that an employee shall not be entitled to claim as employment more than four months of any one period of such military service;

and any period of employment which an employee has had with the employer immediately before the date of the coming into force of this Agreement shall, for the purposes of this clause, be deemed to be employment under this Agreement, and any sick leave on full pay granted to such an employee during such period shall be deemed to have been granted under this Agreement;

(b) "incapacity" means inability to work owing to any sickness or injury, other than sickness or injury caused by an accident for which compensation is payable under the Workmen's Compensation Act, 1941, and shall only be regarded as incapacity during any period in respect of which no disablement payment is payable in terms of that Act.

9B. MATERNITY LEAVE

(1) *Purpose.*—To enable permanent female employees to continue their employment with the same employer prior to the following confinement, without breaking their service.

(2) *Duration of leave.*—(a) A maximum of four weeks before due date of confinement and eight weeks after confinement will be granted for maternity leave.

(b) 'n Doktersertifikaat met die verwagte geboortedatum moet minstens twee maande voor die verwagte geboortedatum verskaf word.

(3) *Diens.* — (a) Geen werknemer se diens mag voor of gedurende die tydperk van kraamverlof op grond van swangerskap beëindig word nie.

(b) Indien dit nodig word om 'n werknemer wat met kraamverlof is, af te dank, mag kennis van die werkgever se voorneme of hoof af te dank nie gegee word voordat die werknemer ná die bevalling na haar werk terugkeer nie.

(c) 'n Werknemer se pos moet nie vakant gelaat te word in afwagting op haar terugkeer na aktiewe diens gedurende die tydperk van kraamverlof nie, maar sy moet werk aangebied word teen 'n salaris van minstens dit wat sy voor die aanvang van die kraamverlof verdien het.

(4) *Besoldiging en bystand tydens kraamverlof:* (a) *Basiese salaris/loon.* — Werknemers word nie tydens kraamverlof 'n salaris/loon betaal nie. (Hierdie werknemers moet om WVF*-bystand aansoek doen.)

* Werkloosheidsversekeringsfonds.

(b) *Mediese hulp.* — 'n Werknemer se lidmaatskap van die Mediese Hulpfonds, waar van toepassing, verval nie. Die lid sowel as die werkgever se bydraes moet dus vir die duur van die kraamverlof voortgesit word teen die bydrae-tarief wat onmiddellik voor die aanvang van die kraamverlof van toepassing was.

(c) *Pensioenfondse.* — Alle tydperke van kraamverlof, waar van toepassing moet geag word gebroke diens te wees. Ledenewerkgeversbydraes word gedurende dié tyd gestaak. Die werknemer gaan egter voort om die volle voordele gedurende die tydperk van kraamverlof te geniet, afhangende van die reëls van die toepaslike pensioenfondse.

(d) *Jaarlikse bonus.* — Die gewone jaarlikse bonus, waar van toepassing, word aan 'n werknemer wat met kraamverlof is, betaal.

(e) *Jaarlikse verlof.* — Jaarlikse verlof loop op gedurende tydperke van kraamverlof.

(5) *Algemeen.* — Indien die werknemer hoegenaamd nie na haar werk terugkeer nie of haar diens verlaat gedurende die eerste ses maande nadat sy terugkeer na die werk, moet 'n gedeelte van die salaris en mediesehulpbydraes wat deur die werkgever tydens kraamverlof betaal is, deur die werknemer terugbetaal word. Die gedeelte wat terugbetaal moet word, moet soos volg bereken word:

Getal maande minder as ses gewerk sedert kraamverlof gedeel deur ses.

Geen terugbetaling word gemaak indien die werknemer afbetaal word of op mediese gronde ophou werk nie, in welke geval 'n doktersertifikaat vereis word.

10. OORKLERE EN EENVORMIGE KLERE

'n Werkgever wat van 'n werknemer vereis om onderskeiende kleren te dra, moet sodanige kleren kosteloos verskaf en dit bly die eiendom van die werkgever.

11. DIENSBEEÏNDIGING

(1) Wanneer 'n werkgever of 'n werknemer 'n dienskontrak wil beëindig—

(a) gedurende die eerste vier weke diens, moet hy aan die ander party een werkdag kennis van beëindiging van die kontrak gee: Met dien verstande dat indien 'n skriftelike dienskontrak 'n tydperk van kennisgewing van gelyke duur vir beide partye bepaal wat langer as een werkdag is, kennis ooreenkomstig sodanige kontrak oor sodanige langer tydperk gegee moet word;

(b) A doctor's certificate estimating the date of birth shall be supplied not later than two months prior to the expected date for birth.

(3) *Employment.* — (a) No employee's service may be terminated on the grounds of pregnancy either prior to or during maternity leave.

(b) Should it become necessary to retrench an employee who is on maternity leave, notice of the employer's intention to retrench may not be given before her return to work after confinement.

(c) The employee's job need not remain open during maternity leave pending her return to active duty; however, the employee must be offered employment at a salary not less than, that she earned at the commencement of maternity leave.

(4) *Remuneration and benefits during maternity leave:* (a) *Basic salary/wage.* — Employees will not be paid a salary/wage during their maternity leave. (These employees should apply for UIF* benefits.)

* Unemployment Insurance Fund.

(b) *Medical aid.* — Where applicable, the employee's membership of the Medical Aid Society shall not cease. Member and employer contributions therefore continue for the duration of maternity leave at the applicable contribution rate immediately prior to the commencement of maternity leave.

(c) *Pension fund.* — Where applicable, all periods of maternity leave shall be deemed to be broken service. Member and employer contributions cease for this period. The employee, however, continues to enjoy full benefits throughout the period of maternity leave, depending on the rules of the applicable pension fund.

(d) *Annual bonus.* — Where applicable, a normal annual bonus shall be paid to employees on maternity leave.

(e) *Annual leave.* — Annual leave accrues during periods of maternity leave.

(5) *General.* — Should the employee not return to work at all, or leave during the first six months after returning to work, a proportion of the salary and medical aid contributions paid by the employer during the maternity leave period shall be refunded by the employee. The proportion to be refunded shall be calculated as follows:

Number of months less than six worked since maternity leave divided by six.

No repayments shall be made if the employee is retrenched or stops work for medical reasons, in which event a doctor's certificate will be required.

10. OVERALLS AND UNIFORM CLOTHING

Any employer who requires an employee to wear any distinctive clothing shall supply such clothing free of charge and it shall remain the property of the employer.

11. TERMINATION OF EMPLOYMENT

(1) Whenever an employer or an employee intends terminating a contract of employment—

(a) during the first four weeks of employment, he shall give the other party one working day's notice of termination of such contract: Provided that if any written contract of employment provides for a period of notice of equal duration for both parties which is longer than one working day, notice shall in accordance with such contract be given over such longer period;

(b) te eniger tyd na verstryking van die eerste vier weke diens, moet hy aan die ander party, in die geval van 'n weeklikse werknemer, een week, en, in die geval van 'n maandelikse werknemer, twee weke kennis van beëindiging van die kontrak gee: Met dien verstande dat indien 'n skriftelike dienskontrak 'n tydperk van kennisgewing van gelyke duur vir beide partye bepaal wat langer is as een week, in die geval van 'n weeklikse werknemer, of twee weke, in die geval van 'n maandelikse werknemer, kennis ooreenkomstig sodanige kontrak oor sodanige langer tydperk gegee moet word.

(2) Kennis ingevolge subklousule (1), behalwe deur 'n ongeletterde werknemer, moet skriftelik gegee word, en moet—

(a) in die geval van 'n weeklikse werknemer, voor of op die gewone betaaldag van die betrokke werknemer gegee word en loop vanaf die dag na sodanige betaaldag: Met dien verstande dat indien 'n skriftelike dienskontrak 'n tydperk van kennisgewing van gelyke duur vir beide partye bepaal wat langer as een werkdag is, kennis ooreenkomstig sodanige kontrak oor sodanige langer tydperk gegee moet word;

(b) in die geval van 'n maandelikse werknemer voor op die eerste of die 15de dag van 'n maand gegee word en loop vanaf daardie eerste of 15de dag, na gelang van die geval: Met dien verstande dat—

(i) kennis ingevolge subklousule (1) (a) op enige werkdag gegee kan word;

(ii) 'n tydperk van kennisgewing nie mag saamval met en kennis nie gegee mag word gedurende 'n werknemer se afwesigheid met verlof toegestaan ingevolge klousule 8 of enige tydperk van sy militêre diens nie;

(iii) kennis nie gedurende 'n werknemer se afwesigheid met siekteverlof toegestaan ingevolge klousule 9A gegee mag word nie.

(3) Indien kennis van beëindiging van 'n dienskontrak ingevolge subklousule (1) gegee word, moet die werkgever aan die werknemer 'n bedrag as loon ten opsigte van die tydperk van kennisgewing betaal wat nie minder is as 'n bedrag gelyk—

(a) in die geval van 'n tydperk van kennisgewing van een werkdag, aan die daaglikse loon wat die werknemer ontvang het onmiddellik voordat sodanige kennis gegee is;

(b) in die geval van 'n tydperk van kennisgewing van een of meer weke, aan die weeklikse loon wat die werknemer ontvang het onmiddellik voordat sodanige kennis gegee is;

(c) in die geval van 'n tydperk van kennisgewing van een of meer maande, aan die maandelikse loon wat die werknemer ontvang het onmiddellik voordat sodanige kennis gegee is, vermenigvuldig met die getal maande in dié tydperk.

(4) Ondanks subklousule (1) kan—

(a) 'n werkgever 'n dienskontrak sonder kennisgewing aan die werknemer beëindig mits hy 'n bedrag aan die werknemer betaal wat nie minder is as die toepaslike loon wat hy andersins ingevolge subklousule (3) aan die werknemer sou moes betaal het as hy die kontrak met die vereiste kennisgewing beëindig het;

(b) 'n werknemer 'n dienskontrak sonder kennisgewing aan die werkgever beëindig mits hy 'n bedrag aan die werkgever betaal wat nie minder is as die toepaslike loon wat andersins ingevolge subklousule (3) deur die werkgever aan hom betaal sou moes word as hy die kontrak met die vereiste kennisgewing beëindig het.

(b) at any time after the expiration of the first four weeks of employment, he shall give the other party, in the case of a weekly employee, one week's notice, and, in the case of a monthly employee, two week's notice of termination of such contract: Provided that if any written contract of employment provides for a period of notice of equal duration for both parties which is longer than one week, in the case of a weekly employee, or two weeks, in the case of a monthly employee, notice shall in accordance with such contract be given over such longer period.

(2) Notice in terms of subclause (1) shall, except when given by an illiterate employee, be given in writing, and shall—

(a) in the case of a weekly employee, be given not later than the usual pay-day of the employee concerned and shall run from the day after such pay-day: Provided that if any written contract of employment provides for a period of notice of equal duration for both parties which is longer than one working day, notice shall be in accordance with such contract be given over such longer period;

(b) in the case of a monthly employee, be given not later than the first or the 15th day of a month and shall run from such first or 15th day, as the case may be: Provided that—

(i) notice in terms of subclause (1) (a) may be given on any working day;

(ii) a period of notice shall not run concurrently with, and notice shall not be given during, an employee's absence on leave granted in terms of clause 8 or any period of his military service;

(iii) notice shall not be given during an employee's absence on sick leave granted in terms of clause 9A.

(3) If notice of termination of a contract of employment is given in terms of subclause (1), the employer shall pay to the employee as his wage in respect of the period of notice an amount which shall not be less than an amount equal—

(a) in the case of a period of notice of one working day, to the daily wage which the employee was receiving immediately before such notice was given;

(b) in the case of a period of notice of one or more weeks, to the weekly wage which the employee was receiving immediately before such notice was given;

(c) in the case of a period of notice of one or more months, to the monthly wage which the employee was receiving immediately before such notice was given, multiplied by the number of months in such period.

(4) Notwithstanding the provisions of subclause (1)—

(a) an employer may terminate a contract of employment without giving notice to the employee, provided he pays to the employee and amount which is not less than the appropriate wage which he would otherwise have been required to pay to the employee in terms of subclause (3) had he terminated the contract with the required notice;

(b) an employee may terminate a contract of employment without giving notice to the employer, provided he pays to the employer an amount which is not less than the appropriate wage which the employer would otherwise have been required to pay to him in terms of subclause (3) had he terminated the contract with the required notice.

(5) Hierdie klousule is nie van toepassing ten opsigte van 'n los werknemer nie en raak nie die reg van 'n werkgever of 'n werknemer om die kontrak sonder kennisgewing te beëindig om 'n rede wat regtens as voldoende erken word nie.

(6) 'n Werknemer word by die toepassing van hierdie klousule geag—

(a) 'n weeklikse werknemer te wees as sy loon weekliks betaal word;

(b) 'n maandelikse werknemer te wees as sy loon anders as weekliks betaal word.

(7) Ondanks andersluidende bepalings in hierdie Ooreenkoms mag 'n werkgever, in die geval waar 'n werknemer sy dienskontrak beëindig deur sy diens te verlaat sonder om kennis te gee en sonder om die kennisgewingstermyn uit te dien of sonder om sy werkgever te betaal in plaas van kennis te gee, uit enige geld wat hy sodanige werknemer uit hoofde van enige bepaling van hierdie Ooreenkoms skuld, hom 'n bedrag toe-eien van hoogstens dié wat sodanige werknemer hom sou moet betaal het in plaas van kennis te gee: Met dien verstande dat wanneer 'n werkgever hom 'n bedrag aldus toegee in plaas van kennisgewing, daar by die toepassing van klousule 8 (4) (ii) geag moet word dat die werknemer die werkgever betaal het in plaas van kennis te gee.

12. REGISTERS

(1) *Tyd- en loonregister.*—Elke werkgever moet ten opsigte van en by elke plek waar hy besigheid dryf, te alle tye en in die vorm voorgeskryf in die regulasies opgestel kragtens die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1956 (Wet No. 28 van 1956), 'n bygehoue register vir inspeksie beskikbaar hou van die verdienste wat aan elk van sy werknemers betaal is, asook van die tyd daagliks deur elkeen gewerk. Alle inskrywings moet met ink gedoen word.

By die aanvang van elke werknemer se diens moet elke werkgever die volgende inskryf in die register in paragraaf (a) van hierdie subklousule bedoel:

(i) Die naam van die werknemer;

(ii) sy beroep;

(iii) die datum waarop hy begin werk het; en

(iv) die loontarief of die tarief per uur wat betaal moet word.

(2) *Bywoningsregister.*—(a) 'n Werkgever moet elke werknemer voorsien van en in sy bedryfsinrigting 'n daaglikse bywoningsregister hou wat wesenlik in die vorm van Aanhangsel B is, of 'n tydregistreerder waarin voorsiening gemaak word vir die werknemer die volgende aanteken:

(i) Die tyd waarop die werknemer begin werk het;

(ii) die tyd waarop elke etens- of ander pouse wat nie as gewone werkure gereken word nie, begin en geëindig het; en

(iii) die tyd waarop die werknemer werk vir die dag voltooi het.

(b) 'n Werkgever met 'n sentrale loonstaatstelsel moet die volledige register hierbo bedoel vir 'n tydperk van 12 maande by die betrokke bedryfsinrigting bewaar, en alle werkgevers moet die voltooië stel registers vir 'n tydperk van drie jaar ná die datum van die laaste inskrywing daarin by die hoofkantoor bewaar of, as daar nie 'n hoofkantoor bestaan nie, dan by die bedryfsinrigting:

Met dien verstande dat, indien 'n werkgever 'n semi-outomatiese tydnemer in plaas van 'n bywoningsregister verskaf, hy aan elke van sy werknemers 'n kaart moet verskaf wat die name, werknommer of identiteitsnommers van die werknemer aantoon en die datum van beëindiging van die week of tydperk ten opsigte waarvan dit gebruik gaan word en waarop die aanvangstyd van die werk die aanvangstyd en die beëindiging van alle etenspouses en die tyd waarop die dag of skof voltooi word, aangedui word.

(5) The provisions of this clause shall not apply in respect of a casual employee and shall not effect the right of an employer or an employee to terminate the contract without notice for any cause recognised by law as sufficient.

(6) An employee shall for the purposes of this clause be deemed to be—

(a) a weekly employee if his wage is paid weekly;

(b) a monthly employee if his wage is paid otherwise than weekly.

(7) Notwithstanding anything to the contrary in this Agreement, where an employee terminates his contract of employment by leaving his employment without having given and served the required period of notice or without paying his employer in lieu of notice, his employer may appropriate to himself from any moneys which he owes to such employee by virtue of any provisions of this Agreement, an amount of not more than that which such employee would have had to pay him in lieu of notice: Provided that where an employer has so appropriated an amount in lieu of notice, the employee shall, for the purposes of clause 8 (4) (ii) be deemed to have paid the employer in lieu of notice.

12. RECORDS

(1) *Time and wage records.*—Every employer shall in respect of and at each place where he conducts business, keep available for inspection at all times and in the form prescribed by the regulations under the Labour Relations Act, 1956 (Act No. 28 of 1956), and up-to date record of the earnings paid to and the time worked daily by each of his employees. All entries shall be in ink.

Every employer shall upon the commencement of employment of every employee, enter into the record referred to in paragraph (a) of this subclause—

(i) the name of the employee;

(ii) his occupation;

(iii) the date of commencement of his employment; and

(iv) the rate of wages or the rate per hour to be paid.

(2) *Attendance record.*—(a) An employer shall provide each employee with and keep in his establishment a daily attendance register substantially in the form of Annexure B or a time recorder in which provision is made for the following and in which is recorded by the employee—

(i) the time the employee commenced work;

(ii) the time of commencement and termination of each meal or other interval, which is not reckonable as ordinary hours of work; and

(iii) the time the employee finished work for the day.

(b) An employer having a centralised pay system shall retain the complete record referred to above at the particular establishment for a period of 12 months and the completed set of records shall be kept at the head office or where no head office exists, at the establishment by all employers for a period of three years subsequent to the date of the last entry in it:

Provided that when an employer provides a semi-automatic time recorder in the place of an attendance register, he shall provide each of his employees with a card indicating the name and works number or identity number of the employee and the date of the termination of the week or period in respect of which it is to be used and on which shall be recorded the time of commencing work, the time of commencement and termination of all meal intervals and the time of finishing work for the day or shift.

(3) Subklousule (2) is nie van toepassing op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag uiteengesit in regulasie 2 (1) van die Regulasies kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig, en ook nie op 'n reisiger nie.

13. VERBOD OP INDIENSNEMING

Geen werkgewer mag wetens 'n persoon onder die ouderdom van 15 jaar in diens neem nie.

14. DIENSSERTIFIKAAT

'n Werkgewer moet, wanneer 'n werknemer by beëindiging van sy diens daarom vra, sodanige werknemer voorsien van 'n dienssertifikaat waarin die name van die werkgewer en die werknemer voluit, die aard van die diens, die datum van inwerkingtreding en beëindiging van die kontrak en die tarief van besoldiging op die datum van sodanige beëindiging aangegee word. Hierdie sertifikaat moet wesenlik in die vorm van Aanhangsel A hiervan wees.

15. ADMINISTRASIE VAN OOREENKOMS

Die Raad is die liggaam wat vir die administrasie van hierdie Ooreenkoms verantwoordelik is.

16. AGENTE VAN DIE RAAD

Die Raad moet een of meer aangewese persone as agente aanstel om te help met die uitvoering van hierdie Ooreenkoms. 'n Aangewese agent is daarop geregtig om 'n bedryfsinrigting binne te gaan en kan die werkgewer of werknemers ondervra en die registers van lone betaal, tyd gewerk en betaling vir oortydwerk ondersoek ten einde vas te stel of hierdie Ooreenkoms nagekom word of nie.

17. REGISTRASIE VAN WERKGEWERS

(1) Elke werkgewer moet, tensy hy dit alreeds gedoen het, vir elke plek waar hy besigheid dryf, 'n staat, in die vorm van Aanhangsel E van hierdie Ooreenkoms, invul en sodanige staat by die Sekretaris van die Raad indien, hoogstens 30 dae na die datum—

(a) waarop hierdie Ooreenkoms van krag word in die geval van die plek/plekke waar hy besigheid op daardie datum dryf; of

(b) waarop besigheid op sodanige plek 'n aanvang geneem het.

(2) Elke werkgewer moet die Sekretaris van die Raad in kennis stel van alle veranderings in—

(a) die eienaarskap; en/of

(b) die naam; en/of

(c) die vennote en/of direkteure;

binne een maand na sodanige verandering en wel in 'n staat in die vorm van Aanhangsel C hiervan.

18. LIDMAATSKAP VAN WERKGEWERSORGANISASIE EN VAN DIE VAKVERENIGING SOOS OMSKRYF IN DIE AANHEF VAN HIERDIE OOREENKOMS, EN VERWANTE SAKE

(1) Na reëlings vooraf met hom, moet elke werkgewer redelike fasiliteite verleen aan behoorlik gemagtigde vakverenigingbeambtes om sy bedryfsinrigting gedurende nie-spitstye binne te gaan om—

(a) werknemers oor vakverenigingsake te spreek;

(b) nuwe lede te werf;

(c) dokumente wat deur die vakvereniging uitgereik word, te versprei.

(3) The provisions of subclause (2) shall not apply to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations in terms of the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time, nor to a traveller.

13. PROHIBITION OF EMPLOYMENT

No employer shall knowingly employ a person who is under the age of 15 years.

14. CERTIFICATE OF SERVICE

An employer shall, when requested by an employee upon the termination of his employment, supply such employee with a certificate of service showing full names of the employer and employee, the nature of the employment, the dates of commencement and termination of the contract and the rate of remuneration at the date of such termination. This certificate shall be substantially in the form of Annexure A hereto.

15. ADMINISTRATION OF AGREEMENT

The Council shall be the body responsible for the administration of this Agreement.

16. AGENTS OF THE COUNCIL

The Council shall appoint one or more specified persons as agents to assist in giving effect to the terms of this Agreement. A designated agent shall be entitled to enter any establishment and may question the employer or any employees and inspect the records of wages paid, time worked and payments made for overtime, for the purpose of ascertaining whether or not the terms of this Agreement are being observed.

17. REGISTRATION OF EMPLOYERS

(1) Every employer, unless he has already done so, shall in respect of each place at which he carries on business, complete a statement in the form of Annexure E to this Agreement and lodge such statement with the Secretary of the Council not later than 30 days after the date—

(a) on which this Agreement comes into operation in the case of any place(s) of business which he is operating at that date; or

(b) of the commencement of business at any such place.

(2) Every employer shall notify the Secretary of the Council of any change in—

(a) the ownership; and/or

(b) the name; and/or

(c) the partners and/or directors;

within one month after such change, in a statement in the form of Annexure C hereto.

18. MEMBERSHIP OF EMPLOYERS' ORGANISATION AND TRADE UNION AS DEFINED IN THE PREAMBLE TO THIS AGREEMENT, AND INCIDENTAL MATTERS

(1) Every employer, after prior arrangement with him, shall give reasonable facilities to the duly authorised trade union officials to enter his establishment at off-peak periods for the purpose of—

(a) interviewing employees on trade union matters;

(b) enrolling new members;

(c) distributing documents issued by the trade union.

(2) (a) Elke werkgewer moet van die loon van elke lid van die vakvereniging, soos in die aanhef van hierdie Ooreenkoms omskryf, in sy diens die ledegeld en/of heffing aftrek wat deur die lid aan die vakvereniging ingevolge dié vereniging se konstitusie betaalbaar is, en hy moet die totale bedrag wat aldus gedurende 'n maand afgetrek is of afgetrek moet word, tesame met 'n lys van die name van die betrokke werknemers, voor of op die 15de dag van die maand ná die een waarin die aftrekkings betaalbaar was, ten bate van die vakvereniging aan die Sekretaris van die Raad stuur.

(b) Elke werkgewer moet ten bate van die werkgewersorganisasie soos in die aanhef van hierdie Ooreenkoms omskryf die ledegeld en/of heffing wat deur hom ingevolge die organisasie se konstitusie aan dié organisasie betaalbaar is, voor of op die 15de dag van die maand ná die een waarin die ledegeld en/of heffing betaalbaar was, aan die Sekretaris van die Raad stuur.

(3) *Verteenwoordigers van vakvereniging in die Raad.* — Elke werkgewer moet aan elke werknemer wat 'n verteenwoordiger in die Raad is, alle redelike fasiliteite verleen om die nodige aandag te bestee aan sy pligte in verband met die werk van die Raad.

(4) Die ledegeld en gelde betaalbaar ingevolge subklousule (2) van hierdie klousule moet by die ander bedrae gevoeg word wat tesame met Aanhangsel D van hierdie Ooreenkoms teruggestuur moet word.

19. UITGAWES VAN DIE RAAD

(1) Om die uitgawes van die Raad te bestry, moet elke werkgewer van die loon van elke werknemer, uitgesonderd 'n per-vertoning-werknemer, die volgende bedrae aftrek:

R1,00 per maand in die geval van alle werknemers in diens, ongeag die getal dae wat die werknemer gedurende enige maand gewerk het.

(2) Elke werkgewer moet elke maand soos volg tot die fondse van die Raad bydra:

(a) 'n Bedrag gelyk aan die bedrag voorgeskryf in subklousule (1), wat van die werknemers afgetrek is; en

(b) 'n bedrag van R3,50 ten opsigte van —

(i) bioskope: Vir elke geïnstalleerde doek;

(ii) lewende teater: Vir elke verhoog of plek wat gebruik word; en

(iii) enige ander soort onderneming, ten opsigte van elke perseel waar sake bedryf word.

(3) Elke werkgewer moet die totale bedrag betaalbaar aan heffings betaal en 'n staat met besonderhede wesenlik in die vorm van Aanhangsel D van hierdie Ooreenkoms, voor of op die 15de dag van die maand wat onmiddellik volg op dié waarop die bedrae en besonderhede betrekking het, aan die Sekretaris van die Raad stuur.

20. VERTONING VAN OOREENKOMS

(1) Elke werkgewer moet 'n leesbare eksemplaar van hierdie Ooreenkoms, in albei amptelike tale, op 'n kennisgewingbord van minstens 0,5 × 0,5 meter, op 'n plek sy werknemers dit hoog waarskynlik sal waarneem, bv by 'n in- uitklokbord, opklap en opgeklap hou.

(2) 'n Geregisteerde vakvereniging en party by die Raad het die reg om kennisgewings op die kennisgewingbord in subklousule (1) bedoel, op te plak nadat die inhoud daarvan deur die werkgewer goedgekeur is.

(3) 'n Werkgewer mag sodanige goedkeuring nie onredelikerwys weerhou nie.

(2) (a) Every employer shall deduct from the wages of each member of the trade union, as defined in the preamble to his Agreement, in his employ the subscription and/or levy payable by such employee to the trade union in terms of that union's constitution, and shall forward, for the benefit of the said union, the total amount so deducted or required to be deducted during any one month, together with a list showing the names of the relevant employees, to the Secretary of the Council by not later than the 15th day of the month following that in which the deductions fell due.

(b) Every employer shall, for the benefit of the employer's organisation, as defined in the preamble to this Agreement, forward to the Secretary of the Council the subscription and/or levy payable by him to the said organisation in terms of that organisation's constitution, by not later than the 15th day of the month following that in which such subscription and/or levy fell due.

(3) *Trade union representatives on the Council.* — Every employer shall give to an employee who is a representative on the Council every reasonable facility to attend to his duties in connection with the work of the Council.

(4) The subscriptions and fees payable in terms of subclause (2) of this clause shall be included with the other amounts to be remitted together with Annexure D to this Agreement.

19. EXPENSES OF THE COUNCIL

(1) For the purpose of meeting the expenses of the Council, every employer shall deduct from the wages of each employee, other than a per-performance employee —

R1,00 per month in the case of all employees in employment, irrespective of the number of days worked by an employee in any month.

(2) Every employer shall contribute to the funds of the Council each month as follows:

(a) An amount equal to that deducted from the employees as prescribed in subclause (1); and

(b) an amount of R3,50 in respect of —

(i) cinemas: For each screen installed;

(ii) live theatre: For each stage or venue used; and

(iii) any other type of business—in respect of each premises where business is conducted.

(3) Every employer shall pay the total amount of levies payable and render the statement of details, which shall be substantially in the form of Annexure D to this Agreement, to the Secretary of the Council by not later than the 15th day of each month immediately following the month to which the levies and details relate.

20. EXHIBITION OF AGREEMENT

(1) Every employer shall affix and keep affixed on a notice board not smaller than 0,5 × 0,5 metres at a place where his employees are most likely to observe it, e.g. at a clock in/out post, a legible copy of this Agreement in both official languages.

(2) A registered trade union and party to the Council shall have the right to post its notices onto this board after approval of the contents thereof by the employer.

(3) An employer shall not withhold such approval unreasonably.

21. VRYSTELLING

(1) Die Raad kan vrystelling van enigteen van die bepalings van hierdie Ooreenkoms aan 'n werkgever of 'n werknemer verleen.

(2) Aansoeke om vrystelling waarin volle besonderhede verstrekkend moet word, asook die redes waarom vrystelling gevra word, moet skriftelik aan die Sekretaris van die Raad gerig word.

(3) Die Raad moet die voorwaardes vasstel waarop sodanige vrystelling verleen word: Met dien verstande dat die Raad, as hy dit goeddink en nadat een week skriftelik kennis aan die betrokke persoon gegee is, 'n vrystellingsertifikaat kan intrek, selfs as die tydperk waarvoor vrystelling verleen is nie verstryk het nie.

(4) Die Sekretaris van die Raad moet aan elke werknemer of werkgever aan wie vrystelling verleen is, 'n sertifikaat uitreik wat deur hom onderteken is en die volgende meld:

(a) Die volle naam van die betrokke persoon;

(b) die bepalings van die Ooreenkoms waarvan hy vrygestel word;

(c) die voorwaardes waarop sodanige vrystelling verleen word; en

(d) die tydperk waartydens die vrystelling geldig is.

(5) Die Sekretaris van die Raad moet—

(a) alle sertifikate wat uitgereik word, agtereenvolgens nommer;

(b) 'n afskrif behou van elke sertifikaat wat uitgereik is; en

(c) waar vrystelling aan 'n werknemer verleen word, 'n kopie van die sertifikaat aan die betrokke werkgever stuur.

22. AANSTELINGSBRIEF

'n Werkgever moet aan elke werknemer in sy diens, uitgesonderd 'n los werknemer, 'n aanstellingsbrief verskaf wat die volgende aantoon: Die werknemer se volle naam, datum van indiensneming, beroep, loonskaal, en of hy heeltyds, deelyds of op 'n siklusbasis werk. 'n Afskrif daarvan, deur die werknemer onderteken, moet by die bedryfsinrigting vir insae bewaar word: Met dien verstande dat waar 'n werkgever nalaat om 'n aanstellingsbrief aan 'n werknemer te verskaf, die besoldiging betaal aan die werknemer geag moet word sy basiese loon, uitgesonderd oortyd, Sondagtyd of alle ander betaling te wees.

23. ULTRA VIRES

As 'n hof met regsbevoegdheid enigteen van die bepalings van hierdie Ooreenkoms *ultra vires* verklaar, moet die oorblywende bepalings van hierdie Ooreenkoms geag word die Ooreenkoms uit te maak, en bly dit van krag vir die onverstreke tydperk van hierdie Ooreenkoms.

24. GRIEWEPROSEDURE

(1) Wanneer 'n individuele werknemer of 'n klein groep werknemers 'n grief met betrekking tot werkvoorwaardes het, moet die volgende stappe gevolg word:

(a) Die werknemer moet eerstens sy onmiddellike toesighouer nader in 'n poging om die grief uit die weg te ruim.

21. EXEMPTIONS

(1) The Council may grant exemption from any of the provisions of this Agreement to any employer or employee.

(2) Application for exemption stating full details and the reasons why exemption is required shall be submitted in writing, to the Secretary of the Council.

(3) The Council shall fix the conditions subject to which such exemption shall operate: Provided that the Council may, if it deems fit, after one week's notice has been given, in writing, to the person concerned, withdraw any licence of exemption even if the period for which such exemption was granted has not expired.

(4) The Secretary of the Council shall issue to every employee or employer granted exemption a licence duly signed setting out—

(a) the full name of the person concerned;

(b) the provisions of the Agreement from which exemption is granted;

(c) the conditions subject to which such exemption is granted; and

(d) the period during which the exemption shall operate.

(5) The Secretary of the Council shall—

(a) number consecutively all licences issued;

(b) retain a copy of each licence issued; and

(c) where exemption is granted to an employee, forward a copy of the licence to the employer concerned.

22. LETTER OF APPOINTMENT

An employer shall provide each employee, other than a casual employee, in his employ with a letter of appointment showing the following: Employee's full name, date of engagement, occupation, rate of pay, and whether he is contracted on a full-time, part-time or cycle basis. A copy signed by the employee shall be retained at the establishment for inspection: Provided that where an employer fails to provide an employee with a letter of appointment, the remuneration paid to the employee shall be deemed to be his basic wage, excluding overtime, Sunday time or any other payment.

23. ULTRA VIRES

Should any of the provisions of this Agreement be declared *ultra vires* by any competent court of law, the remaining provisions of this Agreement shall be deemed to be the Agreement and shall remain in force for the unexpired period of this Agreement.

24. GRIEVANCE PROCEDURE

(1) When an individual or small group of employees have a grievance concerning working conditions, the following procedure must be followed:

(a) The employee shall first approach his immediate supervisor in an attempt to resolve the grievance.

(b) Indien die toesighouer nie in staat is om die grief binne twee werk dae uit die weg te ruim nie kan die werknemer die grief skriftelik uiteensit tesame met die verlangde uitslag en hierdie dokument aan die bestuurder van die bedryfsinrigting oorhandig wat binne twee werkdae 'n vergadering met die werknemer, sy werknemerverteenwoordiger en die betrokke toesighouer moet reël om die grief uit die weg te ruim. Die uitslag van die vergadering moet skriftelik uiteengesit en aan die werknemer oorhandig word.

(c) Indien die grief onopgelos bly, kan die werknemer binne 14 dae die vergadering met die bestuur die saak na die Nywerheidsraad verwys.

(2) Bogenoemde prosedure is nie van toepassing nie waar 'n werkgewer met die vakbond op 'n alternatiewe prosedure ooreengekom het nie.

(b) If the supervisor is unable to resolve the grievance within two working days, the employee may set out the grievance in writing together with the desired outcome and hand this document to the manager of the establishment who shall, within two working days, arrange a meeting with the employee, his employee representative and the supervisor concerned to resolve the grievance. the outcome of the meeting shall be set out in writing and given to the employee.

(c) Should the grievance still remain unresolved, the employee may refer the matter to the Industrial Council within 14 days of the meeting held with management.

(2) The above procedure shall not apply where an employer has agreed an alternative procedure with the trade union.

AANHANGSEL A

DIENSSERTIFIKAAT UITGEREIK INGEVOLGE KLOUSULE 14 VAN DIE NYWERHEIDSRaadDOOREENKOMS VIR DIE BIOSKOOP-EN SKOUBURGBEDRYF VAN SUID-AFRIKA

*Ek/Ons,
 wat besigheid dryf onder die naam
 te
 verklaar hierby dat *mnr./mev./mej. by *my/ons in diens was
 vanaf die dag van 19 tot die dag van *19
 in die beroep van
 By diensbeëindiging was *sy/haar loon rand sent per *uur/week/maand.

.....
Handtekening van werkgewer of persoon deur hom gemagtig

* Skrap wat nie van toepassing is nie.

ANNEXURE A

CERTIFICATE OF SERVICE ISSUED IN TERMS OF CLAUSE 14 OF THE INDUSTRIAL COUNCIL AGREEMENT OF THE CINEMA-TOGRAPH AND THEATRE INDUSTRY OF SOUTH AFRICA

*I/We
 carrying on business under the style of
 at
 hereby certify that *Mr/Mrs/Miss was employed by *me/us
 from the day of 19 to the day of 19
 in the occupation of
 On termination of employment *his/her wage was rand cent per *hour/week/month.

.....
Signature of employer or person authorised by him

* Delete whichever inapplicable.

DAAGLIKSE BYWONINGSREGISTER

Naam van werknemer	Familienaam	Voorletters	Klas werknemer (beroep)	Grondslag van indiensneming (Loonskaal per uur/week/maand)	Maand eindigende	Dag	Maand	Jaar
--------------------	-------------	-------------	-------------------------	--	------------------	-----	-------	------

WERKNEMERS SE DAAGLIKSE INSKRYWINGS MOET MET INK GEMAAK EN ONDERTEKEN WORD.

[illegible]

Hierdie dokument moet vir 'n tydperk van minstens drie jaar vanaf die datum van die jongste inskrywing gehou word.

TOTALE OORTYD IN DIE MAAND GEWERK

Nagesien deur

Deur werkgewer of gemagtigde
verteenwoordiger onderteken

Name of employee	Surname	Initials	Employee class (occupation)	Basis of engagement (Rate per hour/week/month)	Month ending	Day	Month	Year
------------------	---------	----------	-----------------------------	--	--------------	-----	-------	------

[illegible]

Signed by employer or
authorised representative

AANHANGSEL C

NYWERHEIDSRAAD VIR DIE BIOSKOOP- EN SKOUBURGBEDRYF VAN SUID-AFRIKA

KENNISGEWING VAN VERANDERINGS VAN BESONDERHEDE

Datum.....

Die Sekretaris
Posbus 6649
Johannesburg
2000

Meneer,

Ooreenkomstig klousule 17 (2) van die Nywerheidsraadooreenkoms, stel ek u hierby in kennis van die volgende veranderinge, met ingang van in die besonderhede vervat in die staat/state wat voorheen, ingevolge klousule 17 (1) van genoemde Ooreenkoms aan u verstrekt is:

1. Naam waaronder besigheid gedryf word
2. Adres van hoofkantoor of geregistreerde kantoor in die Republiek
3. Adres waar besigheid gedryf word
4. Beskrywing, name en adresse van bestuur:

	<i>Beskrywing</i>	<i>Naam voluit</i>	<i>Woonadres</i>
Eienaar			
Vennote			
Direkteure (in geval van 'n maatskappy)			

Die uwe,

.....
Handtekening van werkgewer of persoon deur hom gemagtig

ANNEXURE C

THE INDUSTRIAL COUNCIL OF THE CINEMATOGRAPH AND THEATRE INDUSTRY OF SOUTH AFRICA

NOTIFICATION OF CHANGES OF PARTICULARS

Date

The Secretary
P.O. Box 6649
Johannesburg
2000

Dear Sir,

In accordance with clause 17 (2) of the Industrial Council Agreement, I have to advise you of the following changes in the particulars contained in the statement(s) previously furnished to you under clause 17 (1) of the said Agreement, with effect from

1. Name under which business is carried on
2. Address of head office or registered office in the Republic
3. Address at which business is carried on
4. Description, names and addresses of management:

	<i>Description</i>	<i>Full name</i>	<i>Residential address</i>
Proprietor			
Partners			
Directors (in case of company)			

Yours faithfully,

.....
Signature of employer or person authorised by him

Voltooi in duplikaat

Die Besigheid	Telefoon	Afrikahuis 329
Straatadres	Posbus	H/v Rissik-/Kerkstraat
.....		Johannesburg, 2001
.....		Posbus 6649. Kode 2000
Kontakpersoon	Kode	Telefoon: 337-8541/2

[illegible]

1. Aan die Raad	(a) deur elke werknemer R1,00 (ongeach die aantal dae gewerk).....	×	R1,00	=	R	,00
	(b) deur elke werkgewer	(i) 'n bedrag gelyk aan (a) hierbo.....			=	R
		(ii) R3,50 vir elke doek in 'n bioskoop, of vir elke verhoog of plek in 'n teater, of vir enige <i>ander</i> bedryfsinrigting	×	R3,50	=	R
2. Vakvereniging, fooie: R2,00 vir elke lid (aftrekbaar van die lone).....		×	R2,00	=	R	,00

H. COHN,
Sekretaris.

Complete in duplicate

The Business	Phone	329 Africa House
Street address	Box	Cor. Rissik/Kerk Streets
.....		Johannesburg, 2001
.....		Box 6649, Code 2000
Contact person	Code	Phone: 337-8541/2

[illegible]

1. To the Council:	(a) by each employee	R1,00 (irrespective of number of days worked)	× R1,00	= R	,00
	(b) by each employer	(i) an amount equal to (a) above.....		= R	,
		(ii) R3,50 for each screen in a cinema, or for each stage or venue in a theatre, or for any <i>other</i> establishment.....	× R3,50	= R	,
2. Trade union, fees: R2,00 for each member (deductable from the wages)			× R2,00	= R	,00

H. COHN,
Secretary.

AANHANGSEL E

NYWERHEIDSRAAD VIR DIE BIOSKOOP- EN SKOUBURGBEDRYF VAN SUID-AFRIKA

REGISTRASIE VAN WERKGEWERS

Opmerking. — Die inligting wat op hierdie vorm verstrek moet word, moet net tot die werksaamhede van die besigheid binne die Raad se regsgebied beperk word.

Die Sekretaris
Posbus 6649
Johannesburg
2000

Meneer,

Ooreenkomstig klousule 17 van die Nywerheidsraadooreenkoms, verstrek ek hierby die volgende besonderhede in verband met hierdie besigheid:

1. Naam waaronder besigheid bedryf word
2. Adres waar besigheid bedryf word
3. (a) Landdrosgebied waarin besigheid bedryf word
- (b) Spesifiseer die aard van besigheid:
 - (i) Bioskoop
 - (ii) lewende teater
 - (iii) film-/videoteek/handelaar
 - (iv) film-/videoverspreiders
4. Adres van hoofkantoor of geregistreerde kantoor in die Republiek
5. Datum met handeldrywery begin (sluit in datum van nuwe eienaarskap en/of datum van naamsverandering en/of datum van adresverandering van die besigheid en/of datum van verandering van vennote of direkteure)
6. Beskrywing, name en adresse van bestuur:

<i>Beskrywing</i>	<i>Naam voluit</i>	<i>Woonadres</i>
Eienaar		
Vennote		
Direkteure (in geval van 'n maatskappy)		

Die uwe,

Datum.....
Handtekening van werkgewer of persoon deur hom gemagtig

Opmerkings:

- (1) Skrap opskrifte by 6 wat nie van toepassing is nie.
 - (2) As ruimte onvoldoende is, heg aanvullende staat aan.
- L. W. — 'n Aparte registrasievorm word vereis vir elke plek waar 'n werkgewer besigheid dryf.

ANNEXURE E

THE INDUSTRIAL COUNCIL OF THE CINEMATOGRAPH AND THEATRE INDUSTRY OF SOUTH AFRICA

REGISTRATION OF EMPLOYERS

Note. — The information to be submitted on this form is to be limited only to the activities of the business within the area of jurisdiction of the Council.

The Secretary
P.O. Box 6649
Johannesburg
2000

Dear Sir,

In accordance with clause 17 of the Industrial Council Agreement, I hereby furnish the following particulars in connection with this business:

1. Name under which business is carried on
2. Address at which business is carried on
3. (a) Magisterial area in which business is carried on
- (b) State whether business is either: —
 - (i) a cinema
 - (ii) live theatre
 - (iii) film/video library/retailer
 - (iv) film/video distributors
4. Address of head office or registered office in the Republic
5. Date commenced trading (include date of new ownership and/or date of change of name and/or date of change of address of the business and/or date of change of partners or directors)

6. Description, names and addresses of management:

<i>Description</i>	<i>Full name</i>	<i>Residential address</i>
Proprietor.....		
Partners		
Directors (in case of company)		

Yours faithfully,

Date

Signature of employer or person authorised by him

Notes:

(1) Delete irrelevant headings at 6.

(2) If space is insufficient, attach a supplementary statement.

N.B. — A separate registration return is required in respect of each place where an employer carries on business.

HOOFSTUK 2**BIOSKOOPBEDRYFSINRIGTINGS EN BIOSKOOPVERTONINGS**

Hierdie Hoofstuk het spesifiek betrekking op die verrigtinge in Bioskoopbedryfsinrigtings. Aangesien daar egter menige "verrigtinge" is wat al die seksies van die die Bedryf in gemeen het, word hierdie aangeleenthede in Hoofstuk 1 voorgeskryf. Dit is dus noodsaaklik dat hierdie Hoofstuk saam met Hoofstuk 1 gelees word.

1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN DIE OOREENKOMS

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

2. GELDIGHEIDSDUUR

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

3. WOORDOMSKRYWING

(1) "Ambagsman" beteken 'n werknemer wat 'n vakleerlingskapkontrak voltooi het of geag word dit te voltooi het in 'n ambag wat aangewys is of geag word aangewys te wees ingevolge die Wet op Mannekragopleiding, 1981, of wat in besit is van 'n sertifikaat wat deur die Registrateur van Mannekragopleiding aan hom uitgereik is wat aan hom ambagsmanstatus verleen ingevolge daardie Wet, en alle ander werknemers wat werk doen wat gewoonlik deur 'n ambagsman gedoen word, behalwe waar dit spesifiek anders gestel word in die Ooreenkoms;

(2) "ambagsman se assistent" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n vakleerling of 'n kwekeling, wat onder die leiding en toesig van 'n ambagsman sodanige ambagsman bestaan by die uitvoering van take wat nie die opleiding of bedrewenheid van 'n ambagsman vereis nie;

(3) "kassier/toonbankbediener" beteken 'n werknemer wat by 'n bioskoop en/of inryteater kaartjies en/of goedere en/of verversings verkoop en wat sake hanteer wat daarmee gepaard gaan;

(4) "kassier-toesighouer" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n spysenieringstoeshouer, wat hoofsaaklik die konstant vir die verkoop van kaartjies en/of goedere in ontvangs neem en sake hanteer wat regstreeks daarmee gepaard gaan en toesig hou oor personeel, uitgesonderd spysenieringspersoneel en smouse;

(5) "los werknemer" beteken 'n werknemer wat hoogstens drie dae per week by dieselfde werkgever in diens is, behalwe wanneer 'n openbare vakansiedag in dieselfde week val, in welke geval so 'n los werknemer toegelaat kan word om tot hoogstens vier dae in daardie week te werk en wat vir minstens 4½ uur vir elke werkperiode van 4½ uur of minder betaal moet word;

CHAPTER 2**CINEMA ESTABLISHMENTS AND CINEMA SHOWS**

The Chapter pertains specifically to the activities in cinema establishments. However, as there are, in fact, many "activities" that are common to all the sections of the Industry, they are prescribed in Chapter 1. It is therefore essential to read this Chapter in conjunction with Chapter 1.

1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF THE AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

2. PERIOD OF AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

3. DEFINITIONS

(1) "Artisan" means an employee, who has completed or has been deemed to have completed a contract of apprenticeship in a trade designated or deemed to have been designated in terms of the Manpower Training Act, 1981, or who is the holder of a certificate issued to him by the Registrar of Manpower Training giving him artisan status in terms of the Act, and any other employee who performs work normally performed by an artisan, except where specifically otherwise stated in the Agreement;

(2) "artisan's assistant" means an employee, other than an apprentice or a trainee, who under the guidance and supervision of an artisan, assists such artisan in the performance of tasks that do not require the training or skill of an artisan;

(3) "cashier/counterhand" means an employee, in a cinema and/or drive-in, engaged in the selling of cinema tickets and/or goods and/or refreshments and who deals with matters incidental thereto;

(4) "cashier-supervisor" means an employee, other than a catering supervisor, engaged mainly in the taking of cash for the sale of tickets and/or goods and dealing with matters directly incidental thereto and who supervises staff, other than catering or vending staff;

(5) "casual employee" means an employee who is employed by the same employer on not more than three days in any week except when a public holiday occurs in the same week, in which event such casual employee shall be permitted to work on not more than four days in that week, and who shall be paid for not less than 4½ hours for each work period of 4½ hours or less;

(6) "spysenieringstoeshouder" beteken 'n werknemer in 'n bedryfsinrigting wat, benewens die pligte van 'n toonbank-bediener, toesig hou oor ander spysenieringspersoneel;

(7) "bioskoop assistent (administrasies)" beteken 'n werknemer wie se verantwoordelikheid die invul en nagaan van dokumentasie, kaartjies, kontant en ander verwante klerklike en telefoniste-/pligte wat betrekking het op die bedryf van 'n bioskoop, insluit;

(8) "bioskoopassistent" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Rolprentmasjien- en klanktegnici help;

(b) alle voedselitems berei en gaarmaak, dit toedraai en in voedselverwarmers en bains-marie verpak;

(c) 'n masjien bedien wat gebruik word by die bereiding van voedsel en/of verversings;

(d) verversings en mineraalwater vanaf 'n skinkbord aan teatergangers in hul motors verkoop;

(e) suiker verpak en skinkborde vou en opstapel;

(f) goedere toedraai;

(9) "rolprentmasjien- en klanktegnikus" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig: Die installering, oprigting, onderhoud en herstel van klank- en/of elektroniese apparaat en/of uitrusting;

(10) "deurwag/plekaanwyser/smous" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig: Verseker dat slegs gemagtigde persone bioskope binnegaan, teatergangers beheer en hul plekke aanwys en wat verversings vanaf 'n skinkbord kan verkoop;

(11) "deurwag-plekaanwyser-/smous-toeshouder" beteken 'n werknemer wat benewens die pligte van 'n deurwag/plekaanwyser/smous toesig hou oor ander deurwagte/plekaanwysers/smouse;

(12) "algemene werker" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Persele of artikels skoonmaak;

(b) brandstof na stoomketels dra of daarin voer en as verwyder;

(c) persele en/of eiendom bedags vir hoogstens agt uur per dag bewaak;

(d) pakkette en/of briewe en/of boodskappe en/of goedere te voet of met 'n fiets, driewiel of ander hand- of voetaangedrewe voertuig aflewer en/of afhaal;

(e) plakkate, stilfoto's en ander advertensiemateriaal omruil;

(f) pakkette toedraai; goedere dra, verskuif, opstapel of uitpak;

(g) latrines, buitegeboue en dergelike geboue of bouwerke afwit;

(h) laai of aflaai;

(i) lere, toue of tydelike bouwerke vashou;

(j) dagha, beton, klip of bitumen met die hand meng en met 'n hark, skopgraaf of vurk strooi;

(k) kiste, bale, sakke of ander houers of pakkette merk, brandmerk, sjabloneer of etikette daaraan vasmaak;

(l) masjinerie wat stilstaan, olie of smeer;

(m) gereedskap, uitrusting, skroewe, spykers, hout, bord of seil dra en aangee;

(n) tee of dergelike drank maak en/of bedien;

(o) handpompe bedien;

(6) "catering supervisor" means an employee in an establishment who, in addition to performing the duties of a counterhand, supervises other catering staff;

(7) "cinema administrative assistant" means an employee whose responsibility includes the completion and checking of documentation, tickets, cash and other allied clerical or telephonist duties relevant to the running of a cinema operation;

(8) "cinema assistant" means an employee who is employed in any one or more of the following activities:

(a) Assisting cinematograph machine and sound technicians;

(b) preparing and cooking all food items and wrapping and packing them into warmers and bains-marie;

(c) operating a machine used in the preparation of food and/or refreshments;

(d) selling refreshments and minerals from a tray to patrons in their cars;

(e) packing sugar and folding trays and stacking them;

(f) wrapping goods;

(9) "cinematograph machine and sound technician" means an employee engaged in one or more of the following activities: Installing, erecting, maintaining and repairing sound and/or electronic apparatus and/or equipment;

(10) "doorman/usher/vendor" means an employee engaged in one or more of the following duties: Ensures that only authorised admissions are made to cinemas, controls and directs patrons to their seats and who may sell refreshments from a tray;

(11) "doorman/usher/vendor supervisor" means an employee who in addition to performing the duties of a doorman/usher/vendor, supervises other doorman/usher/vendors;

(12) "general worker" means an employee engaged in one or more of the following activities:

(a) Cleaning premises or articles;

(b) carrying or feeding fuel to boilers and removing ashes;

(c) guarding premises and/or property by day, for not more than eight hours on any day;

(d) delivering and/or collecting parcels and/or letters and/or messages and/or goods on foot or by means of a bicycle, tricycle or other hand- or foot-propelled vehicle;

(e) changing posters, stills and other advertising matter;

(f) wrapping up parcels; carrying, moving, stacking or unpacking goods;

(g) limewashing latrines, outbuilding and similar buildings or structures;

(h) loading or unloading;

(i) holding ladders, ropes or temporary structures;

(j) mixing mortar, concrete, stone or bitumen by hand and spreading same by rake, shovel or fork;

(k) marking, branding, stencilling or affixing labels on boxes, bales, sacks or other containers, or packages;

(l) oiling or greasing machinery which is not in motion;

(m) carrying and handing up tools, equipment, screws, nails, timber, board or canvas;

(n) making and/or serving tea or similar beverages;

(o) operating hand pumps;

(p) elektriese gloeilampe, toiletpapier en handdoeke in kleedkamers omruil;

(q) tuinwerk verrig;

(r) 'n springmielimasjien bedien;

(s) bioskoopkaartjies sorteer en/of stempel en/of in 'n rak plaas; en

(t) klere, sitplekoortreksels en/of ander dergelike materiaal was, stryk, verpak, en sorteer;

(13) "werknemer graad 1" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Ambagsman;

rolprentmasjien- en klanktegnikus;

plakkaatkunstenaar;

(14) "werknemer graad 2" beteken 'n werknemer wat in diens is as 'n gevorderde projekteerder;

(15) "werknemer graad 3" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Kassier-toesighouer;

bioskoopassistent (administratief);

deurwag-/plekaanwyser-/smous-toesighouer;

projekteerder;

(16) "werknemer graad 4" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Spysenieringstoesighouer;

faktotum;

projekteerder graad A;

ontvangsdame/telefoniste;

(17) "werknemer graad 5" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Kassier/toonbankbediener;

drywer van 'n swaar voertuig (3 500 kg of meer);

projekteerder graad B;

(18) "werknemer graad 6" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Drywer van 'n motorvoertuig waarvan die bruto voertuigmassa minder as 3 500 kg is;

kwekeling-projekteerder;

sekuriteitswag;

telefoniste;

(19) "werknemer graad 7" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Ambagsman se assistent;

deurwag/plekaanwyser/smous;

bode;

verwer;

plakkaatkunstenaar se assistent;

(20) "werknemer graad 8" beteken 'n werknemer wat in diens is as 'n bioskoopassistent;

(21) "werknemer graad 9" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:

Algemene werker;

wag;

(22) "faktotum" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n rolprentmasjien- en klanktegnikus, 'n ambagsman of 'n algemene werker, wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Geringe herstelwerk en/of verstelwerk aan sitplekke en/of los toebehore van bioskope;

(p) changing electric globes, toilet rolls and towels in cloakrooms;

(q) gardening;

(r) operating a popcorn machine;

(s) sorting and/or stamping and/or racking cinema tickets; and

(t) washing, ironing, packing and sorting clothing, seat covers and/or similar materials;

(13) "Grade 1 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Artisan;

cinematograph machine and sound technician;

poster artist;

(14) "Grade 2 employee" means an employee engaged as projectionist advanced;

(15) "Grade 3 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Cashier supervisor;

cinema administrative assistant;

doorman/usher/vendor supervisor;

projectionist;

(16) "Grade 4 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Catering supervisor;

handyman;

projectionist Grade A;

receptionist/telephonist;

(17) "Grade 5 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Cashier/counterhand;

driver heavy vehicle (3 500 kg or more);

projectionist Grade B;

(18) "Grade 6 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Driver of a motor vehicle the gross mass of which is less than 3 500 kg;

projectionist trainee;

security guard;

telephonist;

(19) "Grade 7 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

Artisan's assistant;

doorman/usher/vendor;

messenger;

painter;

poster artists' assistant;

(20) "Grade 8 employee" means an employee engaged as a cinema assistant;

(21) "Grade 9 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:

General worker;

watchman;

(22) "handyman" means an employee, other than a cinematograph machine and sound technician, an artisan or a general worker, who is engaged in any one or more of the following activities:

(a) Making minor repairs and/or adjustments to cinema seating and/or fittings;

(b) geringe herstelwerk en/of opknapwerk aan geboue;
en

(c) geringe herstelwerk en/of opknapwerk aan vaste
en/of los toebehoere in 'n bedryfsinrigting;

(23) "bode" beteken 'n werknemer wat briewe,
boodskappe of goedere aflewer of vervoer met 'n motor aan-
gedrewe of motorhulpfiets of -driewiel met 'n inhoudsvermoë
van 500 cm³ of minder, en wat kan lees en skryf;

(24) "middernagvertoning" beteken 'n bioskoopvertoning
wat nie voor 23:00 begin nie en na middernag op 'n bepaalde
dag voortgesit word;

(25) "verwer" beteken 'n werknemer wat by 'n inryteater
werk en doeke verf;

(26) "plakkaatkunstenaar" beteken 'n werknemer wat een
of meer van die volgende werksaamhede verrig:

Sieradvertensies en/of syskerms ontwerp, skep en
skilder;

(27) "plakkaatkunstenaar se assistent" beteken 'n werk-
nemer wat 'n plakkaatkunstenaar bystaan;

(28) "gevoorderde projekteerder" beteken 'n werknemer
wat die volgende verslete dele van 'n projekter vervang:

Rollers, tandratte, agterplate van hekkie, ens.;

(29) "projekteerder-toesighouer" beteken 'n werknemer
wat oor ten minste twee projekteerders per skof in 'n bio-
skoopkompleks toesig hou;

(30) "projekteerder graad A" beteken 'n werknemer wat
meer as vyf skerms beheer, meganiese, klank- en elektriese
foute kan beskryf en wat verbruikbare onderdele van lewe-
ransiers kan bestel;

(31) "projekteerder graad B" beteken 'n werknemer wat
verantwoordelik is vir die beheer oor hoogstens een projek-
torkamer en hoogstens vyf skerms en wat een of meer van die
volgende werksaamhede verrig:

Films redigeer, lokprente en rolprent-advertensies re-
digeer, klank- en fokus-aanpassing korrigeer, raamset-
ting korrigeer, die werking van projektors korrigeer, se-
keringsdrade en opwekkerlampe vervang, die toestand
van opwekkerlampe identifiseer, 'n draaityd-skedule
saamstel, 'n lokprentlys voltooi, komponente in inry-
luidsprekers twee komponente vervang, gloeilampe ver-
vang, geringe herstelwerk aan bioskoopsitplekke doen,
noodbeligtingsuitrusting nagaan;

(32) "projekteerder-kwekeling" beteken 'n werknemer wat
opleiding as 'n projekteerder ondergaan en slegs onder toesig
projeksie-uitrusting kan bedien;

(33) "ontvangsdame-telefoniste" beteken 'n werknemer in
'n bioskoop wat, benewens by die pligte van 'n telefoniste,
ook een of meer van die volgende werksaamhede kan verrig:

(a) Skryf;

(b) tik;

(c) liassering en alle ander vorms van klerklike werk,
uitgesonderd die dokumentering van kontant-invorde-
rings ten opsigte van die verkoop van kaartjies en/of goe-
dere; en wat besoekers en klante ontvang en reëlings tref
om aan hul vereistes te voldoen;

(34) "sekuriteitswag" beteken 'n werknemer wat kan lees,
skryf en een of albei die amptelike tale van die Republiek van
Suid-Afrika kan praat en wat een of meer van die volgende
werksaamhede verrig:

(a) Persone deursoek;

(b) die bewegings van persone of voertuie by beheer-
punte of hekke nagaan of daarvoor verslag doen;

(c) toesighouding en/of beheer oor wagte en wat ver-
soek kan word om een of meer van die pligte van 'n wag
uit te voer;

(b) effecting minor repairs and/or renovations on
buildings; and

(c) effecting minor repairs and/or renovations to fix-
tures and/or fittings in an establishment;

(23) "messenger" means an employee who is engaged in
delivering or conveying letters, messages or goods, by means
of a motor-driven or assisted bicycle or tricycle, with a ca-
pacity of 500 cm³ or less and is able to read and write;

(24) "midnight show" means a cinema performance which
commences not earlier than 23:00 and continues after mid-
night on any day;

(25) "painter" means an employee who is engaged at a
drive-in cinema, painting screens;

(26) "poster artist" means an employee engaged in any one
or more of the following activities:

Designing, creating, painting advertising displays and/
or silk screens;

(27) "poster artist assistant" means an employee who
assists a poster artist;

(28) "projectionist-advanced" means an employee who re-
places the following worn parts on a projector:

Rollers, sprockets and gate back plates;

(29) "projectionist supervisor" means an employee who
supervises at least two projectionists per shift in a cinema
complex;

(30) "projectionist Grade A" means an employee who con-
trols more than five screens, is capable of describing mechani-
cal, sound and electrical faults and who may order consum-
able spares from suppliers;

(31) "projectionist Grade B" means an employee who is
responsible for the control of not more than one projector
booth and not more than five screens and who performs one
or more of the following tasks:

Editing films editing trailers and film advertisements,
correcting adjustment of sound and focus, correcting set-
ting of frame, correcting operation of projector, replac-
ing fuses and exciter lamps, identifying the condition of
exciter lamps, compiling a running time schedule, com-
pleting a trailer list, replacing components in drive-in
speakers (two components), replacing light bulbs, effect-
ing minor repairs to cinema seats; checking emergency
lighting equipment;

(32) "projectionist trainee" means an employee who is un-
dergoing training as a projectionist and may only operate
projection equipment under supervision;

(33) "receptionist telephonist" means an employee en-
gaged in a cinema who in addition to performing the duties of
a telephonist may perform one or more of the following activ-
ities:

(a) Writing;

(b) typing;

(c) filing and any other form of clerical work, other
than the documentation of cash takings in respect of the
sale of tickets and/or goods, and who receives callers,
patrons and makes arrangements to meet their require-
ments;

(34) "security guard" means an employee who is able to
read, write and to speak one or both the official languages of
the Republic of South Africa and who performs one or more
of the following activities:

(a) The searching of persons;

(b) checking or reporting on the movements of persons
or vehicles at check-points or gates;

(c) supervising and/or controlling watchmen and who
may be called upon to perform one or more of the duties
of a watchman;

(35) "telefoniste" beteken 'n werknemer wat in 'n bioskoopkompleks die telefoon beantwoord, boodskappe neem en inligting aan die publiek verskaf oor filmvertonings;

(36) "wag" beteken 'n werknemer wat persele of eiendom bewaak.

4. BESOLDIGING

(1) (a) (i) Die minimum loon wat 'n werkgewer aan 'n **volydse werknemer** moet betaal en wat die werknemer moet aanvaar, is soos hieronder uiteengesit:

Weeklikse en of maandeliks besoldigde werknemers

Werknemergrade	Loontabel	
	Per week	Per maand
Werknemers graad 1		
Ambagsman	251,54	1 090,00
Rolprentmasjien- en klanktegnikus		
Plakkaatkunstenaar		
Werknemers graad 2		
Gevorderde projekteerder	205,38	890,00
Werknemers graad 3		
Kassier-toesighouer	186,92	810,00
Bioskoopassistent (administratief) ..		
Deurwag-/Plekaanwyser- / Smous-toesighouer		
Projekteerder-toesighouer		
Werknemers graad 4		
Spysenieringstoeshouer	124,62	540,00
Faktotum		
Projekteerder graad A		
Ontvangsdame/Telefoniste		
Werknemers graad 5		
Kassier/Toonbankbediener	106,62	462,00
Swaarvoertuigdrywer (3 500 kg of meer)		
Projekteerder graad B		
Werknemers graad 6		
Drywer ligte motorvoertuig (onder 3 500 kg)	101,54	440,00
Kwekeling-projekteerder		
Sekuriteitswag		
Telefoniste		
Werknemers graad 7		
Ambagsman se assistent	96,92	420,00
Deurwag-/Plekaanwyser/Smous		
Bode		
Verwer		
Plakkaat-kunstenaar se assistent		
Werknemers graad 8		
Bioskoopassistent	94,62	410,00
Werknemers graad 9		
Algemene werker	92,31	400,00
Wag		

(35) "telephonist" means an employee who, in a cinema complex, answers the phone, takes messages and gives information to the public on film shows;

(36) "watchman" means an employee who is engaged in guarding premises or property.

4. REMUNERATIONS

(1) (a) (i) The minimum wages which shall be paid and accepted by every **full-time employee** shall be as set out hereunder:

Weekly- and/or monthly-paid employees

Employee grades	Wage Schedule	
	Per week	Per month
Grade 1 employees		
Artisan	251,54	1 090,00
Cinematograph machine and sound technician		
Poster artist		
Grade 2 employees		
Projectionist advanced	205,38	890,00
Grade 3 employees		
Cashier supervisor	186,92	810,00
Cinema administrative assistant		
Doorman/Usher/Vendor supervisor		
Projectionist supervisor		
Grade 4 employees		
Catering supervisor	124,62	540,00
Handyman		
Projectionist Grade A		
Receptionist/Telephonist		
Grade 5 employees		
Cashier/Counterhand	106,62	462,00
Driver heavy vehicle (3 500 kg or more)		
Projectionist Grade B		
Grade 6 employees		
Driver light motor vehicle (under 3 500 kg)	101,54	440,00
Projectionist trainee		
Security guard		
Telephonist		
Grade 7 employees		
Artisan's assistant	96,92	420,00
Doorman/Usher/Vendor		
Messenger		
Painter		
Poster artist's assistant		
Grade 8 employees		
Cinema assistant	94,62	410,00
Grade 9 employees		
General worker	92,31	400,00
Watchman		

(1) (a) (ii) Die minimum loon wat betaal moet word aan en aanvaar moet word deur die **deeltydse werknemer** soos hieronder uiteengesit:

Weeklikse en/of maandelikse betaalde werknemers

Werknemergrade	Loontabel	
	Per week	Per maand
Werknemers graad 1		
Ambagsman	174,00	754,00
Rolprentmasjien- en klanktegnikus		
Plakkaatkunstenaar		
Werknemers graad 2		
Gevorderde projekteerder	146,42	634,49
Werknemer graad 3		
Kassier-toesighouer	102,00	442,00
Bioskoopassistent (administratief)		
Deurwag-/Plekaanwyser-/Smous-toesighouer		
Projekteerdertoesighouer		
Werknemers graad 4		
Spysenieringstoesighouer	79,73	345,50
Faktotum		
Projekteerder graad A		
Ontvangsdame/Telefoniste		
Werknemers graad 5		
Kassier/Toonbankbediener	67,46	292,33
Drywer swaar voertuig (3 500 kg of meer)		
Projekteerder graad B		
Werknemers graad 6		
Drywer ligte motorvoertuig (onder 3 500 kg)	56,00	242,67
Kwekeling-projekteerder		
Sekuriteitswag		
Telefoniste		
Werknemers graad 7		
Ambagsman se assistent	43,50	188,50
Deurwag/Plekaanwyser/Smous		
Bode		
Verwer		
Plakkaatkunstenaar se assistent		
Werknemers graad 8		
Bioskoopassistent	43,50	188,50
Werknemers graad 9		
Algemene werker	51,33	222,43
Wag		

(1) (a) (iii) Die minimum loon wat betaal moet word aan en aanvaar moet word deur 'n **los werknemer** is soos hieronder uiteengesit:

Werknemersgrade	Loontabel	
	Per uur	Per werkperiode van 4½ agtereenvolgende uur of minder
Werknemers graad 1		
Ambagsman	5,80	26,10
Rolprentmasjien- en klanktegnikus		
Plakkaatkunstenaar		
Werknemers graad 2		
Gevorderde projekteerder	4,88	21,96
Werknemers graad 3		
Kassier-toesighouer	3,40	15,30
Bioskoopassistent (administratief)		
Deurwag-/Plekaanwyser-/Smous-toesighouer		
Projekteerder-toesighouer		

(1) (a) (ii) The minimum wages which shall be paid and accepted by every **part-time employee** shall be as set out hereunder:

Weekly- and/or monthly-paid employees

Employee grades	Wage Schedule	
	Per week	Per month
Grade 1 employees		
Artisan	174,00	754,00
Cinematograph machine and sound technician		
Poster artist		
Grade 2 employees		
Projectionist advanced	146,42	634,49
Grade 3 employees		
Cashier supervisor	102,00	442,00
Cinema administrative assistant		
Doorman/Usher/Vendor supervisor		
Projectionist supervisor		
Grade 4 employees		
Catering supervisor	79,73	345,50
Handyman		
Projectionist Grade A		
Receptionist/Telephonist		
Grade 5 employees		
Cashier/counterhand	67,73	292,33
Driver heavy vehicle (3 500 kg or more)		
Projectionist Grade B		
Grade 6 employees		
Driver light motor vehicle (under 2 500 kg)	56,00	242,67
Projectionist trainee		
Security guard		
Telephonist		
Grade 7 employees		
Artisan's assistant	43,50	188,50
Doorman/Usher/Vendor		
Messenger		
Painter		
Poster artist's assistant		
Grade 8 employees		
Cinema assistant	43,50	188,50
Grade 9 employees		
General worker	51,33	222,43
Watchman		

(1) (a) (iii) The minimum wages which shall be paid and accepted by every **casual employee** shall be as set out hereunder:

Employees grades	Wage schedule	
	Per hour	Per work period of 4½ continuous hours or less
Grade 1 employees		
Artisan	5,80	26,10
Cinematograph machine and sound technician		
Poster artist		
Grade 2 employees		
Projectionist advanced	4,88	21,96
Grade 3 employees		
Cashier supervisor	3,40	15,30
Cinema administrative assistant		
Doorman/Usher/Vendor supervisor		
Projectionist supervisor		

Werknemersgrade	Loontabel	
	Per uur	Per werkperiode van 4½ agtereenvolgende uur of minder
Werknemers graad 4		
Spysenieringstoessighouer	2,66	11,97
Faktotum		
Projekteerder graad A		
Ontvangsdame/Telefoniste		
Werknemers graad 5		
Kassier/Toonbankbediener	2,55	11,48
Drywer swaarvoertuig (3 500 kg of meer)		
Projekteerder graad B		
Werknemers graad 6		
Drywer ligte motorvoertuig (onder 3 500 kg)	1,87	8,42
Kwekeling-projekteerder		
Sekuriteitswag		
Telefoniste		
Werknemers graad 7		
Ambagsman se assistent	1,45	6,53
Deurwag/Plekaanwyser/Smous		
Bode		
Verwer		
Plakkaatkunstenaar se assistent		
Werknemers graad 8		
Bioskoopassistent	1,45	6,53
Werknemers graad 9		
Algemene werker	1,71	7,70
Wag		

* Indien 'n los werknemer langer as 4½ uur aaneen werk, moet hy volgens die uurlikse tarief vergoed word vir die ure gewerk, met 'n maksimum van nege uur. Indien die tyd wat gewerk is nege ure oorskry, moet die werknemer teen oortydtariewe vergoed word soos in klousule 6 (3) omskryf. Enige werkperiode wat deur 'n pouse onderbreek word, moet as 'n tweede of derde werkperiode na gelang van die geval, beskou word.

(2) *Loonsvermindering*. — Klousule 4 (2) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(3) *Kontrakgrondslag*. — Klousule 4 (3) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(4) *Differensiële loon*. — Klousule 4 (4) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(5) *Berekening van lone*. — Klousule 4 (5) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

5. BETALING VAN BESOLDIGING

Klousule 5 van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

6. WERKURE, OORTYD EN BETALING VIR OORTYD-WERK EN POUSES

(1) *Gewone werkure*. — 'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om meer gewone werkure vanaf Maandag tot Saterdag te werk nie as, in die geval van —

(a) 'n wag en sekuriteitswag:

(i) 60 in 'n week; en

(ii) behoudens subparagraaf (i) hiervan, 12 op 'n dag;

(b) 'n deeltydse werknemer:

(i) 30 in 'n week; en

(ii) nege op 'n dag;

Employees grades	Wage schedule	
	Per hour	Per work period of 4½ continuous hours or less
Grade 4 employees		
Catering supervisor	2,66	11,97
Handyman		
Projectionist Grade A		
Receptionist/Telephonist		
Grade 5 employees		
Cashier/Counterhand	2,55	11,48
Driver heavy vehicle (3 500 kg or more)		
Projectionist Grade B		
Grade 6 employees		
Driver light motor vehicle (under 3 500 kg)	1,87	8,42
Projectionist trainee		
Security guard		
Telephonist		
Grade 7 employees		
Artisans's assistant	1,45	6,53
Doorman/Usher/Vendor		
Messenger		
Painter		
Poster artists' assistant		
Grade 8 employees		
Cinema assistant	1,45	6,53
Grade 9 employees		
General worker	1,71	7,70
Watchman		

* Should a casual employee work longer than 4½ ordinary hours continuously, he shall be paid at his hourly rate for such hour/s worked with a maximum of nine hours. Time worked in excess of nine hours shall be paid at overtime rates as prescribed in clause 6 (3). Any work period interrupted by a break shall be deemed to constitute a second or third work period, as the case may be.

(2) *Reduction of wages*. — Clause 4 (2) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(3) *Basis of contract*. — Clause 4 (3) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(4) *Differential wage*. — Clause 4 (4) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(5) *Calculation of wages*. — Clause 4 (5) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

5. PAYMENT OF REMUNERATION

Clause 5 of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

6. ORDINARY HOURS OF WORK, OVERTIME, PAYMENT FOR OVERTIME AND INTERVALS

(1) *Ordinary hours of work*. — An employer shall not require or permit an employee to work more ordinary hours of work from Monday to Saturday than, in the case of —

(a) a watchman and security guard:

(i) 60 in any week; and

(ii) subject to subparagraph (i), 12 on any day;

(b) a part-time employee:

(i) 30 in any week; and

(ii) nine on any day;

(c) 'n los werknemer:

nege op 'n dag;

(d) alle ander werknemers:

(i) 45 in 'n week;

(ii) nege op 'n dag.

(2) *Werkdagindeling*. — Die werkure van 'n werknemer moet oor hoogstens 14 uur op 'n bepaalde dag versprei word: Met dien verstande dat dit nie van toepassing is op "noodwerk" of "nooddienste" nie.

(3) *Betaling vir oortydwerk*. — 'n Werknemer wat langer werk as die gewone ure wat in klousule 6 (1) voorgeskryf word, moet die volgende oortydbetaling ontvang:

(i) Een en 'n derde maal sy gewone loon vir die eerste 10 ure aldus in 'n bepaalde week gewerk; en

(ii) een en 'n half maal sy gewone loon vir oortyd bo en behalwe die eerste 10 ure aldus in 'n bepaalde week gewerk.

(4) *Pouses*:

(a) *Etenspouse*. — 'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om langer as ses uur aaneen te werk sonder 'n etenspouse van minstens 'n halfuur en hoogstens twee uur nie, of 'n werknemer en sy werkgewer kan ooreenkom om hoogstens twee pouses van hoogstens een uur elk per werkdag te hê, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van hom vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse mag nie deel van die gewone werkure of oortyd uitmaak nie.

Slegs een sodanige pouse gedurende die gewone werkure mag nie deel uitmaak van die gewone werkure van sodanige werknemer nie.

Die tyd waarmee 'n pouse twee uur oorskry is werktyd: Met dien verstande dat wanneer daar op 'n dag weens oortydwerk van 'n werkgewer vereis word om aan 'n werknemer 'n tweede etenspouse toe te staan, sodanige pouse op versoek van die werknemer tot 15 minute verkort kan word:

Voorts met dien verstande dat wanneer 'n werknemer nie die perseel mag verlaat nie en/of daar van hom vereis word om gedurende sy "etenspouse" te werk, sodanige tyd geag moet word oortyd te wees en daarvoor ooreenkomstig subklousule (3) hiervan betaal moet word.

(b) *Ruspouse*. — 'n Werkgewer moet aan elk van sy werknemers wanneer doenlik gedurende elke oggend-, middag- en aandwerktydperk, 'n ruspouse van minstens 10 minute toestaan, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van so 'n werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse moet geag word deel van die gewone werkure van sodanige werknemer uit te maak: Met dien verstande dat geen ruspouse toegestaan hoef te word aan 'n werknemer wat minder as drie agtereenvolgende ure gedurende onderskeidelik die oggend, middag of aand werk nie.

(5) *Voorbehoudsbepalings*. — (a) Hierdie klousule is nie van toepassing nie op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag uiteengesit in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig.

(b) Etens- en ruspouses is nie van toepassing nie op wagte, sekuriteitswagte of los werknemers.

(c) a casual employee:

nine on any day;

(d) all other employees:

(i) 45 in any week;

(ii) nine on any day.

(2) *Spreadover*. — The hours of work of any employee shall not be spread over more than 14 hours on any one day: Provided that this shall not apply in the case of an "emergency" or "emergency servicing".

(3) *Payment for overtime*. — An employee who works in excess of the ordinary hours prescribed in clause 6 (1) shall be paid overtime at a rate of —

(i) one and a third times his ordinary wage for the first 10 hours so worked in any week; and

(ii) one and a half times his ordinary wage for overtime in addition to the first 10 hours per week.

(4) *Intervals*:

(a) *Meal interval*. — An employer shall not require or permit an employee to work for more than six hours continuously without a meal interval of not less than half an hour and not more than two hours, or an employee or his employer, may agree to have not more than two intervals of not more than one hour each per work-day, during which interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall not form part of the ordinary hours of work or overtime.

Only one such interval during the ordinary hours of work shall not form part of the ordinary hours of work of such employee.

Any intervals exceeding two hours shall be deemed to be working time: Provided that when on any day by reason of overtime work an employer is required to give an employee a second meal interval, such interval may, at the request of the employee, be reduced to 15 minutes:

Provided further that where an employee is unable to leave the premises and/or is required to work during his "meal interval" such time shall be deemed to be overtime and be paid for accordingly in terms of subclause (3) hereof.

(b) *Rest interval*. — An employer shall grant to each of his employees a rest interval of not less than 10 minutes as is practicable during each morning, afternoon and evening work period, and during such interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall be deemed to be part of the ordinary hours of such employee. Provided that no rest interval need be granted to any employee who works less than three consecutive hours during the morning, the afternoon or the evening, respectively.

(5) *Savings*. — (a) The provisions of this clause shall not apply to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

(b) Meal and rest intervals shall not apply to watchmen, security guards, or casual employees.

7. SONDAE, OPENBARE VAKANSIEDAE EN MIDDERNAGVERTONINGS

(1) *Vergoeding vir werk op Sondag.*—Wanneer 'n werknemer op 'n Sondag werk, moet die werkgever die werknemer—

(a) indien hy vir hoogstens vier uur werk, agt ure se loon betaal;

(b) indien hy vir meer as vier uur werk, minstens 16 uur se loon vir die eerste agt uur gewerk en dubbeltyd daarna betaal;

(c) of hom 'n bedrag betaal, bereken volgens 'n skaal van minstens een en 'n derde maal sy gewone loon vir totale tydperk deur hom op sodanige Sondag gewerk en aan sodanige werknemer binne sewe dae vanaf sodanige Sondag een dag verlof toestaan en hom ten opsigte van sodanige verlof 'n bedrag betaal wat minstens gelyk is aan die loon aan hom betaalbaar vir die tyd (uitgesonderd oortyd) wat hy gewoonlik op daardie dag van die week werk.

(2) *Betaling vir openbare vakansiedae.*—Indien daar nie van 'n werknemer verwag word om te werk op 'n openbare vakansiedag wat op 'n werkdag val nie, moet sy werkgever hom sy gewone loon vir daardie dag betaal.

Wanneer 'n werknemer werk op 'n openbare vakansiedag wat op 'n gewone werkdag val, moet sy werkgever hom, bo en behalwe 'n dag se loon, vir alle gewone ure wat hy gewerk het, sy gewone loon betaal. Vir ure wat hy langer as sy normale ure gewerk het, moet hy teen oortydariewe betaal word.

Wanneer 'n werknemer op 'n openbare vakansiedag werk wat op 'n Sondag val, moet sodanige werknemer ingevolge subklousule (1) betaal word.

Indien 'n werknemer op 'n openbare vakansiedag en/of op die dag voor of na sodanige openbare vakansiedag sonder 'n regsgeldige rede afwesig is, is hy nie geregtig op betaling vir sodanige openbare vakansiedag nie.

(3) *Middernagvertonings.*—'n Werknemer wat gedurende 'n middernagvertoning werk wat 'n addisionale vertoning is bo en behalwe die gewone vertonings van die bedryfsinrigting moet dubbel sy gewone uurloon betaal word vir alle tyd gewerk, behoudens 'n minimum van drie uur se besoldiging. Met dien verstande dat hierdie subklousule nie van toepassing is op werknemers wie se gewone werkure voor 'n openbare vakansie dag of 'n Sondag begin en tot in 'n openbare vakansiedag voortduur nie: Voorts met dien verstande dat die ure wat op 'n Sondag gewerk word hoogstens een en 'n half uur na middernag Saterdag mag wees. Indien 'n werknemer die een en 'n half uur oorskry, word alle tyd na middernag geag oortyd te wees en besoldig teen die tarief van een en een derde maal.

(4) *Voorbehoudsbepalings.*—(a) Hierdie klousule is nie van toepassing op 'n sekuriteitswag of 'n wag nie, en ook nie op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag uiteengesit in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig nie.

(b) Wanneer daar 'n beroep gedoen word op 'n los werknemer om op 'n Sondag of 'n openbare vakansiedag te werk, moet hy teen die gewone tarief per uur betaal word, met 'n minimum van vier en 'n halfuur se besoldiging.

Die volgende klousules van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk:

8. Jaarlikse verlof.

9A en 9B. Siekteverlof en kraamverlof.

10. Oorklere en eenvormige klere.

11. Diensbeëindiging.

7. SUNDAYS, PUBLIC HOLIDAYS AND MIDNIGHT SHOWS

(1) *Compensation for work on Sunday.*—Whenever an employee works on a Sunday, his employer shall pay him—

(a) if he works for not more than four hours, eight hours' wages;

(b) if he works for more than four hours not less than 16 hours' wages for the first eight hours worked and double time thereafter;

(c) or pay him an amount calculated at a rate of not less than one and one third times his wage rate in respect of the whole time worked by him on such Sunday and grant him, within seven days of such Sunday, one day's leave and pay him in respect of such leave an amount of not less than the wage payable to him in respect of the time (excluding overtime) which is ordinarily worked by him on that day of the week.

(2) *Payment for the public holidays.*—If an employee is not required to work on a public holiday which falls on a working day, his employer shall pay him his normal wage for that day.

If an employee works on a public holiday which falls on a normal working day his employer shall pay him, in addition to a day's wage, for all normal hours worked at his ordinary rate of pay. Hours worked in excess of his normal hours shall be paid at overtime rates.

Whenever an employee works on a public holiday which falls on a Sunday, such employee shall be remunerated in terms of the provisions of subclause (1).

Where an employee is absent without a reason recognised by law as sufficient on a public holiday and/or on the day preceding or the day following such public holiday, he shall not be entitled to payment for such public holiday.

(3) *Midnight shows.*—An employee who works at a midnight show which is an additional performance over and above the normal performances of the establishment shall be paid double his ordinary hourly rate of pay for all time worked, subject to a minimum of three hours work: Provided that the provisions of this subclause shall not apply to employees whose normal hours of work commence before and extend into a public holiday, or a Sunday: Provided further that the hours worked on a Sunday shall not exceed one and a half hours after Saturday midnight. Should an employee exceed the one and a half hours, all time after midnight shall be deemed to be overtime and be remunerated at the rate of one and one third.

(4) *Savings.*—(a) The provisions of this clause shall not apply to security guards or to watchmen, nor to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

(b) When a casual employee is called upon to work on a Sunday or a public holiday he shall be paid at ordinary rates per hour, with a minimum of four and a half hours' payment.

The following clauses of Chapter 1 shall apply to this Chapter:

8. Annual leave.

9A and 9B. Sick leave and Maternity leave.

10. Overalls and uniform clothing.

11. Termination of contract of employment.

12. Registers.
13. Verbod op indiensneming.
14. Dienssertifikaat.
15. Administrasie van Ooreenkoms.
16. Agente van die Raad.
17. Registrasie van werkgewers.
18. Lidmaatskap van werkgewersorganisasie en van die vakvereniging soos omskryf in die aanhef van hierdie Ooreenkoms, en verwante sake.
19. Uitgawes van die Raad.
20. Vertoning van Ooreenkoms.
21. Vrystelling.
22. Aanstellingsbrief.
23. *Ultra vires*.
24. Grieweprocedure.

HOOFSTUK 3

LEWENDE TEATER

Hierdie Hoofstuk het spesifiek betrekking op die verrigtinge in die lewende teater. Aangesien daar egter menige "verrigtinge" is wat al die seksies van die Bedryf in gemeen het, word hierdie sake in Hoofstuk 1 omskryf. Dit is dus noodsaaklik dat hierdie Hoofstuk saam met Hoofstuk 1 gelees word.

1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN DIE OOREENKOMS

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

2. GELDIGHEIDSDUUR

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

3. WOORDOMSKRYWING

1. "Assistent-verhoogbestuurder" beteken 'n werknemer wat die verhoogbestuurder bystaan by die uitvoering van sy pligte;
2. "lugversorgingskontroleur" beteken 'n werknemer wat koeltorings en/of beheerstelsels van die lugversorgingsaanleg nagaan, inspekteer en/of reguleer;
3. "lugversorgingstegnikus" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die lugversorgings-, verkoelings- en/of ventilasie-aanleg en/of dit herstel en onderhou;
4. "kroegman" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir en/of toesig hou oor personeel wat teatergangers van agter 'n toonbank met alkoholiese verversings bedien;
5. "loketbestuurder" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die toesighouding oor die loketpersoneel en die beheer van geld wat ontvang is;
6. "lokettoesighouer" beteken 'n werknemer wat die loketbestuurder bystaan by die uitvoering van sy pligte;
7. "aankoper" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die aankoop van goedere wat in of in verband met die teater gebruik word;
8. "aankoper se assistent" beteken 'n werknemer wat die aankoper bystaan en klerklike werk wat daarmee gepaard gaan, verrig;
9. "meubelmaker" beteken 'n werknemer wat meubels en/of bykomstighede wat van hout gemaak is, maak en/of herstel;
10. "roeper" beteken 'n werknemer wat akteurs en/of verhoogpersoneel op die hoede stel indien en wanneer nodig;
11. "timmerman" beteken 'n werknemer wat artikels en/of dekor en/of dekorbykomstighede wat van hout gemaak is, maak en/of herstel;

12. Records.
13. Prohibition of employment.
14. Certificate of service.
15. Administration of Agreement.
16. Agents of the Council.
17. Registration of employers.
18. Membership of employers' organisation and trade union as defined in the preamble to this Agreement, and incidental matters.
19. Expenses of the council.
20. Exhibition of Agreement.
21. Exemptions.
22. Letter of appointment.
23. *Ultra vires*.
23. Grievance procedure.

CHAPTER 3

LIVE THEATRE

This Chapter pertains specifically to the activities in live theatre. However, as there are, in fact, many "activities" that are common to all the sections of the Industry, these matters are prescribed in Chapter 1. It is therefore essential to read this Chapter in conjunction with Chapter 1.

1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF THE AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

2. PERIOD OF AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

3. DEFINITIONS

1. "Assistant stage manager" means an employee who assists the stage manager in the execution of his duties;
2. "air conditioning controller" means an employee who checks, inspects and/or regulates cooling towers and/or control systems of the air conditioning plant;
3. "air conditioning technician" means an employee who is responsible for and/or repairs and maintains the air conditioning, refrigeration and/or ventilation plant;
4. "barman" means an employee who is responsible for and/or supervises staff who serve patrons from behind a counter with alcoholic refreshments;
5. "box office manager" means an employee who is responsible for the supervision of the box office staff and the control of moneys received;
6. "box office supervisor" means an employee who assists the box office manager in the execution of his duties;
7. "buyer" means an employee who is responsible for the purchasing of goods used in or in connection with a theatre;
8. "buyer's assistant" means an employee who assists the buyer and does clerical work incidental thereto;
9. "cabinet maker" means an employee who makes and/or repairs furniture and/or accessories made from wood;
10. "call boy" means an employee who alerts actors and/or stage staff as when required;
11. "carpenter" means an employee who makes and/or repairs articles and/or decor and/or decor accessories made from wood;

12. "kassier" beteken 'n werknemer wat kaartjies verkoop en/of sake hanteer wat daarmee gepaard gaan en/of kontantontvangste van ander verkope hanteer;

13. "spysenieringsbestuurder" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die toesighouding oor, beheer en administrasie van 'n restaurant wat teatergangers bedien en wat toesig kan hou, oor werknemers in 'n kantien;

14. "spysenieringsbestuurder se assistent" beteken 'n werknemer wat die sjef bystaan by die uitvoering van sy pligte;

15. "sjef" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die toesighouding en/of beheer oor alle sake wat betrekking het op die voorbereiding, gaarmaak en/of aanbieding van kos aan teatergangers en/of personeel;

16. "sjef se assistent" beteken 'n werknemer wat die sjef bystaan by die uitvoering van sy pligte;

17. "skoonmaakgedeelte-toesighouer" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die toesighouding oor skoonmakers van 'n gedeelte of gedeeltes van 'n bedryfsinrigting;

18. "koffietoonbankbediener" beteken 'n per-vertoning-werknemer wat verversings aan teatergangers in 'n voorportaal bedien;

19. "deurwagter" beteken 'n werknemer wat in die voorportaal en/of hoofingang ongemagtigde toegang voorkom;

20. "kontinuiteitspersoon" beteken 'n werknemer wat 'n draaiboek in volgorde opbreek en 'n samesnit maak van tonele wat bymekaar hoort;

21. "kostumier" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die sny en/of maak van kostuums en/of kledingstukke wat nodig is vir verhoogproduksies;

22. "adjunk-verhoogbestuurder" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir repetisies en/of vertonings deur seinwoorde te roep;

23. "voorportaalwagter" beteken 'n werknemer wat verseker dat slegs gemagtigde persone tot 'n teater toegelaat word;

24. "tekenaar" beteken 'n werknemer wat tekeninge volgens skaal maak van dekor en/of rekvisiete wat nodig is vir 'n verhoogproduksie;

25. "aantrekker" beteken 'n werknemer wat help met die aantrek van kunstenaars en wat die garderobe-meester by die uitvoering van sy pligte kan bystaan;

26. "elektrotegnikus" beteken 'n werknemer wat sterkstroom-uitrusting en/of -installasies in of in verband met 'n bedryfsinrigting herstel of onderhou;

27. "elektroniese tegnikus" beteken 'n werknemer wat swakstroom-uitrusting en/of -installasies in of in verband met 'n bedryfsinrigting onderhou of installeer;

28. "elektrisiën" beteken 'n werknemer wat elektriese uitrusting en/of netwerke onderhou en/of herstel;

29. "passer en draaier/meganiese tegnikus" beteken 'n werknemer wat meganiese uitrusting onderhou en/of herstel;

30. "gordyntrekman" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die ophys en laat sak van dekor, uitsluitlik of hoofsaaklik met handuitrusting;

31. "voorportaalbestuurder" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die beheer en/of toesig oor saalpersoneel en/of sakebedrywigheide in 'n bedryfsinrigting;

32. "kollig-operateur" beteken 'n werknemer wat 'n kollig bedien by 'n repetisie en/of uitvoering;

12. "cashier" means an employee who is engaged in selling tickets and/or dealing with matters incidental thereto and/or cash takings from other sales;

13. "catering manager" means an employee who is responsible for the supervision, control and administration of a restaurant serving patrons of a theatre and who may supervise canteen employees;

14. "catering manager's assistant" means an employee who assists the chef in the execution of his duties;

15. "chef" means an employee who is responsible for the supervision and/or control of all matters pertaining to the preparation, cooking and/or presentation of food to patrons and/or staff;

16. "chefs' assistant" means an employee who assists the chef in the execution of his duties;

17. "cleaning section supervisor" means an employee who is responsible for the supervision of cleaners of a section or sections of an establishment;

18. "coffee counterhand" means a per-performance employee who serves patrons with refreshments in a foyer;

19. "commissionaire" means an employee who in the foyer and/or main entrances prevents unauthorised entry;

20. "continuity person" means an employee who breaks down scripts in sequence and/or puts scenes in sequence;

21. "costumier" means an employee who is responsible for the cutting and/or manufacturing of costumes and/or garments required in stage productions;

22. "deputy stage manager" means an employee who is responsible for the running of a rehearsal and/or performance by calling cues;

23. "doorman front of house" means an employee who ensures that only authorised persons are admitted to a theatre;

24. "draughtsman" means an employee who makes drawings to scale, of scenery and/or props required for a stage production;

25. "dresser" means an employee who assists with the dressing of artists and may assist the wardrobe master with his duties;

26. "electro technician" means an employee who repairs and/or maintains high voltage equipment and/or installations in or in connection with an establishment;

27. "electronic technician" means an employee who maintains and/or repairs low voltage equipment and/or installations in or on connection with an establishment;

28. "electrician" means an employee who maintains and/or repairs electrical equipment and/or reticulation;

29. "fitter and turner/mechanical technician" means an employee who maintains and/or repairs mechanical equipment;

30. "flyman" means an employee who is responsible for the raising and lowering of scenery, wholly or mainly with hand operated equipment;

31. "front-of-house manager" means an employee who is responsible for the control and/or supervision of the front-of-house staff and/or business activities in an establishment;

32. "follow-spot operator" means an employee who operates a follow-spot at a rehearsal and/or performance;

33. "algemene werker" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig, maar dit sluit spesifiek uit die gebruik van gereedskap wat normaalweg deur 'n ambagsman gebruik word:

- (a) Persele, implemente, voertuie en ander artikels, uitgesonderd masjinerie, skoonmaak;
- (b) briewe, pakkette en/of boodskappe te voet, per fiets of motorvoertuig met 'n enjinkapasiteit van minder as 500 cm³ aflewer en/of afhaal;
- (c) plakkate en/of advertensiemateriaal omruil;
- (d) artikels dra, verskuif, opstapel, verpak, uitpak en/of toedraai;
- (e) artikels vashou;
- (f) laai en aflaai;
- (g) artikels merk, sjabloneer en etikette daaraan vasmaak;
- (h) masjinerie en/of voertuie wat stil staan, smeer;
- (i) tee en/of dergelike drank maak en/of bedien;
- (j) gordyne by 'n uitvoering, onder voortdurende toesig, hanteer;
- (k) handdoeke en/of toiletpapier in kleedkamers omruil;
- (l) klere en/of materiale was, stryk, skoonmaak, verpak en/of sorteer;
- (m) help met die voorbereiding van kos, met inbegrip van kos kook vir personeel;
- (n) hulp verleen deur handwerk te doen, uitgesonderd enige werksaamheid wat in hierdie klousule beskryf word en waarvoor 'n hoër loon vir sodanige werk voorgeskryf word;
- (o) 'n motorwerktuigkundige bystaan met die versiening van motorvoertuie, deur oliebakke te dreineer en te hervul, batterye te diens, bande en/of wiele te smeer, skoon te maak en om te ruil;
- (p) uitgebrande lampe, uitgesonderd die lampe van verhoogbeligting, vervang;
- (q) kaartjies sorteer, stempel en/of in 'n rak plaas;
- (r) tuinwerk verrig;

34. "werknemergrade": Werknemers word geag in die volgende grade te wees:

- (a) "graad G"—voorportaalbestuurder;
- (b) "graad H"—spysenieringsbestuurder;
 - elektrotegnikus;
 - elektroniese tegnikus;
 - resident-verhoogbestuurder;
 - verhoogbestuurder;
- (c) "graad I"—lugversorgingstegnikus;
 - loketbestuurder;
 - aankoper;
 - timmerman;
 - spysenieringsbestuurder se assistent;
 - sjef;
 - adjunkverhoogbestuurder;
 - elektrisiën;
 - passer en draaier/meganiese tegnikus;
 - uitlegkunstenaar;
 - motorwerktuigkundige;
 - loodgieter;
 - tipograaf;

33. "general worker" means an employee who does any one or more of the following activities, but specifically excludes the use of tools normally used by an artisan:

- (a) Cleaning premises, implements, vehicles and other articles, excluding machinery;
- (b) delivery and/or collecting letters, parcels and/or messages on foot or by means of a cycle or motor vehicle with an engine capacity below 500 cm³;
- (c) changing posters and/or advertising material;
- (d) carrying, moving, stacking, packing, unpacking and/or wrapping any article;
- (e) holding any article;
- (f) loading and unloading;
- (g) marking, stencilling and fixing labels to articles;
- (h) lubricating machinery and/or vehicles (not in motion);
- (i) making and/or serving tea and/or similar beverages;
- (j) working curtains at a performance, under constant supervision;
- (k) changing towels and/or toilet rolls in cloakrooms;
- (l) washing, ironing, cleaning, packing and/or sorting clothes and/or materials;
- (m) assisting in the preparation of food, including cooking for staff;
- (n) assisting by doing manual work, other than any activity described in this clause where a higher wage is prescribed for such work;
- (o) assisting a motor mechanic with the servicing of motor vehicles, by draining and refilling oil sumps, servicing batteries, greasing, cleaning, changing tyres and/or wheels;
- (p) changing burnt out lamps, excluding any lamps associated with stage lighting;
- (q) sorting, stamping and/or racking tickets;
- (r) gardening;

34. "grades of employees": Employees shall be deemed to be in the following grades:

- (a) "Grade G"—front of house manager;
- (b) "Grade H"—catering manager;
 - electro technician;
 - electronic technician;
 - resident stage manager;
 - stage manager;
- (c) "Grade I"—air-conditioning technician;
 - box office manager;
 - buyer;
 - carpenter;
 - catering managers' assistant;
 - chef;
 - deputy stage manager;
 - electrician;
 - fitter and turner/mechanical technician;
 - layout artist;
 - motor mechanic;
 - plumber;
 - typographer;

(d) "graad J"—kroegman;

lokettoesighouer;
meubelmaker;
sjef se assistent;
skoonmaakgedeelte-toesighouer;
kostumier;
tekenaar;
faktotum;
haarstilerder;
juwelier;
ligtegnikus;
grimeerkunstenaar;
meganikus;
metaalwerker;
hoedemaker;
modelmaker;
toneelrekwisietemaker;
marionette-maker;
dekorverwer;
skoemaker;
klanktegnikus;
kleremaker;
telefoniste;
tekstielkunstenaar;
vervoerbeampte;
stofferder;
pruikmaker;

(e) "graad K"—lugversoringskontroleur;

aankoper se assistent;
kassier;
beligtingsbordbediener;
motorvoertuigdrywer (oor 3 500 kg);
drukker;
toneelbaas;
dekorbaas;
setter;
syskermdrukker;
klankoperateur;
garderobemeester;

(f) "graad L"—assistent-verhoogbestuurder;

deurwagter;
kontinuiteitspersoon;
gordyntrekman;
kollig-operateur;
motorvoertuigdrywer (onder 3 500 kg)
naaldwerkster;
sekuriteitswag;
toneelingangwag;
verhoogelektrix;
verhooghandlanger;
magasynpersoon;

(g) "graad M"—roeper;

portaalwagter;
aantrekker;
algemene werker;
plekaanwyser;

(d) "Grade J"—barman;

box office supervisor;
cabinet maker;
chefs' assistant;
cleaning section supervisor;
costumier;
draughtsman;
handyman;
hairstylist;
jeweller;
lighting technician;
make-up artist;
mechanist;
metal worker;
milliner;
model maker;
property maker;
puppet maker;
scenic painter;
shoe maker;
sound technician;
tailor;
telephonist;
textile artist;
transport office;
upholsterer;
wig maker;

(e) "Grade K"—air-conditioning controller;

buyers' assistant;
cashier;
lighting board operator;
motor vehicle driver (over 3 500 kg);
printer;
property master;
scenic master;
setter;
silkscreen printer;
sound operator;
wardrobe master;

(f) "Grade L"—assistent stage manager;

commissionaire;
continuity person;
flyman;
follow-spot operator;
motor vehicle driver (under 3 500 kg);
seamstress;
security guard;
stage door keeper;
stage electrix;
stage hand;
stores person;

(g) "grade M"—call boy;

doorman front of house;
dresser;
general worker;
usher;

35. "haarstilerder/haarkapper" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede aan hare, baarde en/of pruie verrig:

Permanente golwing, tint, sny, kam en/of stileer;

36. "nutsman/faktotum" beteken 'n werknemer wat geringe herstelwerk en/of onderhoudswerk (uitgesonderd aan masjinerie, motorvoertuie en/of elektriese uitrusting) verrig, in of in verband met 'n teater, en wat kan instaan as 'n opsigter indien nodig;

37. "juwelier" beteken 'n werknemer wat juwele en/of kostuumbykomstighede vir 'n verhoogproduksie maak;

38. "uitlegkunstenaar" beteken 'n werknemer wat kunswerke en/of die uitleg van programme, plakkaat en/of teater-leesstof uitsluitlik vir gebruik in 'n bedryfsinrigting ontwerp;

39. "beligtingsbordbedienier" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die bediening van 'n lig- of verwante beheerbord;

40. "beligtingstegnikus" beteken 'n werknemer wat beligtingsuitrusting opstel en/of 'n beligtings- en/of verwante beheerbord bedien en wat geringe herstelwerk aan beligtingsuitrusting kan doen;

41. "grimeerkunstenaar" beteken 'n werknemer wat help met die grimering van kunstenaars vir 'n verhoogproduksie;

42. "meganikus" beteken 'n werknemer wat die masjinerie bedien, wat die dekor, orkes-put en of veiligheids gordyn beweeg, uitsluitlik of hoofsaaklik deur elektriese, meganiese metodes en wat verantwoordelik is vir veiligheidsmaatreëls met betrekking tot sodanige metodes;

43. (a) "metaalwerker" beteken 'n werknemer wat artikels uitsluitlik van metaal maak en/of herstel;

(b) "hoedemaker" beteken 'n werknemer wat hooftooisels en bykomstighede nodig vir verhoogproduksies maak;

44. "modelmaker" beteken 'n werknemer wat modelle wat vir teaterstelle en/of verhoë nodig is, maak, verstel en/of herstel;

45. "motorwerktuigkundige" beteken 'n werknemer wat 'n motorvoertuig onderhou en/of herstel;

46. "motorvoertuig" beteken 'n selfaangedrewe voertuig met 'n enjinkapasiteit van meer as 500 cm³, en omvat dit 'n voorhaker, 'n motorfiets of 'n motordriewiel en 'n trekker;

47. "motorvoertuigdrywer" beteken 'n werknemer wat 'n motorvoertuig dryf, en vir die toepassing van hierdie omskrywing omvat " 'n motorvoertuig dryf" alle tydperke waarin daar gedryf word, alle tyd wat die drywer bestee aan werk in verband met die motorvoertuig of die vrag en alle tydperke waarin hy verplig is om op sy pos te bly, gereed om te dryf (graad L 'n bruto massa van minder as 3 500 kg, graad K 'n bruto massa van meer as 3 500 kg);

48. "verwer" [kyk dekorverwer (58)];

49. "per-vertoning-werknemer" beteken 'n werknemer wat skriftelik onderneem om vir 'n werkgewer te werk regstreeks in verband met die aanbieding van vertonings in 'n teater en wat dan aldus werk soos en wanneer deur die partye gereël, behoudens die volgende:

(a) 'n Vertoning moet geag word 'n maksimum van drie uur 30 minute te duur vanaf die tyd wat die werknemer begin werk;

(b) waar 'n werktydperk drie uur 30 minute oorskry, moet sodanige oorskryding geag word 'n verdere vertoning te wees;

(c) 'n werknemer wat nie met 'n skriftelike onderneeming deur die werkgewer uitgereik is nie, moet geag word nie 'n per-vertoning-werknemer te wees nie;

35. "hairstylist/hairdresser" means an employee who does any one or more of the following activities to hair, beards and/or wigs:

Perming, tinting, cutting, combing and/or styling;

36. "handyman/factotum" means an employee who does minor repairs and/or maintenance work (but excluding to machinery, motor vehicles and/or electrical equipment), in or in connection with a theatre, and who may substitute as a caretaker when required;

37. "jeweller" means an employee who manufactures jewellery and/or costume accessories for a stage production;

38. "layout artist" means an employee who designs artwork and/or layouts of programmes, posters and/or theatre literature solely for use in the establishment;

39. "lighting board operator" means an employee who is responsible for the operation of a lighting or associated control board;

40. "lighting technician" means an employee who sets up lighting equipment and/or operates a lighting and/or associated control board and who may make minor repairs to lighting equipment;

41. "make up artist" means an employee who assists with the making up of artists for a stage production;

42. "mechanist" means an employee who operates the machinery which moves the scenery, orchestra pit and/or safety curtain wholly or mainly by electrical mechanical means and who is responsible for safety regulations pertaining to such;

43. (a) "metal worker" means an employee who manufactures and/or repairs articles made wholly or mainly from metal;

(b) "milliner" means an employee who makes headgear and accessories for stage productions;

44. "model maker" means an employee who makes, alters and/or repairs models required for theatrical sets and/or stages;

45. "motor mechanic" means an employee who maintains and/or repairs motor vehicles;

46. "motor vehicle" means any self propelled vehicle with an engine capacity exceeding 500 cm³ and includes a mechanical horse, a motor cycle or tricycle and/or tractor;

47. "motor vehicle driver" means an employee who is engaged in driving a motor vehicle, and for the purposes of this definition "driving a motor vehicle" includes all periods of driving, any time spent on work connected with the vehicle or load, and all periods during which he is obliged to remain at his post in readiness to drive. (Grade L under 3 500 kg gross mass, Grade K over 3 500 kg gross mass);

48. "painter" [see scenic painter (58)];

49. "per-performance employee" means an employee who undertakes in writing to work for an employer directly in connection with the presenting of performances in a theatre and then so works as and when arranged by the parties, subject to—

(a) a performance shall be deemed to last a maximum of three hours 30 minutes from the time the employee starts work;

(b) where any one work period exceeds three hours 30 minutes such excess shall be deemed to be a further performance;

(c) an employee who has not been issued by the employer with a written undertaking, shall be deemed not to be a per-performance employee;

50. "loodgieter" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende herstel, onderhou en/of installeer: Water-, sanitêre, sprinkelblusser- of vuurblusstelsels in of in verband met 'n bedryfsinrigting;

51. "drukker" beteken 'n werknemer wat 'n drukpers bedien wat stof produseer wat uitsluitlik in of in verband met die teater gebruik word en wat geringe herstelwerk aan sodanige uitrusting kan maak;

52. "programverkoper" beteken 'n werknemer wat programme, leesstof en/of verversings verkoop;

53. "toneelrekwisietemaker" beteken 'n werknemer wat rekwisiete en/of stelkleding in of in verband met 'n produksie maak en/of herstel;

54. "toneelbaas" beteken 'n werknemer wat, by teaterrepetisies en of -uitvoerings verhoogrekwisiete onderhou en/of in posisie plaas;

55. "marionettemaker" beteken 'n werknemer wat marionette maak vir gebruik in 'n teater;

56. "resident-verhoogbestuurder" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die algemene welsyn van inwonende personeel en verhooguitrusting, maar wie se gewone pligte nie die bedryf van 'n besoekende geselskap se produksie insluit nie;

57. "dekorbaas" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die berging, onderhoud en/of veilige bewaring van dekorstelle en/of dekorstukke wat in die teater gebruik word;

58. "dekorverwer" beteken 'n werknemer wat tonele en/of ander items verf vir gebruik in of in verband met 'n verhoog-aanbieding;

59. "naaldwerkster" beteken 'n werknemer wat klere, kostuums, gordyne, meubels en/of klere maak, herstel en/of verstel;

60. "setter" beteken 'n werknemer wat die setwerk doen vir drukbenodighede vir gebruik in 'n teater;

61. "sekuriteitswag" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Persone deursoek;
- (b) toesig hou en/of beheer uitoefen oor 'n wag of wagte;
- (c) die bewegings van persone of voertuie by beheerpunte of hekke nagaan of daarvoor verslag doen;

en wat versoek kan word om een of meer van die werksaamhede van 'n wag uit te voer;

62. "hantering van toneeluitrusting" beteken een of meer van die volgende werksaamhede:

- (a) Toneeluitrusting vóór die repetisie of aanbieding van 'n toneelopvoering inbring en oprig;
- (b) toneeluitrusting na die sluiting van 'n besondere toneelopvoering afbreek en uitneem;

63. "skoemaker" beteken 'n werknemer wat skoel en/of leer of soortgelyke bykomstighede vir gebruik by 'n verhoogproduksie maak, verstel en/of herstel;

64. "syskermdrukter" beteken 'n werknemer wat deur middel van die syskermproses plakkate, publiseitsmateriaal en/of leesstof vir die teater druk;

65. "klanktegnikus" beteken 'n werknemer wat klankuitrusting opstel, klankopnames maak soos benodig en/of die kontroles van sodanige uitrusting bedien, en dit omvat geringe herstelwerk aan klankuitrusting;

66. "klankoperateur" beteken 'n werknemer wat klankuitrusting bedien;

67. "toneelingangwagter" beteken 'n werknemer wat in beheer is van 'n verhoogdeur om ongemagtigde toegang te voorkom;

50. "plumber" means an employee who repairs, maintains and/or installs any one or more of the following: Water, sanitary, sprinkler, of fire extinguishing systems in or in connection with an establishment;

51. "printer" means an employee who operates a printing machine producing matter used exclusively in or in connection with the theatre and who may make minor repairs to such equipment;

52. "programme seller" means an employee who sells programmes, literature and/or refreshments;

53. "property maker" means an employee who makes and/or repairs props and/or setdressings in or in connection with a production;

54. "property master" means an employee who maintains and/or places stage props in position at theatrical rehearsals and/or performances;

55. "puppet maker" means an employee who manufactures puppets for use in a theatre;

56. "resident stage manager" means an employee who is responsible for the general well being of resident staff and stage equipment, but whose normal duty does not include the running of a visiting company's production;

57. "scenic master" means an employee who is responsible for the storage, maintenance and/or safe keeping of decor sets and/or stock rostrum which are used in the theatre;

58. "scenic painter" means an employee who paints scenes and/or other items used for or in connection with a stage production;

59. "seamstress" means an employee who makes, repairs and/or alters clothes, costumes, curtains, furnishings and/or wardrobe;

60. "setter" means an employee who does the type-setting for printing requirements for use in a theatre;

61. "security guard" means an employee who is engaged in any one or more of the following activities:

- (a) Searching persons;
 - (b) supervising and/or controlling a watchman or watchmen;
 - (c) controlling and/or reporting on the movement of persons or vehicles through check points or gates;
- and who may be required to perform any or all of the activities prescribed for a watchman;

62. "shift in" and "shift out" means any one or more of the following activities:

- (a) The "move-in" and erection of theatrical equipment preceding the rehearsal and/or presentation of a theatrical production;
- (b) the dismantling and moving out of theatrical equipment following the closing down of a particular theatrical show;

63. "shoe maker" means an employee who makes, alters and/or repairs footwear and/or leather or similar accessories used for a stage production;

64. "silkscreen printer" means an employee who prints, by means of the silk screen process posters, publicity material and/or literature for the theatre;

65. "sound technician" means an employee who sets-up sound equipment, does sound recordings as required and/or operates the controls of such and includes making minor repairs to sound equipment;

66. "sound operator" means an employee who operates sound equipment;

67. "stage door keeper" means an employee who is in charge of a stage door for the purpose of preventing unauthorised entry;

68. "verhoogelektrix" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die handveranderinge met betrekking tot verhoogbeligting en verwante elektriese goedere;

69. "verhooghandlanger" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Dekor, meubels, rekvisiete en/of ander verhoogbykomstighede opstel of aftakel;
- (b) verhoogdekor en/of bykomstighede laai en/of aflaai;
- (c) tonele verskuif;
- (d) gebiede agter die skerms skoonmaak;
- (e) 'n gordyntrekman onder regstreekse toesig help;

70. "verhoogbestuurder" beteken 'n werknemer wat die bedryf van 'n verhoogrepetisie en/of -vertoning beheer deur die uitroep van seinwoorde, en die koördinerende van akteurs en verhoogtegnici en die administrasie wat daarop betrekking het;

71. "magasynpersoon" beteken 'n werknemer wat in 'n magasyn of pakhuis klerklike en/of nasienwerk doen in verband met die goedere wat daar gestoor word;

72. "kleremaker" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede in verband met klere en/of kostuums wat op die teater betrekking het, verrig:

Sny, maak, pas, verstel en/of vervaardig;

73. "telefoniste" beteken 'n werknemer wat uitsluitlik of hoofsaaklik 'n telefoonskakelbord bedien;

74. "tekstielkunstenaar" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Kostuums, bykomstighede en/of kledingstowwe kleur en/of verf;
- (b) patrone op kledingstowwe sjabloneer;
- (c) tekstielstowwe vervaardig;

75. "vervoerbeampte" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir die beheer van die vervoerafdeling;

76. "tipograaf" beteken 'n werknemer wat hulp verleen by die ontwerp en uitvoering van die letters op enige materiaal wat gedruk moet word vir gebruik in die teater;

77. "stofleerder" beteken 'n werknemer wat die materiaal en/of oortreksels van meubels en/of verhoogbykomstighede stoffeer en/of herstel;

78. "plekaanwyser" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Teatergangers se plekke vir hulle aanwys;
- (b) eetware en drinkware aan teatergangers verkoop;

79. "garderobemeester" beteken 'n werknemer wat verantwoordelik is vir een of meer van die volgende werksaamhede:

Die versorging, onderhoud, herstel, skoonmaak, sorteer en/of berging van klere en/of kostuums wat by teaterproduksies gebruik word en van wie verwag kan word om toesig te hou oor en/of te help met die werk van 'n kleder, haarstilleerder en/of grimeerkunstenaar;

80. "wag" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n sekuriteitswag, wat persele en/of eiendom bewaak;

81. "pruikmaker" beteken 'n werknemer wat pruie en/of baarde wat by verhoogproduksies gebruik word maak, herstel, stileer, kleur en/of verstel.

68. "stage electrix" means an employee who is responsible for the manual changes pertaining to the stage lighting and associated electrical effects;

69. "stage-hand" means an employee who does any one or more of the following activities:

- (a) Setting or striking decor, furniture, props and/or other stage accessories;
- (b) loading and/or offloading stage decor and/or accessories;
- (c) shifting of scenes;
- (d) cleaning backstage areas;
- (e) assisting a flyman under direct supervision;

70. "stage manager" means an employee who controls the running of a stage rehearsal and/or performance by calling cues and co-ordinating actors and stage technicians and administration pertaining thereto;

71. "stores person" means an employee who in a store or warehouse is engaged in clerical and/or checking work in connection with the goods stored there;

72. "tailor" means an employee who is engaged in any one or more of the following activities in connection with clothing and/or costumes pertaining to the theatre:

Cutting, making, fitting, altering and/or manufacturing;

73. "telephonist" means an employee who is wholly or mainly engaged in operating a telephone switchboard;

74. "textile artist" means an employee who is engaged in any one or more of the following activities:

- (a) Dyeing and/or painting of costumes, accessories and/or fabrics;
- (b) stencilling of patterns on fabrics;
- (c) manufacturing of textiles;

75. "transport officer" means an employee who is responsible for the control of the transport section;

76. "typographer" means an employee who assists in the design and execution of the lettering on any material to be printed for use in the theatre;

77. "upholsterer" means an employee who upholsters and/or repairs the material and/or covering of furniture and/or stage accessories;

78. "usher" means an employee who does any one or more of the following activities:

- (a) Ushering patrons to their seats;
- (b) selling eatables and drinkables to patrons;

79. "wardrobe master" means an employee who is responsible for any one or more of the following activities:

The care, maintenance, repair, cleaning, sorting and/or storage of clothes and/or costumes used in theatrical productions and who may be required to supervise and/or assist with the work of a dresser, hairstylist and/or make-up artist;

80. "watchman" means an employee, other than a security guard, who guards premises and/or property;

81. "wigmaker" means an employee who makes, repairs, styles, dyes and/or alters wigs and/or beards used in a stage performance.

4. BESOLDIGING

(1) *Lone*.—Die minimum loon wat 'n werkgewer aan elk van ondergenoemde klasse werknemers behoudens klousule 4 (1) (b) van Hoofstuk 1, moet betaal, is soos hieronder uiteengesit:

(a) Voltydse werknemers	Maandeliks R
Graad G	1 160,00
Graad H	920,00
Graad I	750,00
Graad J	620,00
Graad K	560,00
Graad L	390,00
Graad M:	
Gedurende die eerste drie maande	330,00
Daarna	360,00

(b) *Deeltydse werknemers*.—'n Deeltydse werknemer moet minstens 65 persent van die loon wat vir 'n werknemer van dieselfde klas voorgeskryf is, betaal word.

(c) *Los werknemers*.—'n Los werknemer moet betaal word teen een en 'n derde maal die uurloon vir elke uur gewerk, met 'n minimum van agt uur teen sodanige tarief: Met dien verstande dat wanneer van hom vereis word om vir minder as vier uur op 'n dag te werk, hy geag moet word vier uur te gewerk het.

(d) *Per-vertoning-werknemer*.—'n Per-vertoning-werknemer moet vir elke vertoning van drie en 'n half uur of minder soos volg betaal word:

	R
Koffie-toonbankbediener	8,00
Plekaanwyser of deurwagter	8,00
Programverkoper	10,00
Kleder	11,00
Kroegman	12,00
Kassier	12,00

(2) *Loonsvermindering*.—Klousule 4 (2) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(3) *Kontrakgrondslag*.—Klousule 4 (3) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(4) *Differensiële loon*.—Klousule 4 (4) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(5) *Berekening van lone*.—Klousule 4 (5) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(6) *Verplasingstoelae en reiskoste*.—(a) 'n Werkgewer kan 'n werknemer van een bedryfsinrigting na 'n ander verplaas: Met dien verstande dat as die bedryfsinrigting waarheen die werknemer verplaas word, in 'n ander dorp is en 'n verandering van woonplek nodig maak, die volgende voorwaardes van toepassing is:

(i) Indien moontlik, moet 'n werknemer 'n redelike tyd vooraf kennis gegee word van so 'n verplasing;

(ii) as 'n verplasing onmiddellik of sonder redelike kennisgewing geskied, moet die werkgewer huisvesting reël en verskaf tot dat die verplasing permanent word; en

(iii) die werkgewer moet alle bykomende uitgawes betaal wat die werknemer en sy gesin redelikerwyse aangaan en wat voortspruit uit 'n verplasing, soos treinkaartjies, etes en beddegoed op treine, die koste van die verpakking en vervoer van meubels en huisraad.

4. REMUNERATION

(1) *Wages*.—The minimum wage which an employer shall pay each member of the undermentioned classes of employees, subject to clause 4 (1) (b) of Chapter 1, shall be set out hereunder:

(a) Full-time employees	Monthly R
Grade G	1 160,00
Grade H	920,00
Grade I	750,00
Grade J	620,00
Grade K	560,00
Grade L	390,00
Grade M:	
During the first three months	330,00
Thereafter	360,00

(b) *Part-time employees*.—A part-time employee shall be paid not less than 65 per cent of the wage prescribed for an employee of the same class.

(c) *Casual employees*.—A casual employee shall be paid at one and one third times the hourly rate of pay for all hours worked with a minimum of eight hours at such a rate: Provided that where he is required to work for less than four hours on any day, he shall be deemed to have worked for four hours.

(d) *Per-performance employees*.—A per-performance employee shall be paid as follows for each performance of three and a half hours or less:

	R
Coffee counterhand	8,00
Usher or doorman	8,00
Programme seller	10,00
Dresser	11,00
Barman	12,00
Cashier	12,00

(2) *Reduction of wages*.—The provisions of clause 4 (2) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(3) *Basis of contract*.—The provisions of clause 4 (3) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(4) *Differential wage*.—The provisions of clause 4 (4) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(5) *Calculation of wages*.—The provisions of clause 4 (5) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(6) *Transfer allowances and travelling expenses*.—(a) An employee may be transferred by an employer from one establishment to another: Provided that if the establishment to which the employee is transferred is in a different town and necessitates change of domicile, the following conditions shall apply:

(i) If possible, reasonable notice of any such transfer shall be given to the employee;

(ii) if the transfer is immediate or without reasonable notice, the employer shall arrange and provide accommodation until such time as the transfer becomes permanent; and

(iii) the employer shall pay all additional expenditure which may be reasonably incurred by the employee and his family, arising from any transfer, such as rail fares, meals and bedding on trains, cost of packing and removing of furniture and household effects.

(b) Geen lone of ander besoldiging moet betaal word vir tyd wat in beslag geneem word deur na en van die werk te reis of terwyl die werknemer buite gewone werkure op toer is nie, uitgesonderd die volgende:

(i) Benewens sy gewone besoldiging moet alle reiskoste betaal word aan 'n werknemer van wie vereis word om buite die dorp te werk waar hy gewoonlik werk: Met dien verstande dat as hy op 'n Sondag of statutêre openbare vakansiedag na 'n plek moet reis 200 km of meer vanaf die dorp waar hy gewoonlik werk, hy 'n spesiale toelae van R10 op daardie dag betaal moet word;

(ii) 'n werknemer van wie vereis word om af te los by of wat tydelik afgestaan word aan 'n ander bedryfsinrigting as dié waar hy gewoonlik werk, moet terugbetaling ontvang van alle bykomende koste wat redelikerwyse deur hom aangegaan is terwyl hy aldus afgelos het of afgestaan is.

(c) (i) 'n Werknemer, uitgesonderd 'n algemene werker, wat per trein reis, moet van eersteklasakkommodasie op treine voorsien word.

(ii) 'n Algemene werker wat per trein reis, moet van tweedeklasakkommodasie voorsien word.

(d) Alle toelaes en uitgawes wat ingevolge paragrawe (a) (iii) en (b) (i) en (ii) aan 'n werknemer betaalbaar is, moet binne 14 dae nadat die werknemer 'n skriftelike eis daarom ingestel het, deur die werkgever betaal word: Met dien verstande dat 'n werknemer elke sodanige eis moet indien binne 21 dae nadat, die toer ten einde geloop het.

(7) *Kostoelae*.—'n Werkgever moet 'n werknemer wat sy basis na 12:00 verlaat en meer as 25 km per pad van sy basis is, en wat vir meer as vyf uur maar nie oornag nie, wegbly, 'n kostoelae van minstens R5 vir elke voltooide vyf uur betaal. Waar moontlik moet hierdie bedrag vooruitbetaal word—andersins binne twee werkdade na sy terugkeer. "Oornag" is die tydperk tussen 23:00 van die een dag na 04:00 van die volgende dag.

(8) *Verblyftoelae*.—Benewens die betaling van enige ander besoldiging aan 'n werknemer wat, op enige reis wat by die uitvoering van sy pligte onderneem word, afwesig is van sy verblyfplek en sy werkgever se bedryfsinrigting wat oornag strek, moet die werkgever—

- (a) die werknemer R50 per nag betaal;
- (b) geskikte akkommodasie plus R20 verskaf; of
- (c) geskikte akkommodasie plus ontbyt plus R15 verskaf.

5. BETALING VAN BESOLDIGING

Klousule 5 van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

6. GEWONE WERKURE, BETALING VIR OORTYD EN POUSES

(1) *Gewone werkure*.—'n Werkgever mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om meer gewone werkure te werk nie as, in die geval van—

- (a) 'n *deeltydse werknemer*: 30 in 'n week vanaf Maandag tot Saterdag en ses op 'n dag;
- (b) 'n *los werknemer*: Nege op 'n dag vanaf Maandag tot Saterdag;
- (c) 'n *sekuriteitswag of wag*:
 - (i) 60 in 'n week vanaf Maandag tot en met Sondag; en

(b) No wages or other remuneration shall be paid for the time spent in travelling to or from work or whilst travelling on tour outside normal working hours, other than that provided below:

(i) Any employee called upon to work away from the town where he is normally employed shall be paid all travelling expenses in addition to his normal remuneration: Provided that if he has to travel on a Sunday or statutory public holiday to a place 200 km or more from the town where he is normally employed, he shall be paid a special allowance of R10 on that day;

(ii) An employee who is called upon to act as a relieving hand at, or who is temporarily seconded to any establishment other than that at which he is normally employed shall have refunded to him any additional expenditure reasonably incurred by him whilst so acting or seconded.

(c) (i) An employee, other than a general worker, who travels by train shall be supplied with first-class train accommodation.

(ii) A general worker who travels by train shall be supplied with second-class accommodation.

(d) Any allowances and expenses payable to an employee in terms of paragraphs (a) (iii) and (b) (i) and (ii) shall be paid by an employer with 14 days of the employee's written claim thereof: Provided that an employee shall submit any such claim within 21 days of completion of the tour.

(7) *Food allowance*.—An employer shall pay employee who leaves his base after 12:00 and is more than 25 km by road from his base, and stays away for five or more hours, but not overnight, a food allowance of not less than R5 for each complete five hours. Where possible, this amount shall be paid in advance—otherwise within two working days of his return. "Overnight" shall mean the period between 23:00 of one day and 04:00 of the next day.

(8) *Subsistence allowance*.—In addition to paying any other remuneration to an employee who, on any journey under taken in the performance of his duties, is absent from his place of residence and his employer's establishment extending overnight, the employer shall either—

- (a) pay the employee R50 per night;
- (b) provide suitable accommodation plus R20; or
- (c) provide suitable accommodation plus breakfast plus R15.

5. PAYMENT OF REMUNERATION

The provisions of clause 5 of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

6. ORDINARY HOURS OF WORK, PAYMENT OF OVERTIME AND INTERVALS

(1) *Ordinary hours of work*.—An employer shall not require or permit an employee to work more ordinary hours of work than, in the case of—

- (a) a *part-time employee*: 30 in any week from Monday to Saturday and six on any day;
- (b) a *casual employee*: Nine on any day from Monday to Saturday;
- (c) a *security guard or watchman*:
 - (i) 60 in any week from Monday to Sunday inclusive; and

(ii) behoudens subparagraaf (i), 'n werknemer wat gewoonlik—

(aa) hoogstens vyf dae per week werk, 12 op 'n dag;

(ab) meer as vyf dae per week werk, 10 op 'n dag;

(d) 'n *per-vertoning-werknemer*: Drie uur en 30 minute per vertoning;

(e) *enige ander werknemer*:

(i) 45 uur in 'n week vanaf Maandag tot en met Saterdag; en

(ii) behoudens subparagraaf (i), nege op 'n dag:

Met dien verstande dat—

(A) 'n werkgewer skriftelik, op 'n permanente basis vanaf 'n spesifieke dag binne sewe dae vanaf 1 Januarie van elke jaar, 'n "siklus" van vier weke (hierna die "siklus" genoem) van 180 gewone werkdure per siklus kan instel, op voorwaarde dat van 'n "sikluswerker" vereis kan word om op enige dag te werk, *maar*—

(aa) een "*rusdag*"—'n minimum van 24 agtervolgende uur—moet met tussenposes van hoogstens sewe dae verleen word. (Die werkgewer moet sy werknemer minstens sewe dae vooruit van sy rusdag in kennis stel.);

(ab) die gewone daaglikse ure moet hoogstens 12 in 'n werkdagbestek van 14 uur wees;

(ac) die gewone weeklikse ure moet hoogstens 45 wees;

(ad) wanneer van 'n werknemer vereis word om vir diens aan te meld en hy vir minder as drie uur werk, of hy glad nie werk nie, moet hy geag word drie uur te gewerk het;

(ae) daar mag nie van 'n werknemer vereis word of hy mag nie toegelaat word om vir meer as 18 uur op 'n dag aan diens te wees nie. (*Opmerking*: "Dag" word in klousule 3 van Hoofstuk 1 omskryf.);

(af) ten minste nege agtervolgende uur moet tussen dae gewerk toegestaan word. (*Opmerking*: "Dag" word in klousule 3 van Hoofstuk 1 omskryf.);

(ag) *Besoldiging vir oortyd (nie op rusdag nie) vir siklus-werkers*.—'n Werkgewer moet 'n werknemer wat oortyd werk, soos volg betaal:

(i) een en 'n derde maal sy uurloon vir die eerste drie uur oortyd op 'n dag gewerk;

(ii) een en 'n half maal sy uurloon vir die volgende drie uur oortyd op 'n dag gewerk;

(iii) vier maal sy uurloon vir enige verdere oortyd gewerk op daardie dag of meer as 60 uur in 'n week;

(iv) een en 'n derde maal sy uurloon vir alle ure meer as 180 uur in 'n siklus gewerk: Met dien verstande dat sodanige oortyd nog nie vir oortydbetaling ingevolge enige ander subklousule gekwalifiseer het nie;

(ah) *betaling vir werk op 'n rusdag*.—'n Werkgewer wat van 'n "sikluswerknemer" vereis of hom toelaat om op sy rusdag te werk, moet hom soos volg betaal:

(i) Ten opsigte van die eerste sodanige rusdag in 'n siklus, minstens dubbel sy uurloon vir alle ure gewerk, met 'n minimum van vier uur; en

(ii) ten opsigte van alle ure gewerk op sy tweede rusdag in dieselfde siklus, minstens vier maal sy uurloon vir alle ure gewerk, met 'n minimum van vier uur; en

(iii) ten opsigte van alle ure op daaropvolgende rusdae in dieselfde siklus gewerk, minstens vier maal sy uurloon vir alle ure gewerk, met 'n minimum van agt uur. (*Opmerking*: Sondag is 'n gewone werkdag vir 'n "sikluswerknemer".);

(ii) subject to subparagraph (i), in case of an employee who normally works on—

(aa) not more than five days per week, 12 on any day;

(ab) more than five days per week, 10 on any day;

(d) a *per-performance employee*: Three hours and 30 minutes per performance;

(e) *any other employee*:

(i) 45 hours in any week from Monday to Saturday inclusive; and

(ii) subject to subparagraph (i) nine on any day:

Provided that—

(A) an employer may institute in writing, on a permanent basis, commencing from a specific day within seven days from 1 January of each year, a four-week "cycle" (hereinafter referred to as the "cycle") of 180 ordinary hours of work per cycle, on conditions that a "cycle worker" may be required to work on any day, *but*—

(aa) one "*day of rest*"—being a minimum of 24 consecutive hours—shall be granted at intervals not exceeding seven days. (The employer shall advise the employee not less than seven days in advance of his day of rest.);

(ab) The daily ordinary hours shall not exceed 12 with a spreadover of 14 hours;

(ac) the weekly ordinary hours shall not exceed 45;

(ad) when an employee is required to report for duty and he works for less than three hours, or he is not required to work, he shall be deemed to have worked for three hours;

(ae) no employee shall be required or permitted to be on duty for longer than 18 hours on any day. (*Note*: "Day" is defined in clause 3 of Chapter 1.);

(af) at least nine consecutive hours shall be granted between days worked. (*Note*: "Day" is defined in clause 3 of Chapter 1.);

(ag) *payment for overtime (not on day of rest) for cycle workers*.—An employer shall pay an employee who works overtime at a rate of not less than—

(i) one and a third times his hourly rate of wage for the first three hours overtime worked on any day;

(ii) one and a half times his hourly rate of wage for the next three hours overtime worked on any day;

(iii) four times his hourly rate of wage for any further overtime worked on that day or in excess of 60 hours a week;

(iv) one and a third times his hourly rate of wage for all hours in excess of 180 hours per cycle, provided such hours have not yet attracted overtime payment under any other subclause;

(ah) *payment for work on "day of rest"*.—An employer who required or permits a "cycle employee" to work on his day of rest, shall pay him—

(i) in respect of the first such day of rest in a cycle, not less than double his hourly rate of wage for all hours worked with a minimum of four hours; and

(ii) in respect of all hours worked on his second day of rest in the same cycle, not less than four times his hourly rate of wage for all hours worked, with a minimum of four hours; and

(iii) in respect of all hours worked on subsequent days of rest in the same cycle, not less than four times his hourly rate of wage for all hours worked, with a minimum of eight hours. (*Note*: Sunday is an ordinary working day for a "cycle employee".);

Met dien verstande dat—

(B) waar 'n werkgewer nie 'n "siklus" op 'n permanente jaarlikse basis vereis nie, hy met sy werknemers kan ooreenkom, en dat hy hulle ten minste 14 dae skriftelik kennis gegee het, 'n tydelike siklus van minstens twee en hoogstens vier agtervolgende siklusse, op die grondslag van voorbehoudsbepaling (A) hierbo, kan instel, en dit tree in werking nadat die werkgewer die Sekretaris van die Nywerheidsraad skriftelik van die aanleentheid in kennis gestel het.

Die gewone betaaldag van werknemers mag nie verander word as gevolg van die instelling van 'n "siklus" nie.

(2) *Etenspouse*.—'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om langer as ses uur aaneen sonder 'n etenspouse van minstens 'n uur te werk nie, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van sodanige werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse maak nie deel van die gewone werkure of oortydure uit nie: Met dien verstande dat—

(i) 'n werkgewer met sy werknemer kan ooreenkom om die duur van sodanige pouse tot minstens 'n halfuur te verkort;

(ii) werktydperke wat onderbreek word deur pouses van minder as een uur behalwe waar voorbehoudsbepaling (i) van toepassing is, geag moet word aaneenlopend te wees;

(iii) indien sodanige pouse langer as een uur is, enige tydperk van meer as een en 'n kwart uur geag moet word werktyd te wees;

(iv) slegs een sodanige pouse gedurende die gewone werkure van 'n werknemer op 'n dag nie deel moet uitmaak van die gewone werkure nie;

(v) 'n drywer wat gedurende sodanige pouse geen werk doen behalwe om by of in beheer van 'n voertuig te wees nie, vir die toepassing van hierdie subklousule geag moet word nie te gewerk het gedurende sodanige pouse nie;

(vi) indien 'n werkgewer in gebreke bly om aan 'n werknemer sy volle etenspouse toe te staan, die volle tydperk van die etenspouse geag moet word oortydwerk te wees.

(3) *Ruspouse (teepouse)*.—'n Werkgewer moet aan elk van sy werknemers so na doenlik aan die middel van enige werktydperk gedurende die dag 'n ruspouse van minstens 10 minute toestaan, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van so 'n werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse moet geag word deel van die gewone werkure van sodanige werknemer uit te maak.

(4) *Ure moet aaneenlopend wees*.—Behoudens subklousules (2) en (3) moet al 'n werknemer se werkure op 'n dag aaneenlopend wees.

(5) *Beperking van oortydwerk*.—'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om oortyd te werk nie behalwe ooreenkomstig 'n ooreenkoms aangegaan met die werknemer: Met dien verstande dat die werkure voorgeskryf in subklousule (1) [behalwe in die geval van 'n "siklus"-werknemer vir wie daar in voorbehoudsbepaling (A) van subklousule (1) voorsiening gemaak word] nie deur meer as die volgende oorskry mag word nie, naamlik, in die geval van—

(a) 'n los werknemer, drie uur op 'n dag;

(b) enige ander werknemer, 18 uur in 'n week en nege op 'n dag.

Provided that—

(B) where an employer does not require a "cycle" on a permanent annual basis, he may agree with his employees and after having given them not less than 14 days written notice, institute a temporary cycle of not less than two and not more than four consecutive cycles, on the basis of proviso (A) and this shall come into operation after the employer has informed the Secretary of the Industrial Council of the matter in writing.

The usual pay-day of the employees shall not be changed because of the introduction of the "cycle".

(2) *Meal intervals*.—An employer shall not require or permit an employee to work for more than six hours continuously without a meal interval of not less than one hour, during which interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall not form part of the ordinary hours of work or overtime: Provided that—

(i) an employer may agree with his employee to reduce the period of interval to not less than half an hour;

(ii) periods of work interrupted by intervals of less than one hour, except when proviso (i) applies, shall be deemed to be continuous;

(iii) if such interval is longer than one hour, any period in excess of one and one quarter hours shall be deemed to be time worked;

(iv) only one such interval during the ordinary hours of work of an employee on any day shall not form part of the ordinary hours of work;

(v) a driver who during such interval does not work other than being or remaining in charge of a vehicle shall be deemed for the purposes of this subclause not to have worked during such interval;

(vi) where an employer fails to grant an employee his meal interval in full, the full period of the meal break shall be deemed to be overtime worked.

(3) *Rest intervals (tea breaks)*.—An employer shall grant to each of his employees a rest interval of not less than 10 minutes as nearly as practicable in the middle of any work period of the day, and during such interval the employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall be deemed to be part of the ordinary hours of work of such employee.

(4) *Hours to be consecutive*.—Save as provided in subclauses (2) and (3), all hours of work of an employee on any day shall be consecutive.

(5) *Limitation of overtime*.—An employer shall not require or permit an employee to work overtime other than in accordance with an agreement concluded with the employee: Provided that the hours of work prescribed in subclause (1) shall [except in the case of a "cycle" employee as provided for in proviso (A) of subclause (1)] not be exceeded by, in the case of—

(a) a casual employee, three hours on any day;

(b) any other employee, 18 hours in any week and nine on any day.

(6) *Betaling vir oortydwerk.*—(a) 'n Werkgewer moet 'n werknemer [uitgesonderd 'n los werknemer of 'n "siklus"-werknemer vir wie daar in voorbehoudsbepaling (A) van subklousule (1) voorsiening gemaak word] wat oortyd werk, besoldig teen 'n koers van minstens—

(i) een en 'n derde maal sy uurloon ten opsigte van die totale tydperk van hoogstens 11 uur in 'n week;

(ii) dubbel sy uurloon ten opsigte van die totale tydperk van meer as 11 uur in 'n week.

(b) 'n Werkgewer moet 'n los werknemer wat oortyd werk, besoldig teen 'n koers van minstens een en 'n derde maal sy uurloon ten opsigte van die totale tydperk aldus gewerk.

(c) Vir oortyd moet betaal word nie later nie as die einde van die maand of die einde van die week wat volg op die maand of die week waarop dit betrekking het.

Die aantal sodanige ure gewerk en die tydperk waarop dit betrekking het moet spesifiek en apart van enige ander besoldiging aangedui word.

(7) Tyd wat in beslag geneem word terwyl daar *tussen sentrums gereis* word op *amptelike werk* word geag gewone werkure te wees: Met dien verstande dat dit nie geld wanneer daar buite die gewone werkure per trein gereis word nie.

(8) *Terugrapporteur vir diens maar nie vereis word om te werk nie.*—Wanneer 'n werknemer uitgeroep word om te werk maar daar nie van hom vereis word om te werk nie, moet hy geag word vier uur te gewerk het.

(9) *Laataandvervoer huis toe.*—'n Werkgewer moet 'n werknemer wat na 22:00 klaarmaak met werk en waar daar geen openbare vervoer beskikbaar is nie, 'n bedrag van R3,50 betaal.

(10) *Werkdagindeling.*—Die werkdagindeling van 'n werknemer, uitgesonderd 'n "siklus"-werknemer, is 14 uur, en die van 'n "siklus"-werknemer 18 uur mits al die voorwaardes van voorbehoudsbepaling (A) van subklousule (1) nagekom word.

(11) *Voorbehoudsbepalings.*—(a) Subklousule (3)—*ruspouses*—is nie van toepassing op 'n chaffeur, 'n drywer of 'n assistent wat sodanige drywer vergesel nie.

(b) Subklousules (2) en (3) is nie van toepassing op 'n sekuriteitswag of 'n wag nie: Met dien verstande dat indien sodanige werknemer 'n etenspouse toegelaat word, die tyd wat in beslag geneem word deur sodanige pouse vir die doeleindes van subklousules (1) beskou moet word as tyd wat hy gewerk het.

(c) Subklousules (2), (3), (4) en (5) is nie van toepassing op 'n werknemer terwyl sodanige werknemer noodwerk verrig nie.

(d) Hierdie klousule is nie van toepassing nie op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag bepaal in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig ingevolge die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig, wat met ingang van 1 April 1988, R2 000 per maand is.

(e) In die geval van "noodwerk" of "nooddiens" is 'n werknemer verplig om hoogstens twee uur per dag oortyd te werk: Met dien verstande dat die werkgewer moet poog om die werknemer redelike kennis van sodanige oortyd te gee.

7. OPENBARE VAKANSIEDAE EN SONDAE

(1) *Betaling vir werk op 'n openbare vakansiedag.*—(a) Wanneer daar nie van 'n werknemer vereis word om op 'n openbare vakansiedag wat op 'n werkdag val te werk nie, moet die werkgewer hom vir daardie dag sy gewone loon betaal.

(6) *Payment of overtime.*—(a) An employer shall pay an employee [other than a casual employee or a "cycle" employee as provided for in proviso (A) of subclause (1)] who works overtime, at a rate of not less than—

(i) one and one third times his hourly wage in respect of the total period not exceeding 11 hours in any week;

(ii) double his hourly wage in respect of the total period in excess of 11 hours in any week.

(b) An employer shall pay a casual employee who works overtime at a rate not less than one and a third times his hourly wage in respect of the total period so worked.

(c) Overtime shall be paid not later than the end of the month or the end of the week following the month or week to which it relates.

The number of such hours worked and the period to which it relates shall be stipulated specifically and separately from any other remuneration.

(7) Time spent travelling between centres while on tour shall be deemed ordinary hours of work: Provided that this shall not apply outside normal working hours when travelling by train.

(8) *Reporting back for duty but not required to work.*—When an employee is called out to work but is not required to work, he shall be deemed to have worked four hours.

(9) *Late night transport home.*—An employer shall pay an employee who finishes work after 22:00 where there is no public transport available a sum of R3,50.

(10) *Spreadover.*—The spreadover of an employee, other than a "cycle" employee, shall be 14 hours and that of "cycle" employee shall be 18 hours, subject to all the conditions of proviso (A) of subclause (1) being met.

(11) *Savings.*—(a) Subclause (3)—rest intervals—shall not apply to a chauffeur, a driver or an assistant who accompanies such a driver.

(b) Subclauses (2) and (3) shall not apply to a security guard or a watchman: Provided that if such employee is allowed a meal interval, the time taken up by such interval shall, for the purposes of subclause (1), be regarded as time worked by him.

(c) Sub-clauses (2), (3), (4) and (5) shall not apply to an employee while such employee is engaged on emergency work.

(d) The provisions of this clause shall not apply to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time, which is R2 000 per month with effect from 1 April 1988.

(e) In the case of "emergency work" or "emergency servicing" an employee shall be obliged to work not more than two hours overtime per day: Provided that the employer shall endeavour to give reasonable notice to the employee.

7. PUBLIC HOLIDAYS AND SUNDAYS

(1) *Payment for work on a public holiday.*—(a) If any employee is not required to work on a public holiday which falls on a working day, his employer shall pay him his normal wage for that day;

(b) Wanneer 'n werknemer op Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, die 16de of die 25ste Desember werk, moet sy werkgever hom bo en behalwe sy gewone dagloon, dubbel sy uurloon betaal vir alle ure gewerk, met 'n minimum van dubbel 'n dag se loon.

(c) Wanneer 'n werknemer werk op enige ander openbare vakansiedag wat op 'n gewone werkdag val, moet sy werkgever hom benewens sy gewone dagloon, een derde van sy uurloon betaal vir alle ure gewerk en hom binne 14 dae 'n volle werkdag met volle besoldiging diensvry gee; of die werknemer benewens sy gewone dagloon een en 'n derde maal sy uurloon betaal vir alle ure gewerk.

(d) Wanneer 'n werknemer op 'n openbare vakansiedag wat op 'n dag val wat nie sy gewone werkdag is nie, moet sy werkgever hom betaal asof hy op 'n Sondag of op sy rusdag gewerk het.

(2) *Vergoeding vir werk op 'n Sondag.* — Wanneer 'n werknemer, uitgesonderd 'n los werknemer, 'n per-vertoning-werknemer of 'n "siklus"-werker, op 'n Sondag werk, moet sy werkgever hom —

(a) indien hy vir hoogstens vier uur werk, 'n bedrag betaal van minstens die loon betaalbaar ten opsigte van die tyd (uitgesonderd oortyd) wat hy gewoonlik op 'n weekdag werk; of

(b) indien hy langer as vier uur werk, 'n bedrag betaal van minstens of 'n bedrag bereken teen dubbel sy loon ten opsigte van die totale tyd wat hy op sodanige Sondag gewerk het, of 'n bedrag gelyk aan minstens dubbel die loon betaalbaar aan hom ten opsigte van die tyd (uitgesonderd oortyd) wat hy gewoonlik op 'n werkdag werk, naamlik die grootste bedrag; of

(c) 'n bedrag betaal bereken teen minstens een en 'n derde maal sy loon ten opsigte van die totale tyd wat hy op sodanige Sondag gewerk het, en hom binne 14 dae vanaf sodanige Sondag een dag verlof toestaan en hom daarvoor minstens die loon betaal wat betaalbaar is aan hom ten opsigte van die tyd (uitgesonderd oortyd) wat hy gewoonlik op daardie dag van die week werk.

(3) *Los werknemers wat op 'n openbare vakansiedag of 'n Sondag werk.* — Wanneer 'n los werknemer op 'n openbare vakansiedag of 'n Sondag werk, moet sy werkgever hom ten opsigte van daardie dag 'n bedrag betaal bereken teen minstens dubbel sy uurloon ten opsigte van die totale tyd wat hy op daardie dag gewerk het: Met dien verstande dat vir die toepassing van hierdie subklousule, 'n los werknemer in 'n bedryfsinrigting waarin die werknemers normaalweg op —

(a) hoogstens vyf dae in 'n week werk, geag moet word vir minstens nege en 'n kwart uur op daardie dag te gewerk het; en

(b) meer as vyf dae in 'n week werk, geag moet word vir minstens agt en 'n halfuur op daardie dag te gewerk het.

(4) *Wanneer besoldiging vir openbare vakansiedae en Sondae betaal moet word.* — Besoldiging vir openbare vakansiedae en Sondae moet betaal word soos in klousule 6 (6) (c) voorgeskryf, d.w.s. soos vir die betaling van oortyd.

(5) *Voorbehoudsbepalings.* — (a) Indien 'n werknemer op 'n openbare vakansiedag en/of op die dag voor of die dag na sodanige openbare vakansiedag sonder 'n regsgeldige rede afwesig is, is hy nie geregtig op betaling vir sodanige openbare vakansiedag nie.

(b) Hierdie klousule is nie van toepassing op sekuriteitswagte, wagte of 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag bepaal in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig ingevolge die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig, nie.

(b) If an employee works on Good Friday, Ascension Day, 16th of 25th December, his employer shall pay him in addition to his normal daily wage, double his hourly rate of pay for all hours worked, with a minimum of double a day's pay;

(c) If an employee works on any other public holiday which falls on an ordinary working day, his employer shall pay him in addition to his normal daily wage one third of his hourly rate of pay for all hours worked and full work-day shall be given off on full pay within 14 days, or pay the employee one and a third times his hourly rate of pay for all hours worked in addition to his normal day's pay.

(d) When an employee works on a public holiday which falls on a day which is not his normal working day, his employer shall pay him as if he had worked on a Sunday or on his day of rest.

(2) *Compensation for work on a Sunday.* — Whenever an employee, other than a casual employee, per-performance employee or a "cycle" worker, works on a Sunday, his employer shall pay him —

(a) if he works for not more than four hours, an amount of not less than the wage payable in respect of the time (excluding overtime) ordinarily worked by him on a week day; or

(b) if he works for longer than four hours, an amount of not less than either an amount calculated at a rate of double his wage rate in respect of the whole time worked by him on such Sunday, or an amount equal to at least double the wage payable to him in respect of the time (excluding overtime) ordinarily worked by him on a week day, whichever amount is the greater; or

(c) an amount calculated at a rate of not less than one and a third times his wage rate in respect of the whole time worked by him on such Sunday, and grant him within 14 days of such Sunday, one day's leave and pay him in respect of such leave an amount of not less than the wage payable to him in respect of the time (excluding overtime) ordinarily worked by him on that day of the week.

(3) *A casual working on a public holiday or a Sunday.* — Whenever a casual employee works on a public holiday or a Sunday, his employer shall pay him in respect of that day an amount calculated at a rate of not less than double his hourly wage in respect of the whole time worked by him on that day: Provided that for the purposes of this subclause, a casual employee in an establishment in which the employees normally work on —

(a) not more than five days a week, shall be deemed to have worked at least nine and a quarter hours on that day; and

(b) more than five days in a week, shall be deemed to have worked at least eight and a half hours on that day.

(4) *When public holiday pay and Sunday time pay must be paid.* — Public holiday pay and Sunday pay shall be paid as prescribed in clause 6 (6) (c), i.e. as for the payment of overtime.

(5) *Savings.* — (a) Where an employee is absent without reason recognised by law as sufficient on a public holiday and/or on the day preceding or the day following such public holiday, he shall not be entitled to payment for such public holiday.

(b) The provisions of this clause shall not apply to security guards, watchmen, or to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

Die volgende klousules van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk:

8. Jaarlikse verlof.
- 9A en 9B. Siekteverlof en kraamverlof.
10. Oorklere en eenvormige klere.
11. Diensbeëindiging.
12. Registers.
13. Verbod op indiensneming.
14. Dienssertifikaat.
15. Administrasie van Ooreenkoms.
16. Agente van die Raad.
17. Registrasie van werkgewers.
18. Lidmaatskap van werkgewersorganisasie en van die vakvereniging soos omskryf in die aanhef van hierdie Ooreenkoms, en verwante sake.
19. Uitgawes van die Raad.
20. Vertoning van Ooreenkoms.
21. Vrystelling.
22. Aanstellingsbrief.
23. *Ultra vires*.
24. Gerieweprosedure.

HOOFSTUK 4

VIDEOTEKE

Hierdie Hoofstuk het spesifiek betrekking op die werk verrigting in videoteke. Aangesien daar egter menige verrigtinge is wat al die seksies van die Nywerheid in gemeen het, word hierdie sake in Hoofstuk 1 voorgeskryf. Dit is dus noodsaaklik dat hierdie Hoofstuk tesame met Hoofstuk 1 gelees word.

1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN DIE OOREENKOMS

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

2. GELDIGHEIDSDUUR

Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

3. WOORDOMSKRYWING

Die omskrywings in hierdie klousule het slegs betrekking op videoteke.

"Algemene werker" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Persele skoonmaak;
- (b) artikels of boodskappe te voet of per fiets aflewer of afhaal;
- (c) artikels dra, verskuif, opstapel, verpak of uitpak;
- (d) tee of dergelike drank maak;

"bestuurder graad A" beteken 'n werknemer wat in beheer is van 'n bedryfsinrigting waar drie of meer werknemers te eniger tyd in diens is:

"bestuurder graad B" beteken 'n werknemer wat in beheer is van 'n bedryfsinrigting waar minder as drie werknemers in diens is;

"winkelassistent" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

- (a) Die publiek bedien;
- (b) geringe herstelwerk aan uitrusting en kasette doen;
- (c) kasette sorteer en op rakke terugplaas;
- (d) klerklike werk in verband met bogenoemde verrig en wat 'n motorvoertuig met 'n bruto massa van minder as 3 500 kg kan dryf.

The following clauses of Chapter 1 shall apply to this Chapter:

8. Annual leave.
- 9A and 9B. Sick leave and maternity leave.
10. Overalls and uniform clothing.
11. Termination of contract of employment.
12. Records.
13. Prohibition of employment.
14. Certificate of service.
15. Administration of Agreement.
16. Agents of the Council.
17. Registration of employers.
18. Membership of employers' organisation and trade union as defined in the presumable to this Agreement, and incidental matters.
19. Expenses of the Council.
20. Exhibition of Agreement.
21. Exemptions.
22. Letter of appointment.
23. *Ultra vires*.
24. Grievance procedure.

CHAPTER 4

VIDEO LIBRARIES

This Chapter pertains specifically to the activities in video libraries. However, as there are, in fact, many "activities" that are common to all sections of the Industry, they are prescribed in Chapter 1. It is therefore essential to read this Chapter in conjunction with Chapter 1.

1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF THE AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

2. PERIOD OF OPERATION

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

3. DEFINITIONS

The definitions in this clause pertain only to video libraries.

"General worker" means an employee who performs any one or more of the following activities:

- (a) Cleaning premises;
- (b) delivering or collecting articles or messages on foot or bicycle;
- (c) carrying, moving, stacking, packing or unpacking articles;
- (d) making tea or similar beverages;

"manager Grade A" means an employee who is in charge of an establishment where three or more employees are employed at any time;

"manager Grade B" means an employee who is in charge of an establishment where fewer than three employees are employed;

"shop assistant" means an employee engaged in any one or more of the following activities:

- (a) Serving the public;
- (b) making minor repairs to equipment and tapes;
- (c) sorting and replacing cassettes on racks;
- (d) doing clerical work in connection with the above, and who may drive a motor vehicle with a gross mass of less than 3 500 kg.

4. BESOLDIGING

(1) (a) Die minimum loon wat 'n werkgewer moet betaal en wat deur 'n werknemer van ondergenoemde klasse aanvaar moet word, is soos hieronder uiteengesit:

	Vir die tydperk eindigende 31 Maart 1991	
	Per week	Per maand
	R	R
Algemene werker	57,69	250,00
Bestuurder graad A	276,93	1 200,00
Bestuurder graad B	126,92	550,00
Winkelassistent:		
Eerste jaar ondervinding	77,31	335,00
Tweede jaar ondervinding	90,00	390,00
Derde jaar ondervinding	100,39	435,00
Daarna	121,15	525,00

(b) *Los werknemers.* — 'n Los werknemer moet betaal word teen een en 'n derde maal die uurloon vir alle ure in sy bepaalde klas of beroep gewerk: Met dien verstande dat wanneer van hom vereis word om vir minder as vier uur op 'n dag te werk, hy geag moet word vier uur te gewerk het.

(2) *Loonsvermindering.* — Klousule 4 (2) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(3) *Kontrakgrondslag.* — Klousule 4 (3) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(4) *Differensiële loon.* — Klousule 4 (4) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(5) *Berekening van lone.* — Klousule 4 (5) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

5. BETALING VAN BESOLDIGING

Klousule 5 van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

6. GEWONE WERKURE, OORTYD EN BETALING VIR OORTYD

(1) *Gewone werkure.* — 'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om meer gewone werkure vanaf Maandag tot Sondag [behoudens die voorbehoudsbepaling van hierdie subklousule en klousule 7 (1)] te werk nie, as—

(a) 'n los werknemer: Nege op 'n dag;

(b) alle ander werknemers:

(i) 46 in 'n week;

(ii) 9½ op vier dae—en nege uur op een dag in die geval van 'n werknemer wat vyf dae per week werk;

(iii) agt op vyf dae en ses op een dag in die geval van 'n werknemer wat ses dae per week werk:

Met dien verstande dat 'n Sondag slegs geag moet word 'n gewone werkdag te wees indien—

(i) die werkgewer die werknemer van 'n skriftelike verklaring voorsien wat aandui watter dag of dae in elke week sy rusdag/dae gaan wees; en

(ii) hierdie voorwaarde nie deur die werkgewer gewysig mag word nie tensy die werknemer skriftelik daartoe instem.

(2) *Etenspouses.* — 'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om langer as vyf uur aaneen sonder 'n etenspouse van minstens 'n uur te werk nie, en gedurende sodanige pouse mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie en sodanige pouse moet nie deel van die gewone werkure of oortyd uitmaak nie: Met dien verstande dat—

(i) 'n werkgewer met sy werknemer kan ooreenkom om die duur van sodanige pouse tot minstens 'n halfuur te verkort;

4. REMUNERATION

(1) (a) The minimum wage which an employer shall pay to and be accepted by an employee of the undermentioned classes shall be as set out hereunder:

	For the period ending 31 March 1991	
	Per week	Per month
	R	R
General worker	57,69	250,00
Manager Grade A	276,93	1 200,00
Manager Grade B	126,92	550,00
Shop assistant:		
First year of experience	77,31	335,00
Second year of experience	90,00	390,00
Third year of experience	100,39	435,00
Thereafter	121,15	525,00

(b) *Casual employees.* — A casual employee shall be paid at one and one third time the hourly rate of pay for all hours worked in the particular class of occupation: Provided that where he is required to work for less than four hours on any day, he shall be deemed to have worked for four hours.

(2) *Reduction of wages.* — The provisions of clause 4 (2) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(3) *Basis of contract.* — The provisions of clause 4 (3) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(4) *Differential wage.* — The provisions of clause 4 (4) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(5) *Calculation of wages.* — The provisions of clause 4 (5) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

5. PAYMENT OF REMUNERATION

The provision of clause 5 of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

6. ORDINARY HOURS OF WORK, OVERTIME AND PAYMENT FOR OVERTIME

(1) *Ordinary hours of work.* — An employer shall not require or permit any employee to work more ordinary hours of work from Monday to Sunday [subject to the proviso to this subclause and clause 7 (1)] than—

(a) a casual employee: Nine on any day;

(b) all other employees:

(i) 46 in any week;

(ii) 9½ on four days—and one day of nine hours in the case of an employee who works on five days per week;

(iii) eight on five days and one day of six hours in the case of an employee who works six days per week:

Provided that a Sunday shall only be deemed to be an ordinary working day if—

(i) the employer furnishes the employee with a written statement indicating which day or days of each week is/are to be his day/s of rest; and

(ii) this condition may not be amended by the employer unless the employee agrees thereto in writing.

(2) *Meal intervals.* — An employer shall not require or permit an employee to work for more than five hours continuously without a meal interval of not less than one hour, during which interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall not form part of the ordinary hours of work or overtime: Provided that—

(i) an employer may agree with his employee to reduce the period of such interval to not less than half an hour;

(ii) tydperke van werk wat onderbreek word deur pouses van minder as een uur, behalwe waar voorbehoudsbepaling (1) van toepassing is, geag moet word aaneenlopend te wees;

(iii) in dien sodanige pouse op drie dae van die week langer is as een uur en langer as drie uur op die ander drie dae van die week, enige tydperk van langer as die een uur en drie uur onderskeidelik, geag moet word werktid te wees;

(iv) slegs een sodanige pouse gedurende die gewone werkure van 'n werknemer op 'n dag nie deel van die gewone werkure moet uitmaak nie.

(3) *Ruspouses.*—'n Werkgewer moet aan elk van sy werknemers so na doenlik aan die middel van enige werktidperk gedurende die dag 'n ruspouse van minstens 10 minute toestaan, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van so 'n werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse moet geag word deel van die gewone werkure van sodanige werknemer uit te maak.

(4) *Werkure moet aaneenlopend wees.*—Behoudens subklousules (2) en (3), moet al 'n werknemer se werkure op 'n dag aaneenlopend wees.

(5) *Beperking van oortyd.*—'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om oortyd te werk nie behalwe ooreenkomstig 'n skriftelike ooreenkoms aangegaan met die werknemer.

(6) *Werkdagindeling.*—Die werkure van 'n werknemer moet oor hoogstens 14 uur op 'n dag versprei wees.

(7) *Betaling van oortyd.*—Waar 'n werknemer langer werk as die gewone ure wat in klousule 6 (1) voorgeskryf word, moet hy oortydbetaling ontvang teen—

(a) een en 'n derde maal sy gewone loon vir die eerste 10 uur aldus in 'n bepaalde week gewerk;

(b) een 'n half maal sy gewone loon vir oortyd bo en behalwe die eerste 10 uur in paragraaf (a) bedoel.

(8) *Voorbehoudsbepalings.*—Hierdie klousule is nie van toepassing nie op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag bepaal in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig ingevolge die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig.

7. SONDAE EN OPENBARE VAKANSIEDAE

(1) *Sondae.*—'n Sondag moet as 'n gewone werkdag geag word, onder worpe aan die voorbehoudsbepaling van klousule 6 (1) en dat 'n dag of dae gereeld as 'n "rusdag" of "rusdae" toegestaan word.

'n Werkgewer moet 'n werknemer wat op sy "rusdag" werk gedurende 'n tydperk van vier agtereenvolgende weke, minstens die volgende betaal:

(a) Dubbel sy uurloon vir alle ure gewerk, met 'n minimum van dubbel 'n dag se loon vir werk op sy eerste of tweede rusdag;

(b) drie maal sy uurloon vir alle ure gewerk, met 'n minimum van drie maal 'n dag se loon vir werk op sy derde rusdag; en

(c) vier maal sy uurloon vir alle ure gewerk met 'n minimum van vier maal 'n dag se loon vir werk op sy vierde rusdag.

(2) *Betaling vir werk op 'n openbare vakansiedag.*—(a) Wanneer daar nie van 'n werknemer vereis word om 'n openbare vakansiedag wat op 'n openbare vakansiedag wat 'n gewone werkdag val, te werk nie moet die werkgewer hom vir daardie dag sy gewone loon betaal.

(ii) periods of work interrupted by intervals of less than one hour, except when proviso (i) applies, shall be deemed to be continuous;

(iii) if such interval is longer than one hour on three days of the week and longer than three hours on the other three days of the week then any period in excess of the one hour and three hours respectively shall be deemed to be hours worked;

(iv) only one such interval during the ordinary hours of work of an employee on any day shall not form part of the ordinary hours of work.

(3) *Rest intervals.*—An employee shall grant to each of his employees a rest interval of not less than 10 minutes as nearly as practicable in the middle of any work period of the day, and during such interval the employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall be deemed to be part of the ordinary hours of work of such employee.

(4) *Hours of work to be consecutive.*—Save as provided in subclauses (2) and (3), all hours of work of an employee on any day shall be consecutive.

(5) *Limitation of overtime.*—An employer shall not require or permit an employee to work overtime other than in accordance with a written agreement concluded with the employee.

(6) *Spreadover.*—The hours of work of an employee shall not be spread over more than 14 hours on any day.

(7) *Payment for overtime.*—Where an employee works in excess of the ordinary hours prescribed in clause 6 (1), he shall be paid overtime at the rate of—

(a) one and a third times his ordinary wage for the first 10 hours so worked in any week;

(b) one and a half times his ordinary wage for overtime in addition to the first 10 hours referred to in paragraph (a).

(8) *Savings.*—The provisions of this clause shall not apply to an employee who is receipt of a regular wage or not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

7. SUNDAYS AND PUBLIC HOLIDAYS

(1) *Sundays.*—A Sunday shall be deemed to be an ordinary working day, subject to the proviso to clause 6 (1) and a regular day or days being given off as a "day" or "days of rest".

An employer shall pay an employee who works on his "day of rest" in any period of four consecutive weeks, not less than—

(a) double his hourly rate of pay for all hours worked, with a minimum of double a day's pay for work on his first or second day of rest;

(b) three times his hourly rate of pay for all hours worked, with a minimum of three times a day's pay for work on this third day of rest; and

(c) four times his hourly rate of pay for all hours worked, with a minimum of four times a day's pay for work on his fourth day of rest.

(2) *Payment for work on a public holiday.*—(a) If an employee is not required to work on a public holiday which falls on a working day, his employer shall pay him his normal wage for that day.

(b) Wanneer 'n werknemer op Goeie Vrydag, Hemelvaartsdag, die 16de of die 25ste Desember werk, moet sy werkgever hom benewens sy gewone dagloon, dubbel sy uurloon betaal vir alle ure gewerk met 'n minimum van dubbel sy dagloon.

(c) Wanneer 'n werknemer op enige ander openbare vakansiedag werk wat op 'n gewone werkdag val, moet sy werkgever hom benewens sy gewone dagloon, een derde van sy uurloon betaal vir alle ure gewerk.

Die volgende klousules van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk:

8. Jaarlikse verlof.
- 9A. en 9B. Siekteverlof en kraamverlof.
10. Oorklere en eenvormige klere.
11. Diensbeëindiging.
12. Registers.
13. Verbod op indiensneming.
14. Dienssertifikaat.
15. Administrasie van Ooreenkoms.
16. Agente van die Raad.
17. Registrasie van werkgevers.
18. Lidmaatskap van werkgeversorganisasie en van die vakvereniging soos omskryf in die aanhef van hierdie Ooreenkoms, en verwante sake.
19. Uitgawes van die Raad.
20. Vertoning van Ooreenkoms.
21. Vrystelling.
22. Aanstellingsbrief.
23. *Ultra vires*.
24. Grieweprocedure.

HOOFSTUK 5

Hierdie Hoofstuk het betrekking op die koop en/of huur en/of verhuur en/of onderhoud en/of herstel en/of verspreiding van enigeen of meer van die volgende artikels, te wete uitrusting met betrekking tot die Bedryf, en/of films en/of skyfies en/of projektors en/of videomasjiene en/of videokassette en/of videodiskette en/of bykomstighede en/of onderdele en/of opnamemateriaal, maar uitgesonderd videoteke waarvoor in Hoofstuk 4 voorsiening gemaak word.

1. GEBIED EN TOEPASSINGSBESTEK VAN DIE OOREENKOMS

Die bepalings van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

2. GELDIGHEIDSDUUR VAN OOREENKOMS

Die bepalings van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

3. WOORDOMSKRYWING

(1) "Ambagsman" beteken 'n werknemer wat 'n vakleerlingskapkontrak voltooi het of geag word te voltooi het in 'n ambag wat aangewys is of geag word aangewys te wees ingevolge die Wet op Mannekragopleiding, 1981, of wat in besit is van 'n sertifikaat wat deur die Registrateur van Mannekragopleiding aan hom uitgereik is wat aan hom ambagsmanstatus verleen ingevolge daardie Wet, en enige ander werknemer wat werk doen wat gewoonlik deur 'n ambagsman gedoen word, behalwe waar dit spesifiek anders gestel word in die Ooreenkoms;

(2) "ambagsman se assistent" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n vakleerling of 'n kwekeling, wat onder die leiding en toesig van 'n ambagsman, sodanige ambagsman bystaan by die uitvoering van take wat nie die opleiding of bedrewenheid van 'n ambagsman vereis nie;

(b) If an employee works on a Good Friday, Ascension Day, 16th or 25th December, his employer shall pay him in addition to his normal wage, double his hourly rate of pay for all hours worked with a minimum of double a day's pay.

(c) If an employee works on any other public holiday which falls on an ordinary working day, his employer shall pay him in addition to his normal daily wage one third of his hourly rate of pay for all hours worked.

The following clauses of Chapter 1 shall apply to this Chapter:

8. Annual leave.
- 9A. and 9B. Sick leave and maternity leave.
10. Overalls and uniform clothing.
11. Termination of contract of employment.
12. Records.
13. Prohibition of employment.
14. Certificate of service.
15. Administration of Agreement.
16. Agents of the Council.
17. Registration of employers.
18. Membership of employers' organisation and trade union as defined in the preamble of this Agreement, and incidental matters.
19. Expenses of the Council.
20. Exhibition of Agreement.
21. Exemptions.
22. Letter of appointment.
23. *Ultra vires*.
24. Grievance procedure.

CHAPTER 5

This Chapter pertains to the buying and/or hiring and/or hiring out and/or maintaining and/or repairing and/or distributing of any one or more of the following articles, viz equipment pertaining to the Industry, and/or films and/or slides and/or projectors and/or video machines, and/or videotapes and/or video discs and/or accessories and/or spares and/or recording materials, but excludes video libraries, which are catered for in Chapter 4.

1. AREA AND SCOPE OF APPLICATION OF THE AGREEMENT

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

2. PERIOD OF OPERATION

The provisions of Chapter 1 shall apply to this Chapter.

3. DEFINITIONS

(1) "Artisan" means an employee who has completed or has been deemed to have completed a contract of apprenticeship in a trade designated or deemed to have been designated in terms of the Manpower Training Act, 1981, or who is the holder of a certificate issued to him by the Registrar of Manpower Training giving him artisan status in terms of that Act, and any other employee who performs work normally performed by an artisan, except where specifically otherwise stated in the Agreement;

(2) "artisan's assistant" means an employee, other than an apprentice or a trainee, who under the guidance and supervision of an artisan, assists such artisan in the performance of tasks that do not require the training or skill of an artisan;

(3) "bioskoopassistent" beteken 'n werknemer wat 'n rolprentmasjien- en klanktegnikus help;

(4) "rolprentmasjien- en klanktegnikus" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

Die installering, oprigting, onderhoud en herstel van klank- en/of elektroniese apparaat en/of uitrusting;

(5) "klerk/filmotekaris" beteken 'n werknemer in diens in 'n rolprentverspreidingsbedryfsinrigting wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Skryfwerk;

(b) tikwerk;

(c) liasseerwerk en alle ander soorte klerklike werk, met inbegrip van 'n skakelbordoperateur;

(d) rolprente en/of kassette en/of uitrusting in verband daarmee uithuur en/of verkoop;

(e) kontant in ontvangs neem;

(6) "kontinuïteitswerknemer" beteken 'n werknemer wat 'n draaiboek in volgorde opbreek en 'n samesnit maak van tonele wat bymekaar hoort;

(7) "verspreidingsbedryfsinrigting" beteken 'n bedryfsinrigting wat geprosesseerde films vir openbare vertoon versprei en/of uitrusting en/of voorraad herstel en/of bioskoopuitrusting en/of bykomstighede soos advertensiemateriaal en/of projekteerdersbykomstighede verkoop en/of verhuur, en wat persone in diens het vir enigeen van genoemde doeleindes;

(8) "rolprentversender" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Goedere in en/of vanaf 'n pakhuis ontvang;

(b) toesig hou oor goedere en dit bymekaar maak en/of verpak;

(c) verpakte goedere nagaan en die massa daarvan meet en/of dit merk en/of adresseer;

(d) klerklike werk in verband met bogenoemde werksaamhede;

(9) "rolprentversender-toesighouer" beteken 'n werknemer wat die take van 'n rolprent versender kan verrig en daarbenewens oor die werk van 'n rolprentversender toesig hou;

(10) "rolprentopnemer" beteken 'n werknemer wat 'n meganiese en/of elektroniese masjien bedien om rolprente vanaf 'n oorspronklike rolprent te kopieër en/of te dupliseer en/of te reproduseer;

(11) "rolprenthersteller-hersiener" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

Rolprente (a) skoonmaak; (b) opknip; (c) herstel; (d) wakseer; (3) nagaan en las;

asook alle klerklike werk wat daarmee gepaard gaan;

(12) "rolprenthersteller-hersiener-toesighouer" beteken 'n werknemer wat, behalwe die werk van 'n rolprenthersteller/hersiener ook toesig hou oor rolprentherstellers/-hersieners;

(13) "algemene werker" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede in 'n bedryfsinrigting verrig:

(a) Persele of artikels skoonmaak;

(b) persele en/of eiendom bedags vir hoogstens nege uur per dag bewaak;

(c) pakkette en/of briewe en/of boodskappe en/of goedere te voet of met 'n fiets, driewiel of ander hand- of voetaangedrewe voertuig aflewer en/of afhaal;

(d) plakkate, stilfoto's en ander advertensiemateriaal omruil;

(3) "cinema assistant" means an employee who assists a cinematograph machine and sound technician;

(4) "cinematograph machine and sound technician" means an employee engaged in one or more of the following activities:

Installing, erecting, maintaining and repairing sound and/or electronic apparatus and/or equipment;

(5) "clerk/film librarian" means an employee engaged in a film distribution establishment who is engaged in any one or more of the following activities:

(a) Writing;

(b) typing;

(c) filing and any other form of clerical work and includes a telephone switchboard operator;

(d) hiring out and/or distributing of films and/or cassettes and/or equipment relating thereto;

(e) taking cash;

(6) "continuity employee" means an employee who breaks down scripts in sequence and who puts scenes in sequence;

(7) "distribution establishment" means an establishment which distributes processed film for public exhibition and/or repairs equipment and/or stocks and/or buys and/or hires out cinematograph equipment and/or accessories such as advertising material and/or projection accessories, and who employs persons for any of the said purposes;

(8) "film despatcher" means an employee engaged in any one or more of the following activities:

(a) Receiving goods into and/or from a store;

(b) supervising and assembling and/or packing of goods;

(c) checking and mass-measuring and/or marking and/or addressing of packaged goods;

(d) clerical work in connection with the above mentioned activities;

(9) "film despatcher-supervisor" means an employee who may perform the tasks of a film despatcher and who, in addition, supervises the work of a film despatcher;

(10) "film recorder" means an employee who operates a mechanical and/or electronic machine for the purpose of copying and/or duplicating and/or reproducing films from a master copy;

(11) "film repairer/revisor" means an employee engaged in one or more of the following activities:

(a) cleaning;

(b) renovating;

(c) repairing;

(d) waxing;

(e) checking and splicing of films; and

shall include any clerical work incidental thereto;

(12) "film repairer/revisor supervisor" means an employee who, in addition to doing the work of film revisor/repairer also supervises "film repairers/revisors";

(13) "general worker" means an employee engaged in one or more of the following activities in an establishment:

(a) Cleaning premises or articles;

(b) guarding premises and/or property by day for not more than nine hours on any day;

(c) delivering and/or collecting parcels and/or letters and/or messages and/or goods on foot or by means of a bicycle, tricycle or other hand or foot-propelled vehicle;

(d) changing posters, stills and other advertising matter;

- (e) pakkette toedraai, goedere dra, verskuif, opstapel of uitpak;
- (f) laai of aflaai;
- (g) lere, toue of tydelike strukture vashou;
- (h) dagha, beton, klip of bitumen met die hand meng en met 'n hark, skopgraaf, vurf of eg strooi;
- (i) kiste, bale, sakke of ander houers of pakkette merk, brandmerk, sjabloneer of etikette daaraan vasmaak;
- (j) masjinerie wat stilstaan, olie of smeer;
- (k) gereedskap, uitrusting, skroewe, spykers, hout, bord of seil dra en aangee;
- (l) tee of dergelike drank maak en/of bedien;
- (m) elektriese gloeilampe, toilet papier en handdoeke in kleedkamers omruil;
- (14) "werknemer graad 1" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Ambagsman, rolprentmasjien- en klanktegnikus, plakkaatkunstenaar;
- (15) "werknemer graad 2" beteken 'n werknemer wat in diens is as 'n magasynman/verkoopman/toesighouer;
- (16) "werknemer graad 3" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Klerk/filmotekaris, rolprentversender-toesighouer;
- (17) "werknemer graad 4" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Kontinuiteitswerknemer, rolprentversender, rolprenthersteller, -hersiener, -toesighouer, faktotum, projekteerder;
- (18) "werknemer graad 5" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Drywer van 'n voertuig met 'n bruto voertuigmassa van 3 500 kg of meer, rolprentfilmsamsteller;
- (19) "werknemer graad 6" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Drywer van 'n ligte motorvoertuig, sekuriteitswag; magasynman, verkoopman se assistent;
- (20) "werknemer graad 7" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Ambagsman se assistent, rolprentopnemer, bode, plakkaatkunstenaar se assistent;
- (21) "werknemer graad 8" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Bioskoopassistent, rolprenthersteller/-hersiener;
- (22) "werknemer graad 9" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende beroepe beoefen:
Algemene werker, verpakker/toedraaier, vervanger, wag;
- (23) "faktotum" beteken 'n werknemer, uitgesonderd 'n rolprentmasjien- en klanktegnikus, 'n ambagsman of 'n algemene werker, wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:
(a) Geringe herstelwerk en/of verstelwerk aan los toebehore in 'n bedryfsinrigting;
- (b) geringe herstelwerk en/of opknapwerk aan vaste toebehore in 'n bedryfsinrigting;
- (24) "bode" beteken 'n werknemer wat briewe, boodskappe of goedere met 'n motoraangedrewe of motorhulpfiets of -driewiel met 'n inhoudskapasiteit van 500 cm³ of minder aflewer of oordra, en wat kan lees en skryf;
- (25) "rolprentfilmsamsteller" beteken 'n werknemer wat 'n samesnit van rolprente maak vanaf die vlugafdrukstadium tot by die finale redaksiestadium;

- (e) wrapping up parcels, carrying, moving, stacking or unpacking goods;
- (f) loading or unloading;
- (g) holding ladders, ropes or temporary structures;
- (h) mixing mortar, concrete, stone or bitumen by hand and spreading same by rake, shovel or fork;
- (i) marking, branding, stencilling or affixing labels on boxes, bales, sacks or other containers or packages;
- (j) oiling or greasing machinery which is not in motion;
- (k) carrying and handing up tools, equipment, screws, nails, timber, board or canvas;
- (l) making and/or serving tea or similar beverages;
- (m) changing electric globes, toilet rolls and towels in cloakrooms;
- (14) "Grade 1 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Artisan, cinematograph machine and sound technician, poster artist;
- (15) "Grade 2 employee" means an employee engaged as a storeman/salesman/supervisor;
- (16) "Grade 3 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Clerk/film librarian, film despatcher supervisor, traveller;
- (17) "Grade 4 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Continuity employee, film despatcher, film repairer/revisor supervisor, handyman, projectionist;
- (18) "Grade 5 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Driver of a motor vehicle with a gross mass of 3 500 kg or more, motion picture film editor;
- (19) "Grade 6 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Driver of a light motor vehicle, security guard, storeman-salesman's assistant;
- (20) "Grade 7 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Artisan's assistant, film recorder, messenger, poster artist's assistant;
- (21) "Grade 8 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
Cinema assistant, film repairer/revisor;
- (22) "Grade 9 employee" means an employee engaged in one or more of the following occupations:
General worker, packer wrapper, puller, watchman;
- (23) "handyman" means an employee, other than a cinematograph machine and sound technician, an artisan or a general worker, who is engaged in any one or more of the following activities:
(a) Making minor repairs and/or adjustments to fittings in an establishment;
- (b) effecting minor repairs and/or renovations to fixtures in an establishment;
- (24) "messenger" means an employee who is engaged in delivering or conveying letter, messages or goods by means of a motor-driven or assisted bicycle or tricycle, with a capacity of 500 cm³ or less and is able to read and write;
- (25) "motion picture film editor" means an employee who assembles films from the rough stage to the completed product stage;

(26) "verpakker-toedraaiër" beteken 'n werknemer wat goedere vir verkoop, aflewering of versending verpak en/of toedraai, maar nie klerklike werk wat daarmee gepaard gaan nie;

(27) "plakkaatkunstenaar" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

Sieradvertensies en/of syskerms ontwerp, skep en skilder;

(28) "plakkaatkunstenaar se assistent" beteken 'n werknemer wat 'n plakkaatkunstenaar bystaan;

(29) "projekteerder" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Rolpente en skyfies projekteer en vorms invul wat daarop betrekking het;

(b) rolprente skoonmaak, opknop, herstel, terugdraai, bewas, nagaan en las;

(c) projeksie-uitrusting skoonmaak en geringe onderhoudswerk daaraan verrig;

(d) luidsprekers onderhou en herstel;

(e) elektriese gloeilampe vervang;

(f) plakkaat-, stilfoto's en ander advertensiemateriaal omruil;

(g) geringe herstel- en verstelwerk aan bioskoopsitplekke, -uitrusting en -gebou aanbring;

(h) die projeksiekamerterrrein skoonmaak;

(i) die noodliginstallasie onderhou;

(30) "publiseer" beteken met betrekking tot 'n rolprent, ook die verspreiding, verkoop, uithuur of aanbied of aanhou of uithuur daarvan vir openbare vertoon;

(31) "vervanger" beteken 'n werknemer wat onder toesig rolprente en/of reklamemateriaal en/of uitrusting aan die voorraad in 'n bedryfsinrigting onttrek en/of dit vervang, maar nie klerklike werk wat daarmee gepaard gaan nie;

(32) "sekuriteitswag" beteken 'n werknemer wat kan lees, skryf en een of albei die amptelike tale van die Republiek van Suid-Afrika kan praat en een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

(a) Persone deursoek;

(b) die bewegings van persone of voertuie by beheerpunte of hekke nagaan of daarvoor verslag doen;

(c) toesighouding en/of beheer oor wagte en wat versoek kan word om een of meer van die werksaamhede van 'n wag uit te voer;

(33) "magasynman-assistent" beteken 'n werknemer wat 'n magasynman-verkoper-toesighouer bystaan;

(34) "magasynman-toesighouer" beteken 'n werknemer wat een of meer van die volgende werksaamhede verrig:

Artikels en/of uitrusting verkoop, ontvang en uitreik en wat verantwoordelik is vir die voorraad onder sy beheer en wat toesig kan hou oor die magasynmans-assistente;

(35) "reisiger" beteken 'n werknemer wat in diens geneem word om, as reisigende verteenwoordiger, bestellings van sake-ondernemings te werf of af te haal vir die verskaffing aan hulle van goedere vir herverkoop of verhuur of vir gebruik in verband met hul ondernemings;

(36) "wag" beteken 'n werknemer wat persele of eiendom bewaak.

(26) "packer-wrapper" means an employee engaged in packing and/or wrapping goods for sale, delivery or despatch, but excludes clerical work incidental thereto;

(27) "poster artist" means an employee engaged in any one or more of the following activities:

Designing, creating and painting advertising displays and/or silk screens;

(28) "poster artist's assistant" means an employee who assists a poster artist;

(29) "projectionist" means an employee who is engaged in one or more of the following activities:

(a) Projecting films and slides and completing relevant forms thereto;

(b) cleaning, renovating, repairing, rewinding, waxing, checking and splicing films;

(c) cleaning and minor maintenance of projection equipment;

(d) maintaining and repairing loud-speakers;

(e) replacing electric globes;

(f) changing posters, stills and other advertising material.

(g) making minor repairs and adjustments to cinema seating equipment and building;

(h) cleaning projection room premises;

(i) maintaining emergency lighting plants;

(30) "publish" in relation to a film, means the distribution, selling, hiring out or offering or keeping or hiring out thereof for public exhibition;

(31) "puller" means an employee engaged in an establishment for the purpose of withdrawing and/or replacing films and/or publicity materials and/or equipment from stock under supervision, and excludes any clerical work incidental thereto;

(32) "security guard" means an employee who is able to read, write and to speak one or both the official languages of the Republic of South Africa and who performs one or more of the following activities:

(a) The searching of persons,

(b) checking or reporting on the movements of persons or vehicles at the check-points or gates,

(c) supervising and/or controlling watchmen and who may be called upon to perform one or more of the duties of a watchman;

(33) "storeman's assistant" means an employee who assists a storeman-salesman-supervisor;

(34) "storeman-supervisor" means an employee who is engaged in any one or more of the following activities:

Selling, receiving and issuing articles and/or equipment and who is responsible for the stock under his control and who may supervise storeman assistants;

(35) "traveller" means an employee who is employed for the purpose of canvassing for or collecting, as a travelling representative, orders from business undertakings for the supply to them of articles for resale or hire or for use in connection with their undertakings;

(36) "watchman" means an employee who is engaged in guarding premises or property.

4. BESOLDIGING

(1) Die minimum loon wat 'n werkgewer aan 'n werknemer moet betaal, is soos hieronder uiteengesit:

Werknemergrade	Voltyds	
	Per maand	
	R	
<i>Werknemers graad 1</i>		
Ambagsman	1 250,00	
Rolprentmasjien- en klanktegnikus		
Plakkaatkunstenaar		
<i>Werknemers graad 2</i>		
Magasynman/verkooper/toesighouer	1 150,00	
<i>Werknemers graad 3</i>		
Klerk/Filmotekaris	1 000,00	
Rolprentversender-toesighouer		
Reisiger		
<i>Werknemers graad 4</i>		
Kontinuiteitswerknemer	850,00	
Rolprentversender		
Rolprenthersteller/hersiener/toesighouer		
Faktotum		
Projekteerder		
<i>Werknemers graad 5</i>		
Drywer van 'n motorvoertuig (3 500 kg of meer)	700,00	
Rolprentfilmsamsteller		
<i>Werknemers graad 6</i>		
Drywer van 'n ligte motorvoertuig (onder 3 500 kg)	600,00	
Sekuriteitswag		
Magasynsmansassistent		
<i>Werknemers graad 7</i>		
Ambagsman se assistent	500,00	
Rolprentopnemer		
Bode		
Plakkaatkunstenaar se assistent		
<i>Werknemers graad 8</i>		
Bioskoopassistent	450,00	
Rolprenthersteller/-hersiener		
<i>Werknemers graad 9</i>		
Algemene werker	425,00	
Verpakker/toedraaier		
Vervanger		
Wag		

(2) *Loonsvermindering.* — Klousule 4 (2) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(3) *Kontrakgrondslag.* — Klousule 4 (3) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(4) *Differensiële loon.* — Klousule 4 (4) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

(5) *Berekening van lone.* — Klousule 4 (5) van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

5. BETALING VAN BESOLDIGING

Klousule 5 van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk.

4. REMUNERATION

(1) The minimum wage which an employer shall pay an employee shall be as set out hereunder:

Employees' grades	Full-time	
	Per month	
	R	
<i>Grade 1 employees</i>		
Artisan	1 250,00	
Cinematograph machine and sound technician		
Poster artist		
<i>Grade 2 employee</i>		
Storeman/salesman/supervisor	1 150,00	
<i>Grade 3 employees</i>		
Clerk/Film librarian	1 000,00	
Film despatcher supervisor		
Traveller		
<i>Grade 4 employees</i>		
Continuity employee	850,00	
Film despatcher		
Film repairer/revisor/supervisor		
Handyman		
Projectionist		
<i>Grade 5 employees</i>		
Driver of a motor vehicle (3 500 kg or more)	700,00	
Motion picture film editor		
<i>Grade 6 employees</i>		
Driver of a light motor vehicle (under 3 500 kg)	600,00	
Security guard		
Storeman assistant		
<i>Grade 7 employees</i>		
Artisan's assistant	500,00	
Film recorder		
Messenger		
Poster artist assistant		
<i>Grade 8 employees</i>		
Cinema assistant	450,00	
Film repairer/revisor		
<i>Grade 9 employees</i>		
General worker	425,00	
Packer/wrapper		
Puller		
Watchman		

(2) *Reduction of wages.* — The provisions of clause 4 (2) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(3) *Basis of contract.* — The provisions of clause 4 (3) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(4) *Differential wage.* — The provisions of clause 4 (4) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

(5) *Calculation of wages.* — The provisions of clause 4 (5) of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

5. PAYMENT OF REMUNERATION

The provisions of clause 5 of Chapter 1 shall be applicable to this Chapter.

6. WERKURE, OORTYD, BETALING VIR OORTYDWERK EN POUSES

(1) *Gewonde werkure.*—'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om vanaf Maandag tot Saterdag meer gewone werkure te werk nie as, in die geval van—

- (a) 'n wag en 'n sekuriteitswag—
 - (i) 60 in 'n week; en
 - (ii) behoudens subparagraaf (i) hiervan, 12 op 'n dag;
- (b) 'n deeltydse werknemer—
 - (i) 30 in 'n week; en
 - (ii) 6 op 'n dag;
- (c) 'n los werknemer—Nege op 'n dag;
- (d) alle ander werknemers—
 - (i) 45 in 'n week; en
 - (ii) 9 op 'n dag.

(2) *Werkdagindeling.*—Die werkure van 'n werknemer moet versprei word oor hoogstens 14 uur op 'n bepaalde dag vanaf die aanvangstyd: Met dien verstande dat dit nie van toepassing is op "noodwerk" of "nooddienste" nie.

(3) *Betaling vir oortydwerk.*—Waar 'n werknemer langer werk as die gewone ure wat in klousule 6 (1) voorgeskryf word, moet hy die volgende oortydbetaling ontvang:

- (a) Een en 'n derde maal sy gewone loon vir die eerste 10 uur aldus in 'n bepaalde week gewerk; en
- (b) een en 'n half maal sy gewone loon vir oortyd bo en behalwe die eerste 10 uur aldus in 'n bepaalde week gewerk.

(4) *Pouses.* (a) *Etenspouse.*—'n Werkgewer mag nie van 'n werknemer vereis of hom toelaat om langer as vyf uur aaneen sonder 'n etenspouse van minstens 'n halfuur en hoogstens een uur te werk nie, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van sodanige werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse maak nie deel van die gewone werkure of oortydure uit nie: Met dien verstande dat wanneer daar op 'n dag weens oortydwerk van 'n werkgewer vereis word om aan 'n werknemer 'n tweede etenspouse toe te staan, sodanige pouse op versoek van die werknemer tot 15 minute verkort kan word.

Slegs een sodanige pouse gedurende die gewone werkure mag nie deel uitmaak van die gewone werkure van sodanige werknemer nie.

Die tyd waarmee 'n pouse een uur oorskry is werktyd.

Voorts met dien verstande dat wanneer 'n werknemer nie die perseel mag verlaat nie en/of daar van hom vereis word om gedurende sy etenspouse te werk, sodanige tyd geag moet word oortyd te wees en daarvoor ooreenkomstig subklousule (3) hiervan betaal moet word.

(b) *Ruspouse.*—'n Werkgewer moet aan elke van sy werknemers wanneer doenlik gedurende elke oggend-, middag- en aandwerktydperk, 'n ruspouse van minstens 10 minute toestaan, en gedurende sodanige pouse mag daar nie van so 'n werknemer vereis of mag hy nie toegelaat word om enige werk te verrig nie, en sodanige pouse moet geag word deel van die gewone werkure van sodanige werknemer uit te maak: Met dien verstande dat geen ruspouse toegestaan hoef te word aan 'n werknemer wat minder as drie agtereenvolgende ure gedurende onderskeidelik die oggend, middag of aand werk nie.

6. ORDINARY HOURS OF WORK, OVERTIME, PAYMENT FOR OVERTIME AND INTERVALS

(1) *Ordinary hours of work.*—An employer shall not require or permit an employee to work more ordinary hours of work from Monday to Saturday than, in the case of—

- (a) a watchman and security guard—
 - (i) 60 in any week; and
 - (ii) subject of subparagraph (i), 12 on any day;
- (b) a part-time employee—
 - (i) 30 in any week; and
 - (ii) 6 on any day;
- (c) a casual employee, 9 on any day;
- (d) all other employees—
 - (i) 45 in any week;
 - (ii) 9 on any day.

(2) *Spreadover.*—The hours of work of any employee shall be spread over not more than 14 hours on any one day from the time of commencement of work: Provided that this shall not apply on the case of an "emergency" or "emergency servicing".

(3) *Payment for overtime.*—Where an employee works in excess of the ordinary hours prescribed in clause 6 (1), he shall be paid overtime at a rate of—

- (a) one and a third times his ordinary wage for the first 10 hours so worked in any week;
- (b) one and a half times his ordinary wage for overtime in addition to the first 10 hours per week.

(4) *Intervals.* (a) *Meal intervals.*—An employer shall not require or permit an employee to work for more than five hours continuously without a meal interval of not less than half an hour and not more than one hour, during which interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall not form part of the ordinary hours of work or overtime: Provided that when on any day by reason of overtime work an employer is required to give an employee a second meal interval, such interval may, at the request of the employee, be reduced to 15 minutes.

Only one such interval during the ordinary hours of work shall not form part of the ordinary hours of work of such employee.

Any intervals exceeding one hour shall be deemed to be working time.

Provided further that where an employee is unable to leave the premises and/or is required to work during his meal interval, such time shall be deemed to be overtime and be paid for accordingly in terms of subclause (3).

(b) *Rest interval.*—An employer shall grant each of his employees a rest interval of not less than 10 minutes as is practicable during each morning, afternoon and evening work period and during such interval such employee shall not be required or permitted to perform any work, and such interval shall be deemed to be part of the ordinary hours of work of such employee: Provided that no rest interval need be granted to any employee who works less than three consecutive hours during the morning, the afternoon or the evening, respectively.

(5) *Voorbehoudsbepalings.* — (a) Hierdie klousule is nie van toepassing op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag uiteengesit in regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig, of op 'n reisiger nie.

(b) Etens- en ruspouses is nie van toepassing op wagte en sekuriteitswagte of op 'n reisiger nie.

7. SONDAE, OPENBARE VAKANSIEDAE EN MIDDER-NAGVERTONINGS

(1) *Vergoeding vir werk op Sondag.* — Wanneer 'n werknemer op 'n Sondag werk, moet die werkgever hom soos volg betaal:

(a) Indien hy vir hoogstens vier ure werk, agt ure se loon; en

(b) indien hy vir meer as vier ure werk, minstens 16 uur se loon vir die eerste agt uur gewerk en dubbeltyd daarna.

(2) *Betaling vir openbare vakansiedae.* — (a) Indien daar nie van 'n werknemer vereis word om te werk op 'n openbare vakansiedag wat op 'n werkdag val nie, moet sy werkgever hom sy gewone loon vir daardie dag betaal.

(b) Indien 'n werknemer werk op 'n openbare vakansiedag wat op 'n gewone werkdag val, moet sy werkgever hom, boen behalwe 'n dag se loon, vir alle gewone ure wat hy gewerk het, sy gewone tarief betaal. Vir ure wat hy langer as sy normale ure gewerk het, moet hy teen oortydтарыewe betaal word.

(c) Indien 'n werknemer werk op 'n openbare vakansiedag wat op 'n Sondag val, moet sodanige werknemer ingevolge subklousule (1) betaal word: Met dien verstande dat indien 'n werknemer op 'n openbare vakansiedag en/of op die dag voor of die dag na sodanige openbare vakansiedag sonder 'n regsgeldige rede afwesig is, is hy nie geregtig op betaling vir sodanige openbare vakansiedag nie.

(3) *Voorbehoudsbepaling.* — Hierdie klousule is nie van toepassing op reisigers, sekuriteitswagte, los werknemers en wagte nie, en ook nie op 'n werknemer wat gereeld 'n loon ontvang van minstens die bedrag bepaal in Regulasie 2 (1) van die Regulasies afgekondig kragtens die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1983, soos van tyd tot tyd gewysig.

Die volgende klousules van Hoofstuk 1 is van toepassing op hierdie Hoofstuk:

8. Jaarlikse verlof.

9A en 9B. Siekteverlof en kraamverlof.

10. Oorklere en eenvormige klere.

11. Diensbeëindiging.

12. Registers.

13. Verbod op indiensneming.

14. Dienssertifikaat.

15. Administrasie van Ooreenkoms.

16. Agente van die Raad.

17. Registrasie van werkgevers.

18. Lidmaatskap van werkgeversorganisasie en van die vakvereniging soos omskryf in die aanhef van hierdie Ooreenkoms en verwante sake.

19. Uitgawes van die Raad.

20. Vertoning van Ooreenkoms.

(5) *Savings.* — (a) The provisions of this clause shall not apply to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment, 1983, as amended from time to time, nor to a traveller.

(b) Meal and rest intervals shall not apply to watchmen and security guards, nor to a traveller.

7. SUNDAYS, PUBLIC HOLIDAYS AND MIDNIGHT SHOWS

(1) *Compensation for work on Sunday.* — Whenever an employee works on a Sunday, his employer shall pay him —

(a) if he works for not more than four hours, eight hours' wages;

(b) if he works for more than four hours not less than 16 hours' wages for the first eight hours worked and double time thereafter.

(2) *Payment for public holidays.* — (a) If an employee is not required to work on a public holiday which falls on a working day, his employer shall pay him his normal wage for that day.

(b) If an employee works on a public holiday which falls on a normal working day his employer shall pay him, in addition to a day's wage, for all normal hours worked at his ordinary rate of pay. Hours worked in excess of his normal hours shall be paid for at overtime rates.

(c) Whenever an employee works on a public holiday which falls on a Sunday, such employee shall be remunerated in terms of the provisions of subclause (1): Provided that where an employee is absent without reason recognised by law as sufficient on a public holiday and/or on the day preceding or the day following such public holiday, he shall not be entitled to payment for such public holiday.

(3) *Savings.* — The provisions of this clause shall not apply to travellers, security guards, casual employees or to watchmen, nor to an employee who is in receipt of a regular wage of not less than the amount specified in regulation 2 (1) of the Regulations promulgated under the Basic Conditions of Employment Act, 1983, as amended from time to time.

The following clauses of Chapter 1 shall apply to this Chapter:

8. Annual leave.

9A and 9B. Sick leave and maternity leave.

10. Overalls and uniform clothing.

11. Termination of contract of employment.

12. Records.

13. Prohibition of employment.

14. Certificate of service.

15. Administration of Agreement.

16. Agents of the Council.

17. Registration of employers.

18. Membership of employers' organisation and trade union as defined in the preamble to this Agreement, and incidental matters.

19. Expenses of the Council.

20. Exhibition of Agreement.

21. Vrystelling.
22. Aanstellingsbrief.
23. *Ultra vires*.
24. Grieweprosedure.

Namens die partye op hede die 14de dag van Augustus 1989 te Johannesburg onderteken.

G. COUVARAS,
Voorsitter.

E. SIEW,
Ondervoorsitter.

H. COHN,
Sekretaris.

21. Exemptions.
22. Letter of appointment.
23. *Ultra vires*.
24. Grievance procedure.

Signed at Johannesburg, on behalf of the parties, this 14th day of August 1989.

G. COUVARAS,
Chairman of the Council.

E. SIEW,
Vice-Chairman of the Council.

H. COHN,
Secretary of the Council.

BOTHALIA

Bothalia is 'n medium vir die publikasie van plantkundige artikels oor die flora en plantegroei van Suidelike Afrika. Een of twee dele van die tydskrif word jaarliks gepubliseer.

Die volgende dele is beskikbaar:

Vol. 3 Deel	1 Uit druk 2 1937 75c 3 1938 75c 4 1939 75c	Vol. 9 Deel	1 1966 R3,00 2 1967 R3,00 3 & 4 1969 R6,00
Vol. 4 Deel	1 1941 75c 2 1942 75c 3 1948 75c 4 1948 75c	Vol. 10 Deel	1 1969 R3,00 2 1971 R3,00 3 1971 R3,00 4 1972 R3,00
Vol. 5	1950 R3,00	Vol. 11 No.	1 & 2 1973 R6,00 3 1974 R3,00 4 1975 R3,00
Vol. 6 Deel	1 1951 R1,50 2 1954 R2,50 3 1956 R2,00 4 1957 R2,00	Vol. 12 No.	1 1976 R5,00 2 1977 R5,00 3 1978 R7,50 4 1979 R7,50
Vol. 7 Deel	1 1958 R2,00 2 1960 R3,00 3 1961 R3,00 4 1962 R3,00	Vol. 13 No.	1 & 2 1980 R15,00 3 & 4 1981 R15,00
Vol. 8 Deel	1 1962 R3,00 2 1964 R3,00 3 1965 R3,00 4 1965 R3,00	Vpl. 14 No.	1 1982 R7,50 2 1983 R7,50 3 & 4 1983 R30,00
Byvoegsel		Vol. 15 No.	1 & 2 1984 R15,00

Verkrygbaar van die Direkteur, Afdeling Landbouinligting, Privaatsak X144, Pretoria.

Verkoopbelasting moet by alle binnelandse bestellings ingesluit word.

BOTHALIA

Bothalia is a medium for the publication of botanical papers dealing with the flora and vegetation of Southern Africa. One or two parts of the journal are published annually.

The following parts are available:

Vol. 3 Part	1 Out of print 2 1937 75c 3 1938 75c 4 1939 75c	Vol. 9 Part	1 1966 R3,00 2 1967 R3,00 3 & 4 1969 R6,00
Vol. 4 Part	1 1941 75c 2 1942 75c 3 1948 75c 4 1948 75c	Vol. 10 Part	1 1969 R3,00 2 1971 R3,00 3 1971 R3,00 4 1972 R3,00
Vol. 5	1950 R3,00	Vol. 11 No.	1 & 2 1973 R6,00 3 1974 R3,00 4 1975 R3,00
Vol. 6 Part	1 1951 R1,50 2 1954 R2,50 3 1956 R2,00 4 1957 R2,00	Vol. 12 No.	1 1976 R5,00 2 1977 R5,00 3 1978 R7,50 4 1979 R7,50
Vol. 7 Part	1 1958 R2,00 2 1960 R3,00 3 1961 R3,00 4 1962 R3,00	Vol. 13 No.	1 & 2 1980 R15,00 3 & 4 1981 R15,00
Vol. 8 Part	1 1962 R3,00 2 1964 R3,00 3 1965 R3,00 4 1965 R3,00	Vol. 14 No.	1 1982 R7,50 2 1983 R7,50 3 & 4 1983 R30,00
Supplement		Vol. 15 No.	1 & 2 1984 R15,00

Obtainable from the Director, Division of Agricultural Information, Private Bag X144, Pretoria.

Sales tax must accompany all inland orders.

BELANGRIK!!

Plasing van tale:

Staatskoerante

1. Hiermee word bekendgemaak dat die omruil van tale in die *Staatskoerant* jaarliks geskied met die eerste uitgawe in Oktober.
2. Vir die tydperk 1 Oktober 1989 tot 30 September 1990 word Afrikaans EERSTE geplaas.
3. Hierdie reëling is in ooreenstemming met dié van die Parlement waarby koerante met Wette ens. die taalvolgorde deurgaans behou vir die duur van die sitting.
4. *Dit word dus van u, as adverteerder, verwag om u kopie met bogenoemde reëling te laat strook om onnodige omskakeling en stylredigering in ooreenstemming te bring.*

—oOo—

IMPORTANT!!

Placing of languages:

Government Gazettes

1. Notice is hereby given that the interchange of languages in the *Government Gazette* will be effected annually from the first issue in October.
2. For the period 1 October 1989 to 30 September 1990, Afrikaans is to be placed FIRST.
3. This arrangement is in conformity with Gazettes containing Act of Parliament etc. where the language sequence remains constant throughout the sitting of Parliament.
4. *It is therefore expected of you, the advertiser, to see that your copy is in accordance with the above-mentioned arrangement in order to avoid unnecessary style changes and editing to correspond with the correct style.*

INHOUD			CONTENTS		
No.		Bladsy No.	No.	Page No.	Gazette No.
GOEWERMENSKENNISGEWINGS			GOVERNMENT NOTICES		
Mannekrag, Departement van			Manpower, Department of		
<i>Goewermenskennisgewings</i>			<i>Government Notices</i>		
R. 2183	Wet op Arbeidsverhoudinge (28/1956): Bioskoop- en Skouburgbedryf: Intrek- king van Goewermenskennisgewing R. 726 van 30 Maart 1990.....	1	R. 2183	Labour Relations Act (28/1956): Cinema- tograph and Theatre Industry: Cancellation of Government Notice R. 726 of 30 March 1990.....	1
R. 2184	do.: do.: Ooreenkoms.....	1	R. 2184	do.: do.: Agreement.....	1